SOČA SNIK

Publikacija Posoškega razvojnega centra

LETNIK XX, ŠT. 3/2019

BOVEC, KOBARID, TOLMIN
ISSN 2350-4420

- **Izdelava kozmetike – znanost, ki jo je treba jemati resno**
- **Spodbude za digitalizacijo**
- **Občina Bovec praznuje**
- **Čas poletnega valovanja**

SOČA SNIK

tudi na Facebooku

Številka vpisa v razvid medijev: 787
ISSN 2350-4420

Izdal in založil:
Posoški razvojni center
Trg tigrovcev 1, 5220 Tolmin

Zanj:
mag. Almira Pirih

Naslov:
Uredništvo SOČAsnika
Trg tigrovcev 1, 5220 Tolmin

Telefon:
05/38-41-502 (glavna urednica)
05/38-41-510 (pomočnica urednice)

Faks:
05/38-41-504

E-pošta:
socasnik@prc.si

Spletne strani:
www.prc.si/socasnik
(arhiv izdaj od leta 2003 dalje)

Glavna in odgovorna urednica:
Mateja Kutin

Pomočnica urednice:
Tatjana Šalej Faletič

Izbor vsebin občinskih strani:
Špela Kranjc (za Občino Tolmin), Milan Štulc (za Občino Bovec), Tanja Volarič Karlo (za Občino Kobarid)

Oglasno trženje:
05/38-41-510 (Tatjana Šalej Faletič)
Cenik oglasov najdete na spletni strani: www.prc.si/socasnik/dodatno/cenik-oglasevanja

Lektoriranje:
Polona Hadalin Baša in Špela Kranjc (za strani Občine Tolmin)
Oglasi niso jezikovno pregledani.

Fotografija na naslovnici:
Miljko Lesjak (arhiv LAS Dolina Soče)

Ilustracija:
Marko Podjavoršek

Oblikovanje, tehnična priprava in tisk:
Gaya d.o.o.

Naklada:
7.300 izvodov

Distribucija:
SOČAsnik se brezplačno distribuira po vseh gospodinjstvih Zgornjega Posočja.

Publikacijo sofinancirajo:
Občina Bovec, Občina Kobarid in Občina Tolmin

Letnik XX, št. 3, 2019

Tiskano na okolju prijaznem papirju.

Posoški razvojni center 1999 2019

Ko sredi črnine zagledaš rožnatega plamenca

Te dni se odvija debata o napihljivih igračah, ki z leti pridobivajo na velikosti in jih opažamo tako na morju, kot v domačih bazenih in seveda tudi na festivalih v Tolminu. Ne vem sicer, ali na vseh, ki se čez poletje odvijejo na Sotočju, sodeč po fotografijah in pogledu skozi okno pa zagotovo na največjem – MetalDaysu. Med zanimivo kombinacijo črnine ter tovrstne barvitosti vsekakor zmaga gromozanski plamenec, ki se je te dni sprehajal po glavni cesti mimo naše stavbe in izpod katerega je bilo opaziti devet parov nog. Ta je zasedel prav toliko prostora kot srednje velik osebni avto (dokaz smo objavili na našem družbenem omrežju). Na spletu sem med drugim odkrila tudi fotografijo, na kateri je po številu napihljivcev Sotočje bolj spominjalo na regato nekje na morju, ki pa se po barvitosti nikakor ne more kosati z dogajanjem pri nas.

Nekaj časa je res smešno gledati odrasle, ki uživajo kot majhni otroci, potem se prikrade skrb, kje vsa ta krama konča, ko se festival zaključi. Kaj se zgodi z grmado samorogov, plamencev, račk, blazin vsemogočih oblik in barv? Čeprav se za ta hec zagotovo porabi nezanemarljivo vsoto denarja, se bojim, da večina tovrstnih igračk in drugih potrebščin za zabavo festivalskih gostov konča v kontejnerjih za odpadke ali pa jih odnese po rečnem toku navzdol. Kljub vsemu pa ... kakšna je resnična vrednost tistih nekaj ur poležavanja na rožnatem plamencu, ki se bo v prihodnosti zagotovo prej ali slej valjal nekje na smetišču – dolgo, predolgo. A izvorni greh je, da se je znašel na polici v trgovini. Zakaj? To je že druga zgodba. Razpredali bi lahko do onemoglosti ...

Med brskanjem po spletni strani festivala med drugim berem tudi o prizadevanjih organizatorjev na področju ekologije in trajnosti. Od leta 2015 je MetalDays član združenja Eko iniciativa, v preteklih treh letih pa so organizatorji prejeli nagrado za izboljšave na »*Greener Festival Awards*«. Torej razmišljajo trajnostno in po malih korakih stvari spreminjajo na bolje. A vse to se nekako ne sklada z napihljivci. Malo se tolažim z zgodbami, ki ž e vrsto let krožijo o tem, kaj vse uporabnega se da dobiti, ko se festivalsko prizorišče izprazni. Zato potihoma upam, da se bo narisal velik nasmeh na obrazu tistega otroka, ki bo dobil XXL-rožnatega plamenca!

Naj vam na tem mestu zaželim le še lep preostanek poletja. Uživajte, kjerkoli že boste. In če ste že odšteli goro denarja za XXL-napihljivca, potem vam res ne preostane drugega, kot da zadevo izkoristite za kakšno plovbo ali popoldansko "siesto" v krogu družine ali prijateljev.

Mateja Kutin, glavna in odgovorna urednica

Utrinki

TRIDNEVNI TABOR NA KMETIJI

Zakojca – Predšolski otroci vrtca Most na Soči s podružnicami Šentviška Gora, Dolenja Trebuša in Podmelec se vsako leto v maju udeležijo tridnevnega naravoslovnega tabora na kmetiji Flander v Zakojci. Od tam so se tudi letos vrnili zadovoljni in polni vtisov. Na kmetiji namreč ponujajo dejavnosti, ki so otrokom zanimive in nevsakdanje. Omogočen jim je neposreden stik z živalmi v hlevu, saj jih lahko krmijo in božajo. Otroci vidijo, da mora hrana za živali in ljudi zrasti ter da se jo pridela s trudom. Tako oblikujejo spoštljiv in odgovoren odnos do zemlje, živali ter rastlin.

NA KMETIJI FLANDER *otrokom iz mostarskega vrtca in podružnic ponujajo dejavnosti, ki jim omogočijo neposreden stik z živalmi v hlevu, poleg tega pa spoznajo trud, ki je potreben za pridelavo hrane za živali in ljudi. Tako oblikujejo spoštljiv in odgovoren odnos do zemlje, živali ter rastlin.*

Tabor ima za otroke velik pomen, saj prispeva k poglabljanju in ohranjanju stika z naravo, kar je za otroke te starosti velikega pomena. Posebno izkušnjo predstavljata tudi nočitev in domača kuhinja s kmečko hrano. Otroci se vsako leto poslovijo zadovoljni in ponosni nase, ker so bili del te pomembne izkušnje. Prav gotovo bodo skupine našega vrtca še naprej gostovale na tej domačiji, tudi zaradi velike ustrežljivosti in prijaznosti vseh družinskih članov.

Besedilo in foto: Stanislava Črv, vzgojiteljica

Iz vsebine

4 **PRC-jeva oglasna deska**

5 **SPOT svetovanje Goriška – Vavčerji za MSP (2): Spodbude za digitalizacijo**

6 **Pridobivanje temeljnih in poklicnih kompetenc: Izdelava kozmetike – znanost, ki jo je treba jemati resno**

8 **Projekt NETWORK: Ob zaključku projekta**

10 **LAS Dolina Soče: Čas poletnega valovanja**

Iz občinskih uprav

14 **Občina Bovec**

23 **Občina Kobarid**

29 **Občina Tolmin**

34 **Javni razpisi**

35 **Opažanja: Nedobrodošli priseljenc**

36 **Knjižna polica**

39 **Koledar prireditev**

SOČA SNIK

BOVEC • KOBARID • TOLMIN

POSOŠKI RAZVOJNI CENTER
TRG TIGROVCEV 1
5220 TOLMIN

OGLAS V SOČASNIKU **BO PONESEL VAŠE IME** V VSA POSOŠKA GOSPODINJSTVA – IZKORISTITE TUDI **MOŽNOST OBJAVE BARVNIH** OGLASOV.

Vse o oglaševanju v našem periodičnem tiskanem mediju z naklado 7.300 izvodov najdete na spletni strani **www.prc.si**, lahko pa se obrnete tudi na Tatjano Šalej Faletič (**05/38-41-510**, **tatjana.sf@prc.si**).

REZERVIRAJTE SI SVOJ OGLASNI PROSTOR

IN NAGOVORITE 7.300 GOSPODINJSTEV!

POSTANITE NAROČNIK/-ICA e-SOČAsnika

Vsi, ki želite postati naročniki ***e-SOČAsnika***, nam prek povezave https://bit.ly/2GBGraz posredujte vaš e-naslov, na katerega vam bomo pošiljali povezavo na naš spletni medij.

Uredništvo

IZID NASLEDNJE ŠTEVILKE

Naslednja številka bo izšla predvidoma konec oktobra 2019. Če bi želeli v SOČAsniku objaviti prispevek, nam besedilo posredujte do 27. septembra oziroma se o roku dogovorite z urednico.

Na spletni strani **www.prc.si/socasnik/dodatno/objava-prispevka** sta na voljo obrazec in podrobnejša navodila za vpis besedil, ki bi jih želeli objaviti. Objavili bomo samo tista, ki jih boste skladno z uredniško politiko poslali v okviru dane aplikacije, posredovane **fotografije** pa naj bodo **v visoki resoluciji** (vsaj 1 Mb).

Uredništvo

Nagradna igra

POSOŠKI RAZVOJNI CENTER NAGRAJUJE

V jubilejnem letu, ki ga obeležujemo na ***Posoškem razvojnem centru***, v *SOČAsniku* poteka nagradna igra, s pomočjo katere lahko z malo sreče pridete do praktičnih nagrad.

Tokrat vam zastavljamo naslednje vprašanje:

Posoški razvojni center ima svoj sedež v …

a) Bovcu,

b) Kobaridu,

c) Tolminu.

Ime in priimek: _____

Kraj bivanja: _____

Stik (telefon ali e-pošta): _____

Odgovore pošljite najkasneje do 2. oktobra 2019 na e-naslov: socasnik@prc.si ali naslov: Posoški razvojni center (Uredništvo SOČAsnika), Trg tigrovcev 1, 5220 Tolmin. Med pravilnimi odgovori bomo **izžrebali tri nagrajence**, ki bodo prejeli majico Posoškega razvojnega centra. Imena nagrajencev bomo objavili v naslednji številki SOČAsnika.

Nagrajenci drugega nagradnega vprašanja – Na nagradno vprašanje je pravilno odgovorila le **Stella Medved**. Iskrene čestitke!

Pravila in splošni pogoji nagradne igre so objavljeni na spletni strani Posoškega razvojnega centra.

SPOT SVETOVANJE GORIŠKA

NOVA PRILOŽNOST ZA MEDNARODNO POSLOVNO MREŽENJE

Vabljeni na dvodnevni mednarodni B2B forum poslovnega mreženja

»SEE MEET SLOVENIA 2019«.

Maribor, 16. in 17. oktober 2019

Forum je namenjen malim in velikim podjetjem oziroma organizacijam, ki delajo na lokalnih, nacionalnih ter mednarodnih trgih. Gre za mednarodni B2B forum, ki ponuja edinstveno platformo za podjetja iz različnih panog, s posebnim poudarkom na:

- energetski učinkovitosti,
- digitalizaciji industrijskih procesov,
- informacijsko-komunikacijski tehnologiji (IKT),
- predelovalni industriji (kovinskopredelovalna industrija in izdelki iz gume ter plastičnih mas),
- elektroindustriji,
- pohištveni industriji,
- prehrambni industriji,
- kmetijstvu,
- turizmu,
- drugih storitvah.

Zgrabite priložnost in načrtujte sestanke z do 15 vnaprej določenimi potencialnimi poslovnimi partnerji. Takšna osebna B2B srečanja vam nudijo hitro in učinkovito prepoznavanje interesa za nadaljnje poslovno sodelovanje. Tako boste lahko v zgolj dveh dneh razširili svoje poslovanje na domačih tleh in po potrebi tudi na mednarodne trge.

Več informacij na www.seemeet.si ali na Posoškem razvojnem centru (telefon: 05/38-41-519).

Projekt je sofinanciran s pomočjo Evropskega sklada za regionalni razvoj, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ter SPIRIT Slovenija, javna agencija.

SPOT | SLOVENSKA POSLOVNA TOČKA

REPUBLIKA SLOVENIJA

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA REGIONALNI RAZVOJ

Posoški razvojni center 1999 2019

Utrinki

SREČANJE Z GENERALNIM KONZULOM RS V TRSTU

Čedad – V knjižnici Kulturnega društva Ivan Trinko v Čedadu je v organizaciji Zadruge Novi Matajur in Slovenske kulturno-gospodarske zveze (SKGZ) v začetku junija potekalo srečanje z generalnim konzulom RS v Trstu **Vojkom Volkom** na temo Slovenci v prostoru Alpe-Jadran med preteklostjo in sedanjostjo. Udeležila sva se ga tudi direktorica uprave Občine Bovec **Katarina Barbara Ostan** in **Milan Štulc**, na občini zadolžen za odnose z javnostmi.

Po uvodnem pozdravu **Jole Namor**, predsednice Kulturnega društva Ivan Trinko, in pozdravu čedajske občinske odbornice za kulturo **Angele Zappulla**, se je z Volkom pogovarjal predsednik Zadruge Novi Matajur **Rudi Pavšič**. Glede demografske krize v Benečiji je generalni konzul poudaril, da bi se morala ta prek odnosov med Italijo in Slovenijo zgledovati po razvoju v bližnjem Zgornjem Posočju oziroma Bovškem. *»Kljub posameznim provokacijam odnosi med Slovenijo in Italijo, sploh pa Furlanijo - Julijsko krajino* (FJK)*, nikoli niso bili tako dobri kot danes. Da se skupnost reši pred nevarnostjo izginotja, je nujno, da se Benečija poveže z Zgornjim Posočjem, kjer doživljajo velik razvoj, in so lahko za zgled. To pa bo mogoče samo z združitvijo političnih sil in strokovno pomočjo pri pripravi evropskih projektov,«* je poudaril Volk.

SREČANJE Z GENERALNIM KONZULOM RS V TRSTU VOJKOM VOLKOM *(levo) je v začetku junija potekalo v Čedadu. Tema srečanja, ki sta se ga udeležila tudi predstavnika bovške občine, je bila Slovenci v prostoru Alpe-Jadran med preteklostjo in sedanjostjo.*

Dobro je seznanjen tudi z načrtovanim projektom Kanin - Sella Nevea. Prisotne je seznanil z nedavnim obiskom predsednika vlade FJK **Massimiliana Ferdige** v Sloveniji, ko se je med drugim sestal tako s predsednikom države **Borutom Pahorjem** kot tudi z zunanjim ministrom **Mirom Cerarjem**. Po Volkovih besedah sta se Fedriga in Cerar dogovorila za neomajno podporo čezmejnemu projektu Kanin - Sella Nevea, zato tudi sam verjame, da mora biti projekt v celoti izpeljan.

Besedilo in foto: Milan Štulc

Spodbude za digitalizacijo

V prejšnji številki SOČAsnika smo nekoliko bolj podrobno predstavili Vavčer za statusno preoblikovanje družb. Tokrat pa bomo pod drobnogled vzeli vavčerje za digitalizacijo, s katerimi lahko mikro, mala ali srednje velika podjetja (MSP) pridobijo sofinanciranje ključnih področij digitalizacij in si s tem povečajo konkurenčnost, dodano vrednost oziroma prihodke od prodaje.

Razpisani so sicer štirje vavčerji na temo digitalnih kompetenc, digitalnega marketinga, digitalne strategije in kibernetske varnosti. Zaradi velikega števila vlog pa bosta javna poziva za prvi in drugi vavčer, ki vam ju predstavljamo, začasno zaprta. Vloge, oddane 27. julija ali kasneje, bodo vrnjene oziroma zadržane do ponovnega odprtja omenjenih javnih pozivov. O tem vas bomo obvestili na naši FB strani in spletni strani ***Posoškega razvojnega centra***.

Osnovni pogoji za prijavo

- Prijavijo se lahko mikro, mala ali srednje velika slovenska podjetja, ki so organizirana kot gospodarske družbe, samostojni podjetniki posamezniki ali zadruge.
- Podjetje mora imeti vsaj enega zaposlenega.
- Podjetje ne sme imeti neporavnanih finančnih obveznosti do javnih organov in organizacij.
- Upošteva se načelo *de minimis*.
- Projekt mora ustrezati namenu in predmetu poziva.
- Zunanji izvajalec mora biti vpisan v katalog izvajalcev, ki je objavljen na spletni strani Digitalnega inovacijskega stičišča v Sloveniji (DIH Slovenija) – *http://dihslovenia.si/katalogi*.
- Dejavnosti v projektu morajo biti skladne z upravičenimi stroški po pozivu.

1) VAVČER ZA DVIG DIGITALNIH KOMPETENC

Namen: spodbuditi MSP k zagotovitvi ustreznih znanj zaposlenih in vodstvenega kadra za ključna področja digitalizacije ter sofinanciranje upravičenih stroškov usposabljanja za dvig digitalnih kompetenc (stroški zunanjega izvajalca).

Upravičeni stroški so stroški usposabljanja za dvig digitalnih kompetenc za ključna področja digitalizacije (stroški zunanjega izvajalca iz kataloga usposabljanj, ki je objavljen na spletni strani DIH Slovenija).

Višina sofinanciranja: najmanj 1.000 evrov in največ 9.999,99 evra.

Prijavitelju se lahko v okviru vavčerja v celotnem obdobju (do leta 2023) izplača največ do 20.000 evrov, pri čemer se lahko na leto pridobi največ en vavčer.

2) VAVČER ZA DIGITALNI MARKETING

Namen: spodbuditi MSP k uvajanju digitalnega marketinga s sofinanciranjem upravičenih stroškov za digitalni marketing, ki vključujejo:

- stroške izdelave nove spletne strani in izvedbo testiranja spletne strani;
- stroške izdelave mobilne aplikacije in izdelave testiranja mobilne aplikacije s tehničnega vidika;
- stroške vzpostavitve lastne rezervacijske platforme;
- stroške vzpostavitve lastne spletne trgovine.

Upravičeni stroški so stroški, ki so povezani z uvajanjem digitalnega marketinga (stroški zunanjega izvajalca iz kataloga usposabljanj, ki je objavljen na spletni strani DIH Slovenija).

Višina sofinanciranja: najmanj 500 evrov in največ 2.500 evrov.

Prijavitelju se lahko po tem javnem pozivu v celotnem obdobju (do leta 2023) izplača največ do 8.500 evrov, pri čemer lahko prijavitelj dobi sofinancirane stroške za posamezno zgoraj navedeno dejavnost samo enkrat v celotnem obdobju (do leta 2023).

3) VAVČER ZA PRIPRAVO DIGITALNE STRATEGIJE

Namen: spodbuditi MSP k pripravi digitalne strategije z namenom digitalne transformacije podjetij s sofinanciranjem upravičenih stroškov priprave digitalne strategije, kar zajema naslednje dejavnosti:

- oceno stanja na področju digitalizacije;
- pripravo načrta razvoja digitalnih zmožnosti podjetja;
- pripravo strategije za podjetja za digitalno transformacijo, ki bo zajemala ključna področja (izkušnja kupca, podatkovna strategija, procesi in digitalne rešitve za podporo poslovanja, digitalni poslovni modeli, produkti in storitve, strategija razvoja digitalnih kadrov in digitalnih delovnih mest, strategija razvoja digitalne kulture, kibernetska varnost in industrija 4.0).

Upravičeni stroški so stroški za pripravo digitalne strategije, pri čemer mora ta zajemati oceno stanja na področju digitalizacije, pripravo načrta razvoja digitalnih zmožnosti podjetja in pripravo strategije podjetja za digitalno transformacijo (z vsemi ključnimi področji). Stroški priprave digitalne strategije so upravičeni, če upravičenec pridobi pozitivno mnenje DIH Slovenija (obvezna priloga k zahtevku za sofinanciranje).

Višina sofinanciranja: najmanj 1.000 evrov in največ 9.999,99 evra.

Prijavitelj lahko za ta javni poziv pridobi sredstva samo enkrat v celotnem obdobju (do leta 2023).

4) VAVČER ZA KIBERNETSKO VARNOST

Namen: spodbuditi MSP k zagotavljanju povečanja kibernetske varnosti, s čimer se bo povečala njihova konkurenčnost, dodana vrednost oz. prihodki od prodaje.

Upravičeni stroški so stroški zunanjega izvajalca (izbranega iz kataloga strokovnjakov za področje kibernetske varnosti DIH Slovenija), povezani za sistemski varnostni pregled in/ali vdorni test, in sicer:

- stroški izvedbe sistemskega varnostnega pregleda, vključno z izdelavo varnostnega poročila in tehničnega poročila s priporočili za odpravljanje napak;
- stroški izdelave vdornega (penetracijskega) testa, vključno z izdelavo tehničnega poročila s primeri in tehničnega poročila o odpravljenih napakah.

Višina sofinanciranja: najmanj 1.000 evrov in največ 9.999,99 evra.

Prijavitelj lahko pridobi sredstva za posamezno dejavnost po tem javnem pozivu samo enkrat v celotnem obdobju (do leta 2023) v skupni višini (za obe aktivnosti skupaj) največ do 9.999,99 evra.

Vsi javni pozivi in prijavni obrazci za vavčerje so objavljeni na spletni strani ***Slovenskega podjetniškega sklada*** pod zavihkom Javni razpisi in pozivi.

Nežika Kavčič, SPOT svetovanje Goriška, Posoški razvojni center

Posoški razvojni center (PRC) vam v okviru projekta *SPOT svetovanje Goriška* nudi tudi druge brezplačne informacije in pomoč pri pripravi vloge za vse objavljene javne pozive za vavčerje. Dodatne informacije: PRC (Nežika Kavčič), telefon: 05/38-41-519, e-pošta: nezika.kavcic@prc.si.

SPOT SLOVENSKA POSLOVNA TOČKA | REPUBLIKA SLOVENIJA | EVROPSKA UNIJA EVROPSKI SKLAD ZA REGIONALNI RAZVOJ | Posoški razvojni center 1999 2019

Projekt je sofinanciran s pomočjo Evropskega sklada za regionalni razvoj, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ter SPIRIT Slovenija, javna agencija.

PRIDOBIVANJE TEMELJNIH IN POKLICNIH KOMPETENC 2018 – 2022
PRIDOBIVANJE TEMELJNIH IN POKLICNIH KOMPETENC V DOLINI SOČE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Operacijo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

Izdelava kozmetike – znanost, ki jo je treba jemati resno

V šolskem letu 2018/2019 smo na Posoškem razvojnem centru (PRC), v okviru projekta Pridobivanje temeljnih in poklicnih kompetenc v dolini Soče II, pilotno izvedli program Domača kozmetika in družinski proračun. Glavna izvajalka večine predavanj v okviru programa je bila Tončka Mavrič iz Goriških Brd.

Kdo je **Tončka Mavrič**, vam bomo predstavili v intervjuju, ki sledi. Kako jo vidim jaz? Brika brez dlake na jeziku, ki je na prvem predavanju pustila na udeleženkah velik pečat (ter široko razprte oči in usta). Tončka je ravno taka predavateljica, kot bi jo vsi želeli imeti: veliko zahteva in ogromno znanja da; ko gre zares, gre za res, ko pa pride trenutek za šalo in sprostitev, potem nima težav povedati kakšno anekdotico ter se pošaliti na svoj račun.

Koliko časa se že ukvarjate z domačo kozmetiko?

Uhh, več kot deset let. Začelo se je v drugem letniku faksa, če na hitro preračunam, se je nabralo že kakih 12, 13 let.

Od kod navdih? Po izobrazbi ste čisto nekaj drugega, če se ne motim ...

Ja, moja izobrazba je čisto nasprotje naravoslovju, sem diplomirana polonistka in hispanistka. Kar se sliši zelo *»fancy«*, pomeni pa preprosto to, da sem doštudirala španščino in poljščino.

Moj začetni navdih ni bil ravno navdih, lahko bi rekli bolj šok. Takrat sem nepričakovano imela precej resen zdravstveni poseg, ki me je pretresel. Po tistem sem začela brati in raziskovati, kaj je v naši hrani, kozmetiki, čistilih, higienskih izdelkih. Seveda je bilo v tistem, kar sem prebrala, ogromno »zastonj terorizma«, ampak tega takrat še nisem vedela. Šokiralo pa me je dovolj, da sem začela iskati način, kako bi zdravo in naravno kozmetiko izdelala sama.

Se spomnite svojih prvih začetkov, svoje prve kreme, ki ste jo naredili?

Joj, seveda, tega nikoli ne pozabiš *(smeh)*! Moj prvi izdelek – morala bi reči moja prva katastrofa – je bila galenova krema. Moram povedati, da takrat ni bilo na voljo nobene kakovostne literature, nobene spletne strani o tem, nobenih izobraževanj in delavnic, spletne trgovine s sestavinami pa pri nas sploh niso obstajale. Učila sem se predvsem iz lastnih napak in razmišljanj. Vse, kar sem imela, je bila precej zastarela Vidmajerjeva knjiga o kozmetiki in nekaj tujih spletnih virov. Skratka, moj prvi izdelek je bila galenova krema, recept je bil menda ravno iz Vidmajerjeve knjige. Galenova krema je preprosta mešanica voska, malce vode in obilice olja. S kakšnim pričakovanjem sem tisto kremo izdelala, se ne da povedati. Kako ponosno sem se počutila, ko je bila izdelana! In s kakšnim razočaranjem sem jo potem zavrgla, tudi ne morem povedati

Utrinki

POSOŠKE CESTE NE SMEJO BITI DIRKAŠKI POLIGON

Posočje – Na pobudo Agencije za varnost prometa so se sredi julija v Tolminu sestali župani treh posoških občin, predstavniki Policije, Odbora za preventivo pri Svetu Javne agencije RS za varnost prometa (AVP) ter Direkcije RS za infrastrukturo (DRSI). Razpravljali so predvsem o prometni varnosti med turistično sezono v Posočju in varnosti motoristov na vabljivih, a obenem nevarnih posoških cestah. Po delovnemu srečanju so z ugotovitvami in predlaganimi ukrepi za izboljšanje črne statistike seznanili predstavnike medijev.

Stanje prometne varnosti se je po nekaj boljših letih v prvi polovici 2019 poslabšalo na območju cele Slovenije, pri čemer izstopata Savinjska regija in Severna Primorska – ta predvsem na račun Posočja. Na cestah v občinah Tolmin, Kobarid in Bovec so se razmere poslabšale že lani, še občutneje pa v prvi polovici letošnjega leta, ko je na njih umrlo osem oseb (v enakem obdobju lani dve), kar je prav toliko kot v celotnem obdobju 2016–2018. Med osmimi osebami, ki so izgubile življenje (ena v občini Tolmin, tri v občini Bovec, pet v občini Kobarid), so štirje motoristi (od tega en sopotnik), vsi tuji državljani. V prometnih nesrečah je bilo tudi več hudo telesno poškodovanih (prva polovica 2019 sedem, prva polovica 2018 štirje) in takšnih z lažjimi poškodbami (letos do 30. junija 30, v enakem obdobju lani 16). Kot je povedala v. d. direktorice AVP **Vesna Marinko**, je njihovo osnovno poslanstvo preventiva – osredotočanje na vzroke prometnih nesreč in iskanje rešitev. Analiza letošnjih nesreč je pokazala, da so bili trije najpogostejši vzroki prevelika hitrost, nepravilna stran vožnje in alkohol. Med motoristi so v prometnih nesrečah s smrtnim izidom najpogosteje udeleženi neizkušeni vozniki po 45. letu starosti, ki prevažajo še sopotnika ali tovor, večina nesreč se zgodi med petkom in nedeljo, pogostejše so v desnih ovinkih.

NA RAZPRAVI O PROMETNI VARNOSTI V ČASU TURISTIČNE SEZONE so sodelovali tudi vsi trije posoški župani.

Evgen Govekar, vodja Sektorja uniformirane policije pri Policijski upravi Nova Gorica (PUNG), je izpostavil, da je dolina Soče štiri do pet mesecev v letu zelo zahtevna za zagotavljanje varnosti. Prometnim nesrečam in drugim običajnim zadevam se namreč med poletno turistično sezono pridružijo še adrenalinski športi, pogrešane osebe in v Tolminu glasbeni festivali z množičnim obiskom, kjer so z okrepljenim kadrom prisotni tudi policisti. *»A tudi naše možnosti so omejene, zato rešitev ne moremo iskati samo v povečanju števila patrulj. Sploh če pomislimo, da bi se še ogromno prometnih nesreč z malo manj sreče lahko končalo*

(smeh). Moja naivna pričakovanja so bila, da bo to oh in sploh fina krema kot tiste v trgovini. Ne vem, kaj sem pričakovala – morda čudež, ki bi olje spremenil v nekaj nemastnega. Potem pa je sledil krut stik z resničnostjo, ki je bila mastna, težka in nevpojna. Takrat sem spoznala, da je beseda »krema« zelo relativna stvar. Kmalu po tistem sem kupila svoj prvi emulgator in izdelala svojo prvo pravo kremo – torej emulzijo, ki je bila nekakšna kopija Lusheve kreme za roke; recept je objavljen na blogu. Od tam je šlo počasi vedno na bolje.

Naj dodam še eno anekdoto iz tistih začetnih časov. Moj edini pisni vir je bila takrat, kot sem že omenila, Vidmajerjeva knjiga. Bila je že precej zastarela, tudi v izrazih. V njej se pogosto omenja neka kozmetična sestavina, ki jo dandanes poznamo pod imenom cetilpalmitat, nekoč pa je bilo zanjo v uporabi drugo ime – spermaceti. Si predstavljate izraz gospe v centralni lekarni v Ljubljani, ko sem jo precej samozavestno povprašala, če držijo spermacete *(smeh)*?

S *Posoškim razvojnim centrom* ste v šolskem letu 2018/2019 sodelovali kot zunanja sodelavka pri izvedbi pilotnega programa *Domača kozmetika in družinski proračun*. Še vedno se spomnim izrazov na obrazu udeleženk po prvem, uvodnem predavanju (*smeh*). Kaj pa vaši občutki?

Seveda se spomnim (*smeh*)! Na čelu jim je pisalo: *»A ti to resno?!«* Z vsako minuto tistega prvega predavanja se mi zdi, da so bile bolj prestrašene. V nekem trenutku je bila smrtna tišina (*smeh*). Vmes sem se resno vprašala, ali sem jih morda malce preveč prestrašila in če na drugem predavanju ne bo nobene več (*smeh*). Ampak prav je bilo tako. Izdelave kozmetike se ne smemo lotiti površno; to je znanost, ki jo je treba jemati resno. Ob

***TONČKA MAVRIČ** je udeleženkam programa Domača kozmetika in družinski proračun dala veliko – čisto vse so se naučile same izmisliti recept in nato izdelati maslo za telo, balzam za ustnice, oljni serum za obraz, vodni serum za obraz, kremo za roke, kremo za telo, kremo za obraz.*

površnem in nepravilnem pristopu lahko naredimo več škode kot koristi, kar so potem spoznale tudi same udeleženke.

Potem je pa kar steklo, a ne? Glede na njihove besede so zelo zadovoljne z vami ... Kako se pa vi počutite?

Ja, potem je kar steklo. Veliko stvari smo na srečanjih večkrat ponovile, da se znanje čim bolj usede. Veliko so spraševale, kar še posebej cenim. Kaže, da so stvari razumele. Pomembno je namreč ravno to – da stvar razumeš. Kar je bilo na začetku videti kot strašljiv bavbav, je bila na koncu mala malica. Čisto vse udeleženke so se med izobraževanjem naučile same izmisliti recept in nato izdelati maslo za telo, balzam za ustnice, oljni serum za obraz, vodni serum za obraz, kremo za roke, kremo za telo, kremo za obraz. To je tisto, kar sem s programom želela: da se naučijo samostojne izdelave. In to nam je tudi uspelo! Zares sem ponosna nanje!

Moram pa biti iskrena – veliko zaslug gre tudi udeleženkam samim. Bila je res »prima« skupina, veliko smo se presmejale, veliko tudi naučile. Ko smo potem po dobrem mesecu z isto skupino naredili še eno delavnico o izdelavi mila, mi je bilo, kot bi prišla domov.

Kakšni so obeti za prihodnost? V naslednjem letu se obetajo nove izvedbe, poleg tega pa so zastavljene tudi samoplačniške delavnice. Že veste teme posameznih delavnic?

Prihodnost bo v znamenju delavnic, nekaj v Ljubljani in Kranju, nekaj pa v Tolminu, morda še kje. Sprotne datume, vsebine in koledarje objavljam na spletni strani, vse, kar bo v Tolminu, pa bo seveda objavljeno tudi pri vas, kajne? Drugače pa je januarja predvidena nova izvedba programa Domača kozmetika in družinski proračun. Vsi, ki jih zanima, naj se hitro javijo, preden mesta poidejo (*smeh*)! Še pred tem pa bodo jeseni v sodelovanju s Posoškim razvojnim centrom organizirane samoplačniške delavnice. Predvidene teme so izdelava naravnega mila po hladnem postopku (za čiste začetnike), izdelava naravnega dezodoranta, izdelava naravnega šampona in izdelava božično-novoletnih naravnih kozmetičnih daril. Morda »pade« še kakšna.

Pripravila: Nika Kikelj Maver, Posoški razvojni center
Foto: arhiv Tončke Mavrič

Utrinki

tragično,« je opozoril. Povedal je še, da na PUNG prejemajo veliko pritožb zaradi hrupnih motociklov, zato s pomočjo Specializirane enote za nadzor prometa iz Ljubljane letos to na terenu preverjajo in prvi rezultati tovrstnih akcij se že kažejo. Ker je vožnja pod vplivom alkohola težava vse države, se po Govekarjevih besedah proti temu borijo tudi v smeri nadgrajevanja zakonodaje in postopkov.

Zaskrbljenost nad letošnjo črno statistiko so izrazili tudi vsi trije župani, ki se zavedajo, da obilo težav prinaša prav vedno večji turistični obisk doline na eni in kadrovska omejenost služb na drugi strani (policija, zdravstvo, občinske redarske službe, službe zaščite in reševanja). Tolminski župan **Uroš Brežan** je potrdil nedavni dogovor z ministrom za notranje zadeve **Boštjanom Poklukarjem** o dodatni okrepitvi policijskih enot s Specializirano enoto za nadzor prometa, ki na pobudo posoških občin in obeh policijskih postaj (PP) na tem območju letošnje poletje že izvaja dvodnevne nadzore. *»Na lokalni ravni zelo dobro sodelujemo s sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu (SPV CP), s PP Tolmin in Bovec ter PUNG, danes pa to sodelovanje nadgrajujemo še z AVP. Z ustreznimi ukrepi želimo priti do dviga prometne varnosti, obenem pa je nujno, da se nadaljujejo investicije na državnih cestah, saj varnejša infrastruktura pripomore k višji stopnji prometne varnosti,«* je poudaril Brežan.

Bovški župan **Valter Mlekuž** je dal pobudo, da se PUNG prek ustreznih institucij poveže z moto klubi na drugi strani avstrijske in italijanske meje, saj imajo po njegovih informacijah nekateri njihovi člani tukajšnje ceste za nekakšne dirkaške poligone, na katerih si merijo čas in rezultate celo objavljajo. Izpostavil je velike finančne posledice, ki jih imajo za občinske proračune nesreče s smrtnim izidom. Na pobudo Medobčinske uprave občin Bovec, Kobarid, Tolmin in Kanal ob Soči občine razmišljajo o skupnem nakupu merilnika hitrosti, a je kobariški župan **Marko Matajurc** opozoril, da se nesreče s smrtnim izidom v veliki večini zgodijo zunaj naselij, kjer s takšnimi radarji občinski redarji hitrosti ne merijo. Kljub temu, da občina Kobarid v Posočju beleži najbolj črno statistiko, upa, da so letošnji tragični izidi zgolj izjema.

Občasno se po prometnih nesrečah s smrtnim izidom pojavijo pobude za odstranjevanje ovir (kamni, drevesa …), kar pa po zagotovilih **Uroša Brumca** z DRSI ni rešitev, saj voznikov to ne odvrača od tvegane vožnje. Napovedal je, da bodo v kratkem na območju Triglavskega narodnega parka vzpostavili štiri testne lokacije za umirjanje prometa motoristov in s tem zmanjšanje hrupa, ki ga ti povzročajo. *»Če bo delovalo, lahko takšne lokacije širimo tudi drugod po dolini,«* je še dodal. S konkretnimi izkušnjami s terena so udeležence sestanka seznanili še komandirja PP Tolmin in PP Bovec **Boris Zorko** in **Damjan Žagar** ter predsednik SPV CP Tolmin **Jože Režonja**, ki je tudi član Odbora za preventivo pri Svetu AVP.

»Povečati moramo stopnjo pričakovanja, da si lahko zaloten pri prekršku. Obseg naših aktivnosti v Posočju bomo še povečali, Agencija bo zagotovila silhuete policistov na najbolj obremenjenih točkah, da bi predvsem tujce opozorili na prilagoditev hitrosti in spoštovanje omejitev. Zagotovili bomo dodatna preventivna gradiva, v sodelovanju s Policijo bomo navzoči tudi na mototočkah, kjer bomo ozaveščali o ključnih dejavnikih tveganja. Veseli me velika pripravljenost s strani vseh deležnikov, da skupaj pristopimo k izvedbi konkretnih ukrepov za večjo prometno varnost v tej regiji,« je še napovedala Marinkova in izrazila zadovoljstvo po konstruktivnem delovnem srečanju.

Besedilo in foto: Špela Kranjc, Občina Tolmin

Interreg
Danube Transnational Programme
NETWORLD

POT MIRU

Projekt sofinancira Evropska unija, in sicer iz sredstev ERDF in IPA.

Ob zaključku projekta

Posoški razvojni center (PRC) in Ustanova »Fundacija Poti miru v Posočju« sta junija zaključila z dejavnostmi v projektu NETWORLD, ki se je začel izvajati januarja 2017. Z njim smo prijavitelji želeli povezati prepoznavnost kulturne dediščine prve svetovne vojne pod skupno znamko »Pot miru«. S tem se je ta zamisel začela širiti tudi na območje izven Italije in Avstrije, kjer se je ideja o tovrstni poti tudi rodila. Več o projektu si lahko preberete na spletni strani www.prc.si/mednarodni-projekti/networld.

KONČNI REZULTATI PROJEKTA NETWORLD V SLOVENIJI

Ker je projekt *NETWORLD* potekal ravno v času obeleževanja stoletnic konca soške fronte in prve svetovne vojne, nam je to omogočilo dodatne priložnosti za doseganje ciljev na območju Podonavja v devetih državah projektnih partnerjev. Tako za PRC, ki je v projektu igral vlogo vodilnega partnerja, kot za partnersko Fundacijo, kjer se je zamisel o projektu tudi razvila, je NETWORLD predstavljal poseben izziv, saj ni preprosto voditi vsebinsko zahtevnega projekta z obsežnim partnerstvom. Kljub temu nam je s skupnimi močmi uspelo v Sloveniji uresničiti naslednje rezultate:

- **Naložbe:**
  - muzej na prostem Ravelnik (obnova stopnic in ograje),
  - muzeju na prostem Sabotin – Park miru (ureditev treh razglednih točk na Mali krožni poti),
  - Kobariška zgodovinska pot (vzdrževalna dela).
- **Pripravljeni dokumenti:**
  - Strategija upravljanja in vrednotenja kulturne dediščine prve svetovne vojne,
  - Idejni načrt za Sabotin – Park miru,
  - Projekt za izvedbo interaktivnega informacijskega centra na Sabotinu – Park miru,
  - priročnik o celostni podobi blagovne znamke Pot miru (Walk of Peace).
- **Organizacija spominskih prireditev v:**
  - Kobaridu (koncert vojaških orkestrov *Zbogom orožje*, koncert ***Evropskega mladinskega simfoničnega orkestra Bobni miru)***,
  - Javorci (podelitev Evropskega znaka dediščine),
  - Drežnici (koncert ob zaključku obeleževanja 100-letnice konca vojne).
- **Organizacija mednarodne konference** »***Zgradimo Evropsko pot miru skupaj***« v Bovcu.
- **Priprava in izvedba mobilne aplikacije** za pametne telefone »Pot miru – Kobarid med prvo svetovno vojno«.
- **Pomoč pri pripravi podatkovne spletne baze** z opisom 250 spomenikov iz časa prve svetovne vojne in bližnje turistične ponudbe v vseh partnerskih državah (https://ww1sites.eu).
- **Priprava in tisk promocijskih tiskovin:**
  - turistična zgibanka *Poti miru od Alp do Jadrana* v petih jezikih,
  - turistična zgibanka *Pot miru na Goriškem in Krasu* v treh jezikih,
  - transnacionalna turistična brošura o dediščini prve svetovne vojne v vseh partnerskih državah v angleščini,
  - priprava vodnika z interaktivnimi igrami za spoznavanje te dediščine na Sabotinu za šolarje.
- **Organizacija obiskov sobe pobega (**»***escape room***«) na temo 1. svetovne vojne v Novi Gorici.**
- **Razstave:**
  - postavitev razstave o češkem umetniku in vojaku na soški fronti **Jaroslavu Brdu**,
  - nadgradnja razstave *Ženske v 1. svetovni vojni* in priprava e-različice te razstave,
  - predstavitve razstav v Kobaridu in Novi Gorici.
- **Počitniške delavnice za otroke** *»Mir ob Soči«* v Solkanu.
- **Sodelovanje na *Najbolj sočnem START*UP VIKENDU***, in sicer pri razvoju inovativnih podjetniško-turističnih idej, povezanih z dediščino prve svetovne vojne v Posočju.
- **Strokovna ekskurzija z ogledi primerov dobrih praks** v belgijskem Iepru.
- **Številna sodelovanja na simpozijih in mednarodnih konferencah ter dogodkih doma in v tujini** s predstavitvami Poti miru, dediščine soške fronte, ideje evropske Poti miru itd.
- **Druge manjše prireditve.**
- **Priprava promocijskega materiala.**

SLUŽBENA POTOVANJA *na redna partnerska srečanja, mednarodne konference in oglede primerov dobrih praks v državah, vključenih v projekt.* ***Foto: Tadej Koren***

NEPOZABNA ŠTUDIJSKA TURA V IEPER*, ko smo kar 40 predstavnikov različnih slovenskih institucij (in ostalih projektnih partnerjev) popeljali na ogled dobre prakse.* ***Foto: T. Š. F.***

Strokovno sodelovanje in izmenjavo znanja ter izkušenj z različnimi partnerji (tako s področja raziskovanja kot ovrednotenja dediščine prve svetovne vojne, pa tudi razvoja kulturnega turizma) bomo nadgradili skozi strateški projekt *WALKofPEACE*, ki smo ga na PRC, kot vodilnem partnerju, skupaj s Fundacijo začeli izvajati decembra 2018, zaključili pa ga bomo konec leta 2021.

Maša Klavora, Ustanova »Fundacija Poti miru v Posočju«, in **Vesna Kozar**, vodja projekta, Posoški razvojni center

VÉLIKA VOJNA V SKUPNEM SPOMINU

Projektna partnerja iz Bolgarije ***Agencija za gospodarski razvoj VEDA*** iz Varne in ***Regionalni zgodovinski muzej*** (RIM) iz Dobricha sta 13. junija gostila zadnje partnersko srečanje, dan kasneje pa še zaključno mednarodno konferenco z naslovom *Vélika vojna v skupnem spominu*.

Konferenca se je začela s poskočnimi nacionalnimi bolgarskimi folklornimi plesi in nadaljevala s pozdravi župana mestne regije Odessos ter namestnika župana. Zbrane

VÉLIKA VOJNA V SKUPNEM SPOMINU *je bil naslov zadnje mednarodne konference v okviru projekta NETWORLD, ki je potekala v bolgarskem obmorskem mestu Varna.* ***Foto: arhiv Ustanove »Fundacija Poti miru v Posočju«***

sta uvodoma nagovorila **Metodij Nikolov**, predsednik VEDE, in vodja projekta NETWORLD **Vesna Kozar** iz Posoškega razvojnega centra, ki je nanizala dosežene rezultate projekta. Program je v nadaljevanju postregel s podrobnejšimi poročili desetih predstavnikov iz Bolgarije, Bosne in Hercegovine, Češke, Hrvaške, Madžarske in Slovenije o pomenu dediščine 1. svetovne vojne ter dogodkih, ki so jih organizirali v času obeleževanja 100. obletnice začetka in konca prve svetovne vojne.

Okoli 40 udeležencev si je v času dogodka lahko ogledalo tudi priložnostno razstavo z naslovom *Pomorsko izobraževanje v Bolgariji in prvi svetovni vojni*, ki jo je predstavila izvršna direktorica agencije VEDA **Todorka Dimitrova**.

Po konferenci, ki je bila namenjena tako projektnim partnerjem kot širši zainteresirani javnosti, so udeleženci odpotovali v Dobrich, kjer je gostitelj – RIM Dobrich organiziral obisk muzeja in ogled vojaškega pokopališča padlih vojakov iz časa prve svetovne vojne. Prav to pokopališče je bilo obnovljeno s pomočjo EU-sredstev iz projekta NETWORLD. Tu pa so uredili tudi alejo zastav z večnim ognjem.

T. Š. F.

ePEACEnter SARAJEVO

Ekonomska fakulteta iz Sarajeva je v ***Zgodovinskem muzeju Bosne in Hercegovine*** (BIH) v drugi polovici junija organizirala konferenco *ePEACEnter Sarajevo*. Z njo so želeli gostitelji oblikovati platformo za izmenjavo znanja, izkušenj in mnenj o najprimernejših metodah, ki jih je treba uporabiti pri poučevanju in prikazu težkih tem, povezanih z vojno ter njenimi posledicami. Poleg tega se je konferenca osredotočila na razpravo o najbolj učinkovitih pristopih k upravljanju kulturne dediščine prve svetovne vojne in prepoznavanju te dediščine med mladimi.

Konference, ki je bila namenjena mladim (učencem in dijakom okoliških šol, študentom) ter pedagoškim delavcem, se je udeležilo 62 slušateljev, izobraževalne delavnice pa so vodili trije ugledni univerzitetni predavatelji, ki se ukvarjajo s poučevanjem mladih o težki preteklosti, vključno z vojno in konflikti. Dogodek je vključeval tudi razstavo o prvi svetovni vojni, kratko gledališko predstavo osnovnošolcev o versajskem sporazumu in baletno predstavo, ki je predstavljala umetniški odziv na vojne tragedije.

Iz Posočja sta se konference udeležila vodja projekta NETWORLD **Vesna Kozar** iz Posoškega razvojnega centra, ki je zbranim predstavila rezultate projekta, in mag. **Martin Šolar**, direktor Kobariškega muzeja, ki je pojasnil, kako šolski mladini podajajo tematiko prve svetovne vojne in hkrati spregovoril o nastanku muzeja ter ideji Evropska Pot miru, ki je ne širi le ***Ustanova »Fundacija Poti miru v Posočju«***, ampak tudi ostali partnerji projekta NETWORLD. Udeleženci so si po končani konferenci ogledali Sarajevo in obeležja prve svetovne vojne ter tukajšnji zgodovinski muzej.

T. Š. F.

Utrinki

75 LET OD POBOJA PARTIZANOV V PLAZEH

Breginj – Pri spominskem obeležju na breginjskem pokopališču se je 1. junija zbrala množica, da bi počastila spomin na poboj 21 partizanov, ki so jih pred 75 leti v Plazeh obkolili in vse, ki se niso pravočasno umaknili, postrelili nemški vojaki. Temu je posvečeno tudi spominsko obeležje v Plazeh, ki je obenem najzahodnejše obeležje v naši državi in stoji nedaleč stran od tam, kjer so imeli borci Briško-beneškega odreda svoj tabor.

Prireditve so se udeležili domačini, člani pobratene organizacije Vsedržavnega združenja partizanov Italije iz Čedada, delegacija Združenje borcev (ZB) za vrednote NOB iz Postojne, Društva Sever in člani ZB iz Posočja. Program so oblikovale pevke iz Sedla, učenci podružnične šole Breginj in recitator. O tragičnem dogodku je spregovoril predsednik Združenja borcev za vrednote NOB Bovec, Kobarid, Tolmin **Rok Uršič**, ki je prisotne spomnil, da je mir, ki so ga nam priborili padli borci, nekaj, kar moramo vsakodnevno negovati. Prisotne je nagovoril tudi župan Občine Kobarid **Marko Matajurc**, ki je spomnil, da se ti borci niso borili ne za leve ne za desne, temveč so imeli cilj pregnati okupatorja, zaživeti v miru in svobodno govoriti svoj materni jezik.

Prijetno druženje vseh se je nadaljevalo v starem vaškem jedru.

Vojko Hobič, predsednik krajevne organizacije ZB Kobarid

POČASTILI SO SPOMIN NA POBOJ 21 PARTIZANOV, KI SO JIH PRED 75 LETI V PLAZEH POBILI NEMŠKI VOJAKI *– Kobariški župan* **Marko Matajurc** *je zbrane spomnil, da se ti borci niso borili ne za leve ne za desne, temveč so imeli cilj pregnati okupatorja, zaživeti v miru in svobodno govoriti svoj materni jezik.* ***Foto: Alojzij Mohorčič***

NA DESETEM SREČANJU VETERANOV V LAŠKEM *so predstavniki v članku omenjenih organizacij in društev podpisali listino o medsebojnem sodelovanju.* ***Foto: Erika Gerbec***

NA 10. SREČANJU VETERANOV PODPISALI LISTINO O SODELOVANJU

Laško – Zadnjo majsko soboto smo se člani Društva veteranov SEVER Severne Primorske – pododbor Tolmin skupaj s članoma iz Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Gornje Posočje (OZVVS GP) odpravili v Laško na jubilejno deseto srečanje veteranskih in domoljubnih društev iz občin Laško, Radeče in Tolmin. Sprejeli so nas veterani skupaj z županom **Francem Zdolškom**.

Po ogledu nekaj znamenitosti so predstavniki našega društva, OZVVS GP, Območnega združenja slovenskih častnikov (OZSČ) Laško, OZVVS Laško, Policijsko veteranskega društva SEVER za celjsko območje, Društva za ohranitev spomina na pohod XIV. divizije in Združenja borcev za vrednote NOB Laško podpisali Listino o medsebojnem sodelovanju. Zatem so nas povabili v Terme Rimske Toplice, kjer smo imeli voden ogled hotela in kompleksa. Od tu smo se odpeljali do Strelskega doma v Mali Brezi, kjer smo imeli pozno kosilo in srečanje. Organizirali so tudi športne dejavnosti, in sicer tekmovanje v metu bombe na cilj, ruskem kegljanju in streljanju z zračno pištolo. Zasedli smo tretje mesto med šestimi ekipami.

Vsem trem občinam, štirim društvom iz Laškega in trem posameznikom smo podelili spominske listine ob deseti obletnici srečanj. Stari pomnik srečanj smo podarili OZSČ Laško in dobili novega v obliki kralja piva Gambrinusa, ki bo v prihodnje spremljal srečanja.

Dušan Komar, član društva

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Za vsebino je odgovorna lokalna akcijska skupina LAS Dolina Soče, ki jo zastopa vodilni partner Posoški razvojni center. Organ upravljanja za izvajanje Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2014–2020 je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Čas poletnega valovanja

Tokrat boste med prebiranjem dogajanja v rubriki LAS Dolina Soče lahko kaj kmalu opazili, da smo se skoraj popolnoma podredili poletnemu vzdušju. Poročamo namreč o aktualnem dogajanju v okviru mreže za trajnostni razvoj ribiških območij (FARNET), pa o nepovratnih sredstvih, ki so še na voljo v okviru Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo ter o valovih. Da ne bo pomote – ti niso ne morski ne rečni, ampak tisti, ki privalovijo v naša ušesa. LAS Dolina Soče si bo namreč od letošnjega poletja dalje privoščila kratke predstavitvene oddaje po radijskih valovih. Več o vsem tem v spodnjih prispevkih, pa tudi na naši spletni in FB-strani.

ZA ZANIMIVE, NOVE PROJEKTNE IDEJE NA VOLJO ŠE VEČ KOT POL MILIJONA EVROV

Upravni odbor lokalne akcijske skupine LAS Dolina Soče se je v novi zasedbi prvič sestal v drugi polovici junija. Sejo, ki je potekala v prostorih ***Posoškega razvojnega centra,*** je vodil novoizvoljeni predsednik LAS Dolina Soče **Valter Mlekuž**. Ta je zbrane člane najprej pozval, da naj se v primeru kakršnih koli zapletov pri izvajanju projektov nikar ne bojijo obrniti nanj in na strokovne sodelavke LAS, saj bodo s skupnimi močmi zaplete hitreje rešili.

V nadaljevanju je 12 prisotnih članov obravnavalo končno poročilo članov Ocenjevalne komisije LAS Dolina Soče, ki je konec maja ocenjevala pet prispelih prijav. Od teh so eno, ki kljub pozivu ni bila ustrezno dopolnjena, zavrgli, ostale štiri pa so ocenili z vidika specifičnih meril.

***TRENUTNO JE NA VOLJO ŠE VEČ KOT POL MILIJONA EVROV IZ ESPR**, zato bo lokalna akcijska skupina **LAS Dolina Soče** predvidoma konec letošnjega leta ali najkasneje v začetku novega razpisala še en javni poziv. Zato vsem, ki bi se želeli potegovati za nepovratni denar iz tega naslova, predlagamo, da izkoristite ta namig in čas za pripravo kakšne zanimive projektne ideje, ki bi dodatno obogatila vašo dejavnost ter hkrati naše območje.*

Naloga upravnega odbora je bila, da izbere tiste projekte, za katere meni, da so primerni za sofinanciranje iz sredstev *Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo* (ESPR). Kot se je izkazalo, so vsi štirje projekti prejeli dovolj podpore za nadaljnjo obravnavo – končno odločitev bodo podali na ***Agenciji RS za kmetijske trge in razvoj podeželja***.

Pa si poglejmo, kateri štirje projekti so dobili dovolj podpore. Za 100-odstotno sofinanciranje nepovratne finančne podpore v vrednosti do slabih 40.000 evrov se poteguje projekt *Promocija ribištva na Kanalskem* (ProRibKA), katerega prijavitelj je ***Občina Kanal ob Soči***. Na dokončno potrditev 85-odstotnega sofinanciranja v vrednosti dobrih 72.000 evrov nepovratne finančne podpore čaka projekt *Z inovativnimi poslovnimi rešitvami do višje dodane vrednosti v akvakulturi* (RIBAsador), ki ga je prijavil ***Turizem Dolina Soče***. Projekta z naslovom *Implementacija novih tehnologij, znanj in komunikacijskih poti* (Riba LIBO) ter *Spajanje okusov dolina Soče* (RIB'CA) pa bosta v primeru dokončne potrditve prejela 50-odstotno sofinanciranje. Projekt Riba LIBO je prijavilo podjetje ***Ribogojnica LIBO***, projekt RIB'CA

Utrinki

UNICEFOVA VARNA TOČKA ZA OTROKE IN MLADOSTNIKE

Tolmin – Največje mesto v Zgornjem Posočju se je pridružilo drugim slovenskim krajem, ki so naredili korak naprej k zmanjševanju nasilja nad otroki. Ker v centru Mala hiša želijo pomagati, da bodo otroci in mladostniki rasli v varnem in prijaznem okolju, so se pridružili Unicefovemu projektu Varna točka. Z njim želijo blažiti trenutne stiske otrok in jih po potrebi napotiti na druge organizacije, kjer lahko dobijo ustreznejšo strokovno pomoč.

Kot pojasnjujejo v Unicefu, gre za prostor, kjer so prisotni usposobljeni ljudje, ki otrokom in mladostnikom v stiski prisluhnejo, nudijo trenutno zaščito, osnovne informacije ter pomoč pri reševanju težav. Unicefove Varne točke pripomorejo k ustvarjanju ozračja večje varnosti in ponujajo dodatno možnost, kamor se otroci lahko zatečejo po pomoč ob različnih težavah. Včasih gre za stiske, ki jih povzročajo vrstniki, spet drugič stresne situacije v šoli ali pa gre zgolj za pomoč pri domači nalogi, prijazen pogovor. Unicefovo Varno točko prepoznamo po modri nalepki, smejoči se hišici, ki je nameščena ob vhodu v omenjeni center. Otroci in mladostniki

UNICEFOVO VARNO TOČKO PREPOZNAMO PO MODRI NALEPKI**, na kateri je smejoča hišica. Pri nas je ta odslej nameščena na vhodu v center za otroke Mala hiša. **Foto: Janja Skrt

IZ ESPR TRENUTNO NA VOLJO ŠE VEČ KOT POL MILIJONA EVROV

Ker je v tem programskem obdobju iz ESPR trenutno na voljo še dobre pol milijona evrov, **Greta Černilogar** iz Posoškega razvojnega centra pojasnjuje, da bo LAS Dolina Soče predvidoma konec letošnjega leta ali najkasneje v začetku novega razpisala še en javni poziv. Naj bo to dober namig za vse, ki bi se želeli potegovati za nepovratni denar iz tega naslova. V pol leta se lahko namreč razvije kakšna zanimiva projektna ideja, ki bi dodatno obogatila naše območje.
Za dodatne informacije se lahko obrnete na Greto Černilogar (telefon: 05/38-41-507, e-pošta: greta.cernilogar@prc.si).

pa ***Mlekarna Planika***. A kot že rečeno, bo treba na končne odločitve, tako kot smo to že vajeni, še malo počakati.

Ob tem naj spomnimo, da se lahko za 100-odstotno financiranje potegujejo le tisti projekti, ki so v splošnem interesu in so dostopni vsem ter se izvajajo brezplačno (npr. razna izobraževanja, delavnice). Za 85-odstotno financiranje se lahko potegujejo projekti, ki zagotavljajo javni dostop do svojih rezultatov in izpolnjujejo enega od danih pogojev (• so v javnem interesu, • imajo skupnega upravičenca, • imajo inovativne značilnosti na lokalni ravni). Projekti, pri katerih gre za izključno zasebni interes, so lahko sofinancirani 50-odstotno.

Besedilo in foto: Tatjana Šalej Faletič

PAMETNE OBALNE REGIJE

Čeprav je pred časom *SOČAsnik* že poročal o dejavnostih mreže za trajnostni razvoj ribiških območij *FARNET*, naj spomnimo, da gre za nekakšno podporno enoto, ki jo je EU ustanovila za pomoč pri izvajanju pobude za lokalni razvoj v okviru *Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo* (ESPR). FARNET sodeluje z vsemi deležniki, ki so vključeni v izvajanje pobude (od ***Generalnega direktorata za pomorske zadeve in ribištvo*** do organov držav članic, nacionalnih mrež za razvoj ribiških območij, lokalnih akcijskih skupin (LAS) za ribištvo in drugih). Ena od njegovih pomembnih dejavnosti pa je tudi organiziranje mednarodnih seminarjev.

Tako je pod okriljem FARNET potekal že 8. mednarodni seminar z naslovom *»Smart costal areas«* (Pametne obalne regije), ki ga je gostil ribiški LAS iz Bantryja na jugu Irske. Seminarja se je udeležilo več kot 150 delegatov iz 20 evropskih držav, ki izvajajo lokalni razvoj – CLLD tudi prek ESPR. Slovenijo smo zastopali **Bety Breznik** iz Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, **Igor Komadina** iz LAS Istra ter avtor članka, član LAS Dolina Soče.

Ker se na takšnih seminarjih od udeležencev pričakuje aktivno sodelovanje, so seminarji zasnovani tako, da se prvi dan, po kratkem skupnem uvodu in nagovoru, udeležence razdeli v delovne skupine. V sodelovanju s strokovnjaki in moderatorji se nato obdelajo določene strokovne teme.

Tako so nam organizatorji že v dopoldanskem delu prvega dne zastavili štiri izzive, na katere smo morali poiskati čim boljše odgovore. Sam proces iskanja odgovorov je potekal po metodi *»World Caffé«*.

- Prvi izziv se je navezoval na vprašanje, kako lahko lokalne ribiške skupnosti odgovorijo na klimatske spremembe. Udeleženci smo izpostavili potrebo po zbiranju relevantnih podatkov o spremembah, potrebo po povezovanju z znanstvenimi institucijami, zmanjševanju ogljičnega odtisa pri ribiški opremi, uvajanju novih tehnologij in energetskih virov, pri invazivnih vrstah, ki se jih ne da odstraniti, pa možnost njihove ekonomske uporabe.
- Drugi izziv je bil, kaj storiti v primeru, če se ukine evropsko financiranje lokalnega razvoja. Možne rešitve smo našli v boljšem lokalnem finančnem partnerstvu, vračilu dela profita iz organizacij, ki so v preteklosti uspešno porabila EU-sredstva za razvoj, izmenjavi znanja in storitev, alternativnih oblikah financiranja – finančnih zadrugah, fundacijah, posojilih lokalnih skupnosti, pa tudi v uporabi drugih virov projektnega financiranja.
- Tretji izziv se je navezoval na depopulacijo obalnih območij in izgubo s tem povezanih storitev. Ugotavljali smo, da bi bilo treba za omilitev tega delo v ribištvu in ribogojstvu promovirati v novi luči. Pri tem ne bi smeli pozabiti na nove tehnologije, bistveno boljše delovne pogoje, kot smo jih imeli v preteklosti, pa tudi na obuditev lokalnih storitev (zdravstveno oskrbo, pošto, banke, lekarne ipd.), ki izginjajo iz takih območij. Poleg tega bi bilo treba s poudarjanjem podjetniških možnosti, ki jih nudi ribištvo in ribogojstvo (posebno v povezavi s turizmom), privabiti mlade ljudi.
- Četrti izziv pa je želel dobiti odgovore na vprašanja, kako odgovoriti na vse hitrejšo digitalizacijo družbe. Udeleženci smo menili, da bi bilo treba ribiče predvsem izobraziti in poučiti o možnostih, ki jih nudi mobilna telefonija in vzpostaviti portale, prek katerih bi bili lahko v stiku s potencialnimi kupci in službami (meteorološko, obalno stražo, tehničnimi servisi, trgovinami z opremo, prevozniki itd.), ki so nujne za njihovo dejavnost.

Popoldanski del smo udeleženci v aktivnem pogovoru preživeli s specialisti za štiri »pametna« področja.

- Temo »pametnega partnerstva« je vodila **Valerie Cummins** iz University College Cork iz Irske. Poudarila je, da je pri izbiri panterjev v projektih treba izbrati take, ki kažejo zanimanje za sodelovanje in lahko bistveno vplivajo na projekt, pa tudi take, ki bodo dejavni in bodo tudi sami imeli koristi od projekta. Poudarila je tudi to, da se mora ob tem vzpostaviti določena mera zaupanja. Svetovala je, da naj se pri iskanju partnerjev vedno vprašamo, »zakaj« potrebujemo določenega partnerja, »kdo« je lahko primeren partner in »kako« bomo uredili partnerski odnos.
- Področje »pametnega financiranja« je predstavil **Tony O'Rouke**, direktor podjetja Continuing Professional Development iz Anglije. Poudaril je, da je lahko financiranje

Utrinki

se lahko tja v primeru kakršne koli težave obrnejo med delovanjem centra za otroke, in sicer v ponedeljek in petek med 12. in 18. uro ali kadar koli prek spletne strani www.varnetocke.si. Ob tem pa naj omenimo, da center Mala hiša svoja vrata ponovno odpira v začetku novega šolskega leta.

Marina Laharnar, vodja mladinskih programov, Zavod KŠM Tolmin

DVE ZLATI PRIZNANJI ZA PODROČJE KULINARIKE

Ljubljana – Dijaki Biotehniške šole Šempeter pri Gorici so se še pred koncem šolskega leta udeležili 5. tek-

Levo: **JAKOB KURINČIČ**, *dijak 2. letnika programa naravovarstveni tehnik, je pod mentorstvom* **Valentine Kobal** *v kategoriji Fotografija zasedel 1. mesto.*

Desno: **MAXINNE ČOPI**, *dijakinja 5. letnika programa živilsko prehranski tehnik, je pod mentorstvom* **Andrejke Pisk Rutar** *sodelovala v kategoriji Kulinarika.* ***Foto: arhiv šole***

movanja v znanju in spretnostih dijakov ter študentov biotehniških šol Slovenije na temo Kulinarična dediščina – Uživam tradicijo. Letošnje tekmovanje se je nanašalo na promocijo naše tradicije izdelkov, šeg in jedi iz kulturne dediščine. Obenem pa je tekmovanje tudi odlična priložnost za promocijo tovrstnih deficitarnih poklicev, slovenske pridelave oziroma predela- ▶

zelo inovativno, pojavlja se veliko novih shem in akterjev, ki ponujajo financiranje, prilagojeno različnim dejavnostim in področjem. Podrobneje je predstavil angleške »Credit Unions« in poudaril potrebo po etičnem bančništvu, kamor zagotovo spada financiranje lokalnega razvoja skozi LAS.

- »Pametne storitve« so bile tema predstavitve **Susan Kearney** iz irskega podjetja SECAD. Po njenem prepričanju mora biti lokalna skupnost prek procesa pametnega načrtovanja aktivno udeležena pri vzpostavitvi storitev, ki so bistvene za skupnost. Vzpostaviti se mora vozlišče, kjer se srečujejo potrebe in pobude ter prepoznati ključne ljudi in organizacije, ki na lokalni ravni lahko postavijo in ohranjajo potrebne storitve.
- »Pametno rabo virov« je predstavil **Vilhjálmur Jens Árnason** iz Islandic Ocean Cluster z Islandije. Tema se je navezala na tako imenovano modro ekonomijo – pametno izkoriščanje oceanov, morij in obal. Menil je, da lahko različni LAS raziščejo dodatne možnosti rabe lokalnih virov in poslovne priložnosti, ki pri tem obstajajo. Po njegovem mnenju je treba organizirati skupine podjetij oziroma podjetnikov, ki lahko vidijo vire in njihovo rabo iz različnih perspektiv ter ki imajo potrebna znanja in tehnologije za njihovo novo ali izboljšano rabo. Predstavil je primer izrabe ulova polenovk na Islandiji, ki je od 20 odstotkov uporabe ribe za človeško prehrano narasel kar na 80 odstotkov uporabe ribe (od lusk, kosti, drobovine in drugih neužitnih delov), in sicer v vrsti novih izdelkov.

S specialisti za navedena področja smo preživeli prvi del naslednjega dopoldneva. Postavljena so bila vozlišča – omizja, kjer smo jim lahko postavljali dodatna vprašanja ali predstavili svoja videnja in izkušnje s teh področij.

V drugem delu dopoldneva so potekale predstavitve 18 projektov različnih LAS. Vsak projekt je bil navezan na eno od »pametnih področij«. Ob predstavitvah je potekala še dodatna razprava o vsebinah projektov in o tem, kako nagovarjajo posamezno »pametno področje«.

Popoldan zadnjega dne je bil namenjen terenskemu ogledu projektov, financiranih s pomočjo ESPR, ki jih je v okolici Bantrya izpeljal LAS South.

Udeležba na Farnetovih seminarjih zahteva aktivno sodelovanje, a obenem nudi idealno priložnost za navezovanje stikov z LAS iz drugih držav, seznanjanje z vsebinami, problemi, pobudami, dejavnostmi in neposrednimi projekti, ki se s področja ribištva in ribogojstva izvajajo na lokalni ravni drugje po Evropi. Nudijo tudi vpogled v razmišljanja in usmeritve, ki jih pripravlja Generalni direktorat za pomorske zadeve in ribištvo. Predvsem pa so priložnost za našo predstavitev in možnost za naš vpliv na ribiško politiko v EU.

Dušan Jesenšek, član LAS Dolina Soče

DAN ODPRTIH VRAT V KOLEKCIJSKEM NASADU

Sredi julija smo obiskali družino Lavrenčič v vasi Potoki, kjer so na eni izmed številnih teras, ki so jih predniki s trudom zgradili in obdelovali, poskusno zasadili manjši kolekcijski nasad. Rast in razvoj rastlin v nasadu, ki niso ravno značilne za to okolje, spremljajo strokovnjaki iz ***Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica (KGZ NG)***, ki so za nasad pripravili strokovne podlage. Motiv

PRIKAZ ŽETJA PŠENICE Z MINI KOMBAJNOM *je bil glavna atrakcija tiste julijske srede, ko si je zainteresirana javnost na terasah ob Nadiži med drugim ogledala tudi kolekcijski nasad. Ob tem je treba poudariti, da tudi najstarejši obiskovalec ni pomnil, da bi na teh terasah kdaj pridelovali žita, zato se ob tem sprašujemo, ali pšenica, ki so jo na tem območju posejali lansko jesen, morda tukaj raste spet po več kot sto letih.*

so iskali v okoljskih spremembah, ekonomski upravičenosti in testiranju novosti. Odločili so se, da zasadijo dve sorti oljk, asimino (indijansko banano), žižolo (kitajski datelj) in štiri različne sorte vinske trte za namizno grozdje. Po tem konceptu bodo po standardih za ekološko kmetijstvo obdelovali tudi eno njivo, na kateri bodo izvajali petletni kolobar. Lahko rečemo, da so v prvem letu izvedli osnovne zasaditve, rezultati uspešnosti pa bodo vidni čez nekaj let.

Glavna atrakcija tiste julijske srede pa je bil mini kombajn, s katerim se je izvedel prikaz žetja pšenice, ki so jo posejali lansko jesen. Ob tem je treba poudariti, da tudi najstarejši obiskovalec ni pomnil, da bi na teh terasah kdaj pridelovali žita. Zato lahko rečemo, da je bila ta pšenica na tem območju posejana po (najmanj) več kot sto letih.

V nobenem primeru pa na naša žita ne morem gledati kot na tista iz Prekmurja. Kljub temu so žita na naših njivah in v kolobarju dobrodošla. Na KGZS NG so pripravili dva primera petletnega kolobarja. Po tem, ko smo poželi ozimno pšenico, bo sledil dosevek z belo gorjušico za zeleni podor, drugo leto pa bo piri sledila krmna repica. Tretje leto se bo posadilo zgodnji krompir, za njim pa radič. Četrto leto računamo na nizek fižol za zrnje, ki mu sledi lucerna, ta pa bo tu zasajena tudi peto leto. Gre zgolj za en primer kolobarja, ki pa ga je treba prilagoditi potrebam in specifikam posamezne kmetije. Seveda pa kolobar ni samo tisti, s katerim nadziramo gnojenje, bolezni in škodljivce, ampak nam pogojuje tudi gospodarno in vestno upravljanje s kmetijsko površino.

Kolekcijski nasad v Potokih je ena izmed dejavnosti projekta *Revitalizacija prostora in uma* (REVITUM), ki je namenjen spodbujanju trajnostno naravnanega kmetijstva v dolini Soče. Projekt posega v tri sklope:

- izvajanje ukrepov, ki bodo preprečili zaraščanje kmetijskih površin (revitalizacija predvsem na ogroženih območjih);
- izobraževanje kmetov in obdelovalcev kmetijskih površin o tem,

Utrinki

ve hrane in živil ter sodelovanje v okviru nacionalnega projekta Slovenska Evropska regija gastronomije 2021.

Tekmovanja, ki je sredi maja potekalo v prestolnici, sta se udeležila tudi dva dijaka iz Posočja. **Jakob Kurinčič**, dijak 2. letnika programa naravovarstveni tehnik, je pod mentorstvom **Valentine Kobal** sodeloval v kategoriji Fotografija. Jakobova fotografija, ki prikazuje kuhanje polente, je bila nagrajena z zlatim priznanjem in je zasedla 1. mesto. Poleg slike je pripisal še haiku o polenti, ki se glasi: *»Rešena pozabe, ujeta v sodobne lonce, vrednost njena zlata«*.

Maxinne Čopi, dijakinja 5. letnika programa živilsko prehranski tehnik, pa je pod mentorstvom **Andrejke Pisk Rutar** sodelovala v kategoriji Kulinarika. Pripravila je tris štrukljev iz Posočja, ki je obsegal bovški kraf, kobariški štrukelj in skutni štrukelj. Maxinne je štruklje pripravila po recepturi naših babic in uporabila živila iz lokalnega okolja. Tudi ona je za svojo sladico prejela zlato priznanje.

Andrejka Pisk Rutar, mentorica, Biotehniška šola Šempeter pri Gorici

KREATIVNI PLAKAT KOT DOKAZ, DA JE NIZKOOGLJIČNO RES ODLIČNO

Tolmin – Z učenci 2. a razreda Osnovne šole Franceta Bevka Tolmin smo se pod mentorstvom **Polonce Torkar Leban** in **Mojce Torkar Pahor** prijavili v projekt z naslovom Mladi v svetu energije, ki ga v sodelovanju s programom Ekošola razpisuje družba GEN energija Krško. Raziskovali smo na temo energije, elektrike in energetike pod sloganom Nizkoogljično je odlično. Otroci so predstavili svoje poglede in razumevanje elektrike, energije ter energetskih virov. Ugotovili so, da je elektrika naša stalna spremljevalka in da si ne znajo predstavljati življenja brez stvari, ki jim delovanje omogoča električna energija.

kako optimalno izkoristiti naše pašnike, travnike ter njive z dobro organizacijo – po vzoru dobrih kmetijskih praks;
- ustvarjanje dodane vrednosti kmetijskim proizvodom prek povezav z lokalno gastronomijo.

Projekt, ki se je začel izvajati aprila lani, že kaže prve rezultate. Na petih kmetijah so pod mentorstvom **Petra Studna**, strokovnjaka za ekološko poljedelstvo, začeli z izvajanjem kolobarjev, prilagojenih posamezni kmetiji. Člani Društva rejcev drobnice Zgornjega Posočja so uredili osem hektarjev pašnikov in predelovalni obrat v Drežnici. Poleg tega se je, kot pišemo zgoraj, uredil kolekcijski nasad, za katerega upamo, da bo njegov duh ušel iz steklenice in da bomo priča novemu kmetijskemu zagonu na nadiških terasah. Dogajalo pa se je še veliko več.

Ob številnih dejavnostih pa so se potrdile tudi težave, vezane predvsem na lastništva parcel. Kot ugotavljamo, je zaradi tega praktično nemogoče izvajati naložbe prek projektov. Izkazalo pa se je tudi to, da nam na področjih obdelave kmetijskih površin manjkajo specializirana znanja. Še vedno namreč kmetujemo preveč z mislijo na danes in nas jutri nič kaj dosti ne zanima. Dolgoročne ekonomičnosti se ne zavedamo dovolj, zato je bojazen, da se bo proces zaraščanja nadaljeval, upravičena. Dejstva so pač takšna, da živimo na območjih, kjer je kmetijstvo zelo oteženo. Razgiban relief in zelo razdrobljene miniaturne kmetijske površine nas močno zavirajo. Zavora za razvoj pa so velikokrat tudi skupna lastništva (agrarne in pašne skupnosti). Ta dejstva zelo zavirajo razvoj kmetij, ki morajo biti danes v velikosti vsaj 30 hektarjev obdelovalnih površin. Manjše kmetije, ki smo jih vajeni, so se umaknile na ohišnice. Tu nastaja »vakuum«, ki ga polnijo invazivne rastline in naša pokrajina se počasi, a vztrajno spreminja ter zapira. A kljub temu ni vse tako črno. Tolaži dejstvo, da se je naša miselnost vendarle začela spreminjati, saj se vse bolj zavedamo problematike. Zato upanje na bolje ostaja. A če bomo na svet gledali le z ekonomske upravičenosti na papirju, namesto da bi se ukvarjali z dodano vrednostjo, se bo tovrstno gibanje zaraščanja zagotovo nadaljevalo.

Projekt REVITUM v 85 odstotkih nepovratnih sredstev sofinancirata Evropska unija iz *Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja* in Republika Slovenija v okviru *Programa razvoja podeželja 2014–2020*. Finančno pa ga podpirajo tudi vse štiri občine na območju lokalne akcijske skupine ***LAS Doline Soče*** (***Občina Bovec***, ***Občina Kanal ob Soči***, ***Občina Kobarid*** in ***Občina Tolmin***). Strokovno podporo izvajata KGZS NG in ***Posoški razvojni center***.

Več o projektu si lahko preberete na spletni strani LAS Dolina Soče (*http://lasdolinasoce.si/revitalizacija-prostora-in-uma*).

Besedilo in foto: Peter Domevšček, koordinator projekta REVITUM, Posoški razvojni center

PREDSTAVITVE PROJEKTNIH ZGODB TUDI PO RADIJSKIH VALOVIH

Lokalna akcijska skupina ***LAS Dolina Soče*** bo od letošnjega poletja dalje v sodelovanju z lokalno radijsko postajo ***Primorski val*** začela s predvajanjem kratkih predstavitev projektov, s katerimi so različni vodilni partnerji kandidirali na javnih pozivih omenjene lokalne akcijske skupine. Kaj vse se lahko naredi, če je zamisel dobra in inovativna ter če

***V OKVIRU POSEBNIH PREDSTAVITVENIH ČETRTKOVIH ODDAJ**, ki bodo na sporedu po 17. uri, boste lahko na **Primorskem valu** najmanj dvakrat na mesec slišali, kaj vse se lahko naredi, če je zamisel dobra in inovativna ter če ljudem razvoj ni odveč. Vse do konca letošnjega leta nameravamo v sodelovanju z novinarji omenjene radijske postaje predstaviti prvih 15 projektnih idej, ki so se že uresničile oziroma se bodo v kratkem.*

ljudem razvoj ni odveč, boste lahko prisluhnili v okviru niza posebnih četrtkovih oddaj, ki bodo na sporedu po 17. uri. Različni sogovorniki, vpeti v zanimive projektno zastavljene zgodbe, bodo spregovorili o primerih dobrih praks in številnih dejavnostih, ki jih izvajajo na območju LAS Dolina Soče, se pravi v občinah Bovec, Kanal ob Soči, Kobarid in Tolmin.

Vse do konca letošnjega leta nameravamo v sodelovanju z novinarji omenjene radijske postaje predstaviti prvih 15 projektov, ki so se že uresničili ali pa se bodo v kratkem. Predvidoma boste lahko v naslednjih mesecih spoznali naslednje projekte:
- *Ribiška hiša,*
- *Usmerjanje obiska v Triglavskem narodnem parku – Pot Julijske Alpe,*
- *Promocija muharjenja in ribiškega turizma v Posočju,*
- *Tematske poti na območju LAS Dolina Soče,*
- *Trg Kontrada,*
- *Ocenjevanje ribjih izdelkov,*
- *Revitalizacij prostora in uma,*
- *Približajmo Unescova biosferna območja prebivalcem,*
- *DMC Občine Kanal ob Soči: Hiša dobre volje Deskle,*
- *Avtohtone pasme v Julijskih Alpah,*
- *Ureditev vaškega centra Breginj,*
- *Umeščanje kolektivne blagovne znamke Dolina Soče v kmetijske in rokodelske izdelke na območju LAS Dolina Soče,*
- *Razvoj novih produktov Muzej Stergulčeva hiša,*
- *Mrouce cajta,*
- *Ovčja volna za današnji čas.*

Predstavitve zgodb, ki jih pišejo raznoliki projektni partnerji (javne ustanove, fizične in pravne osebe) so namenjene pregledu opravljenega dela, predvsem pa spodbujanju zainteresirane javnosti za pripravo novih projektnih idej, s katerimi bi lahko v prihodnje kandidirali na javnih pozivih LAS Dolina Soče.

Promocijo predstavljenih projektov sofinancirata Evropska unija iz ***Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja*** in Republika Slovenija v okviru Programa razvoja podeželja 2014–2020.

Besedilo in foto: Tatjana Šalej Faletič

UČENCI 2. A RAZREDA TOLMINSKE OŠ IN MENTORICI SO ŠOLSKO LETO ZAKLJUČILI ZADOVOLJNI**, saj so z osvojenim prvim mestom ponovno dokazali, da tudi majhni otroci znajo ter zmorejo. **Foto: arhiv šole

Za naš projekt smo osvojili prvo mesto, zato so nas organizatorji počastili z nagradnim izletom v interaktivni center o energiji in energetiki Svet energije ter z vstopnicami za ogled gradu Rajhenburg v Brestanici. V Krškem so nam organizatorji natečaja pripravili tudi posebno podelitev nagrad in priznanj. Po podelitvi smo tako odšli na voden ogled omenjenega centra, kjer smo se v eksperimentalnih delavnicah poučno poigrali. Na poti smo si v Brestanici ogledali tudi grad Rajhenburg.

Pot nazaj je v dobri družbi hitro minila. Veseli smo, da smo to šolsko leto zaključili s takšnim uspehom in hkrati ponovno dokazali, da tudi majhni otroci znajo ter zmorejo.

Polonca Torkar Leban in **Mojca Torkar Pahor**, mentorici projekta, OŠ Franceta Bevka Tolmin

Občina Bovec

Pogovor z županom

Občina Bovec svoje občane o aktualnem dogajanju redno obvešča prek spleta, našega glasila in drugih medijev. Ker pa je leto naokoli, smo se v uredništvu ponovno obrnili na prvega moža občine **Valterja Mlekuža**. Tako kot vedno nas je dobrovoljno sprejel in nam podal svoj pogled na dogajanje v občini.

Približno pol leta delujete z novo zasedbo občinskega sveta. Kako ste se ujeli?

Če povem pošteno, bi v tem času pričakoval več soglasja med svétniki. Razumem, da ne moreš prisiliti ljudi, da vsi glasujejo »za«. Demokracija je demokracija. Ampak to, da nekdo glasuje proti samo za to, da gre *kontra*, ker mu nekdo v občinskem svetu ni všeč, pri tem pa pozabi, da bo s svojim glasom škodoval okolju in prebivalcem ... Tega res ne razumem! Včasih imam občutek, kot da nekateri gledajo zgolj na lastne interese ali interese svojih podjetij, pri tem pa pozabljajo, zakaj so bili pravzaprav izvoljeni. Taki res ne sodijo v občinski svet! Svetniki morajo delati za dobro ljudi, za dobro občanov. K sreči večina gleda razumno na zadeve, ki jih obravnavamo, in to na koncu pretehta. Zato delamo, kot delamo, a nasploh mislim, da se pri nas v Bovcu dela veliko. Je pa res, da nobena stvar ne pride sama. Ni se še zgodilo, da bi prišli z ministrstva in nas vprašali, kaj lahko naredijo za nas. Brez truda, prigovarjanja in pregovarjanja ne gre. To znamo povedati vsi župani in še kdo. Zanimivo je, da nekaterim občinam očitajo, da se pri njih nič ne dela. Pri nas je ravno obratno. Meni očitajo, da je vse razkopano, da se vse dela naenkrat. Človek včasih res ne ve, kaj je prav, ker za nekatere ni nikoli prav ... *(se posmeje)*.

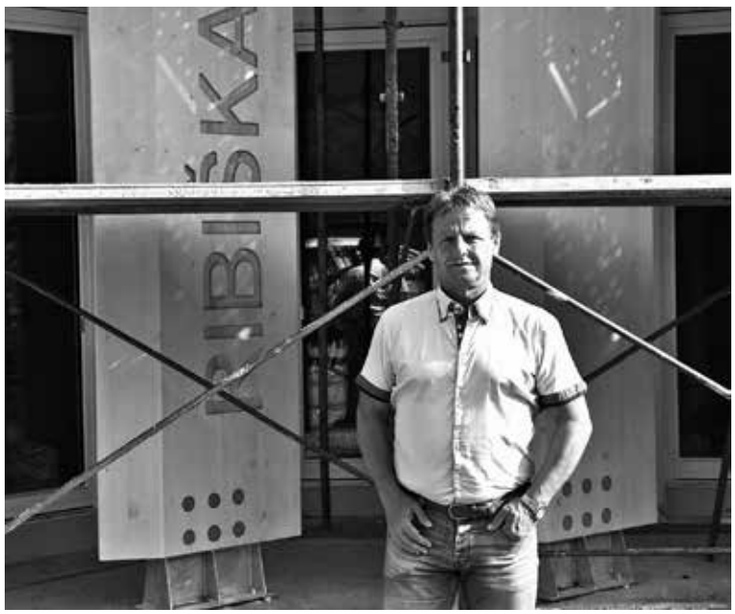

BOVŠKI ŽUPAN VALTER MLEKUŽ** ni skrival navdušenja nad projektom Ribiška hiša.* ***Foto: Tatjana Šalej Faletič

Kar pomnim, ni minil niti en intervju, ki smo ga v našem uredništvu pripravili z bovškimi župani, v katerih ne bi spregovorili o stanju na Kaninu. Razlika s preteklimi leti pa je ta, da smo navadno novinarji že vnaprej predvideli smer pogovora, medtem ko sem se tokrat znašla v zagati. Zadnje informacije, ki so pricurljale v javnost, so bile, da ste sredi junija sanacijski program Javnega zavoda Sončni Kanin z novim vodstvom obravnavali za zaprtimi vrati. Zakaj takšna odločitev?

Zamenjalo se je vodstvo in nisem hotel, da se na odprti seji »pere umazano perilo«. Iz izkušenj vem, da vsak, ki pride na novo, vidi le to, kaj se je v preteklosti naredilo narobe. O tem, kaj je bilo dobro narejeno, se ne govori. Ko smo zagnali ***Sončni Kanin***, se je udrihalo čez ***ATC Kanin***, tako da sem vedel, da se bo sedaj skušalo vse slabo zvaliti na vodstvo, ki se je zamenjalo. Ampak tako je po navadi in vem, da ne bo nič drugače, če bo prišel nov direktor. Takrat se bo vse slabo izlilo na aktualno vodstvo. Že v startu sem jasno povedal, da želim takšno razmišljanje ustaviti in se raje posvetiti iskanju novih rešitev. Poleg tega smo obravnavali precej osebnih podatkov. Zato so ostala vrata zaprta. To, da smo imeli težave z zaposlenimi, ki so imeli odprte svoje s. p.-je, in da smo morali plačati DURS-u sto tisoč evrov, pa ni skrivnost. Izredno sem bil razočaran nad tem. Očitno pri DURS-u

Utrinki

REŠITVE ZA MANGARTSKO CESTO

Log pod Mangartom – Junija je v Logu pod Mangartom potekala javna razprava o nameravani gradnji odseka ceste na Mangartsko sedlo. Pripravila jo je civilna iniciativa, ki jo je zastopal **Fedja Klavora**, na njeno pobudo pa so mnenja soočili predstavniki Občine Bovec, Direkcije RS za infrastrukturo (DRSI) in Razvojne zadruge Log pod Mangartom ter strokovnjaki s področja botanike, geografije, geologije in ornitologije. Od leta 2012 je pod vrhom Mangartskega sedla zaradi podora za ves promet zaprt trikilometrski odsek najvišje ležeče slovenske državne ceste. Na DRSI so zasnovali novo traso ceste, ki bi do vrha sedla peljala mimo planinske koče.

***JUNIJA JE V LOGU POD MANGARTOM POTEKALA JAVNA RAZPRAVA O NAMERAVANI GRADNJI ODSEKA CESTE NA MANGARTSKO SEDLO.** Pripravila jo je civilna iniciativa, na pobudo katere so mnenja soočili predstavniki Občine Bovec, Direkcije RS za infrastrukturo in Razvojne zadruge Log pod Mangartom ter strokovnjaki s področja botanike, geografije, geologije in ornitologije.*

Klavora je v uvodu povedal, da civilna iniciativa ne namerava zaustavljati projekta, saj to ne bi bil nikakršen uspeh. *»Za uspeh bi šteli, če bi vsem skupaj uspelo najti bolj trajnostno rešitev dostopa do Mangartskega sedla.«* Sprašuje se, kako razvijati do okolja in ljudi odgovoren turizem ter ustaviti masovno obiskovanje sedla z avtomobili in motorji, ki tja ne sodijo.

Bovški župan **Valter Mlekuž** je izrazil začudenje, da bi bil kdo po toliko prizadevanjih proti izvedbi načrtovanega projekta. *»Menili smo, da je ta cesta pomembna, saj je bila ena od prioritet Krajevne skupnosti (KS) Log pod Mangartom.«* Povedal je, da bo osebno in v imenu občine stal za odločitvijo domačinov oziroma podpiral večinske namere. Dodal je, da *»se vsi lahko strinjamo, da bo treba sprejeti neke odločitve o samem prometnem režimu, ampak najprej je treba zgraditi odsek ceste do vrha.«*

Podobnega mnenja so v Razvojni

nobena pritožba ne zadrži izvršbe – enostavno blokirajo račun. Ko vložiš pritožbo, čakaš več mescev na odgovor, nato pa pride preprost odgovor, da je pritožba zavrnjena. Ni logike, sploh, če so s. p.-jevci redno plačevali prispevke. In potem sledi še kazen. To se mi res ne zdi prav!

Zaprta ostajajo tudi vrata hotela Kanin, ki je nekdaj veljal za največjega na Bovškem. Po preteklih napovedih naj bi prve goste sprejel že lani, vendar se to ni uresničilo.

Če me je kdo razočaral, so me oni. Res sem jim verjel in zaupal, da bodo hotel ponovno odprli v čim krajšem možnem času. Hitro so se lotili obnove in zdelo se je, da ne želijo izgubljati sezon. Tudi lastnik je bil velikokrat pri meni in poročal o dogajanju. Bil sem večkrat v notranjosti in lahko rečem, da je notri hotel končan – manjkajo samo finese. Kje oziroma zakaj se je vse skupaj ustavilo, ne vem in se v to res ne morem spuščati. Z lastnikom sem zmenjen, da se dobiva takoj, ko pride iz Rusije, da jasno pove, kaj misli. Odgovorne sem povabil na občinsko sejo, da pojasnijo, kje se je zataknilo. Za Bovec je projekt pomemben, saj trenutno razpolaga z edinim večjim bazenom pri nas. Konec koncev pa so za obnovo hotela namenili okoli šest milijonov evrov in zdaj vse skupaj stoji … Res škoda!

Naj pa povem, da sem se ravno včeraj srečal z lastnikom Žaršč. Zelo spoštujem to, da je skupaj z arhitektom prišel najprej na občino vprašat, kaj bi želeli, da se tam uredi. Povedal sem mu, da je, kar se nas tiče, to parkirna hiša. V dogovoru z lastnikom imamo sedaj tam parkirišče, za kar smo zelo veseli, saj smo lahko avtomobile umaknili s trga. Obljubil mi je, da bodo zadevo pretehtali in do jeseni prišli občinskemu svetu predstaviti, kaj nameravajo na tem območju narediti.

Bovcu se obetajo tudi spremembe parkirnega režima.

Res so občinski svetniki na zadnji seji sprejeli nov Odlok o parkiranju v občini Bovec, ki določa območja, namenjena parkiranju, pa tudi nadzor in sankcije v primeru kršitev. S prvim avgustom oziroma takoj, ko bo parkomat postavljen, bomo na parkirišču pred kulturnim domom, marketom in vrtcem začeli tržiti parkirne prostore; parkirnina se bo pobirala od aprila do oktobra. Na voljo imamo okoli 170 parkirišč in dogaja se, da jih je že zelo zgodaj zjutraj večina zasedenih; ljudje pridejo in parkirajo svoje avtomobile za ves dan. Dogaja se, da podjetja, ki imajo rafte, tam puščajo svoje kombije kar čez noč. Parkiranje bo prvo uro zastonj, potem pa plačljivo – evro na uro.

Povišali smo tudi kazni in zaposlili nadzornika. Dosedanja *računica*, ko se je turistom dejansko bolj izplačalo parkiranje na črno kot nočitev v kampu, ne zdrži več. Za napačno parkiranje si prej dobil kazen za 40 evrov in če si plačal takoj, je to pomenilo 20 evrov, kar je bilo manj, kot če bi plačal nočitev v kampu. Po novem se voznika napačno parkiranega osebnega avtomobila kaznuje z globo 80 evrov, pravne osebe pa z globo 300 evrov, medtem ko bodo morale njihove odgovorne osebe plačati 100 evrov.

Za avtobuse bomo parkirišča uredili pri letališču. Za štiri imamo sicer urejena parkirišča, ki pa jih bomo dali v najem. Avtobusov, ki pripeljejo goste, je veliko več in sedaj za parkiranje res nimajo primernega mesta.

Lani je dolina Soče po številu turistov malodane pokala po šivih. Kakšno je stanje v vaši občini letos?

Slišal sem, da je v spodnjem koncu doline menda nekaj manj turistov kot lani. Mi tega ne občutimo, čeprav mislim, da višek sezone šele prihaja. Vem, da je v Bovcu že sedaj vse polno in da je tudi že avgust praktično zaseden. Včeraj mi je lastnik enega kampa omenil, da je moral zapreti vrata za nove goste, ker je kamp povsem poln. Točno se ve, koliko jih lahko posamezen kamp sprejme, da je bivanje še prijetno. Mislim, da so tudi lastniki drugih kampov spoznali, da to, kar se je počelo lani, ko so tlačili šotore, tako da se že skoraj hoditi ni več dalo, ne pelje nikamor.

Sezona se v primerjavi s preteklostjo podaljšuje. Včasih sta bila julij in avgust dva ključna meseca, pa še takrat se je po 20. avgustu Bovec čez noč izpraznil. Zdaj pa tudi septembra težko dobiš prosto sobo; vem, ker smo v hotelu iskali prostor za dva, pa je bila že težava. Očitno vsem ne prija *gužva* – eni pridejo, da bi se naužili miru. Na to so kazali tudi prazniki v aprilu in maju. Ni več vse tempirano strogo na drugo polovico julija in prvo polovico avgusta. Zato sem tudi glede povišanja cen dovolilnic za plovbo po Soči za naprej predlagal, da o dvigu cen razmislimo za višek sezone, da pa pustimo v mesecih pred in po glavni sezoni nižje cene, ker danes veliko ljudi gleda tudi na to.

V preteklih letih so se pri vas že pisale uspešne zgodbe črpanja evropskega denarja. V koliko takšnih projektov je trenutno vpeta občina in na katerega ste najbolj ponosni?

Res moram reči, da smo v primerjavi z ostalimi slovenskimi občinami v samem vrhu, kar se črpanja EU-sredstev tiče. Imeli smo dva velika projekta za letališče, nekaj za Kanin in kup manjših. Trenutno smo vključeni v sedem večjih projektov, s katerimi črpamo evropski denar.

Lahko rečem, da sem najbolj ponosen na projekt *Ribiška hiša*, ki ga je občina skupaj s ***Krajevno skupnostjo Kal - Koritnica*** prijavila na javni poziv ***LAS Dolina Soče***. Bili smo uspešni; iz *Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo* smo prejeli nepovratna sredstva za ta projekt, ki bo prispeval k razvoju ribiške dejavnosti. Mnogi so bili na začetku skeptični, zakaj dajemo poudarek ravno ribičiji. Zakaj pa ne?! Že res, da danes domačini nimajo veliko opravka z ribami, a nekoč je bila ta dejavnost zelo pomembna za preživetje. Med vojno in po njej so se namreč prebivalci preživljali tudi tako, da so lovili ribe – na črno ali legalno. Tega ne gre pozabiti. Mislim, da bo ta lep in zanimiv objekt, ko bo končan, skupaj z učni-

Utrinki

zadrugi Mangart, ki na cesti pobira ekološko takso in skrbi za urejenost. *»Ko smo že mislili, da smo našli rešitev in smo zato hvaležni državi, smo zdaj očitno znova na začetku. Ker je cesta turistična atrakcija, bi morala ostati odprta do vrha. Lahko pa bi z omejevanjem števila vozil, ki so lahko istočasno na vrhu, in dvigom cene ekološke takse bolje regulirali obisk,«* pravi predsednik zadruge **Branko Vidmar**. Tudi predsednik KS Log pod Mangartom **Igor Černuta** pobudnikom civilne iniciative sporoča: *»Mi tukaj živimo, dajte videti tudi nas. Ne moremo in ne smemo dopustiti, da o naši usodi poskušajo odločati ljudje od drugje.«*

Kot so povedali predstavniki DRSI, so v fazi pridobivanja še zadnjih naravovarstvenih soglasij, v prepričanju, da s predstavljeno rešitvijo najmanj posegajo v občutljiv gorski svet.

Besedilo in foto: Milan Štulc

KONČANA GRADNJA JAVNIH STRANIŠČ IN AVTOBUSNE POSTAJE

Bovec – Občina Bovec je v začetku leta 2018 pristopila k izdelavi projektov in pridobivanju gradbenega dovoljenja za gradnjo javnih stranišč ter novega avtobusnega postajališča. Po pridobitvi vseh dovoljenj in izbiri izvajalca – na javnem razpisu je bilo kot najugodnejše izbrano podjetje Zidarstvo Konec – pa je ta v začetku oktobra 2018 pristopil h gradnji. Bovec je zdaj bogatejši za novo avtobusno postajališče in urejena javna stranišča. Občina je za naložbo namenila skoraj 86.000 evrov lastnih sredstev.

BOVEC JE BOGATEJŠI ZA NOVO AVTOBUSNO POSTAJALIŠČE *in urejena javna stranišča.*

To območje bo tudi sicer deležno konkretne prenove, saj bo sedanje krožišče premaknjeno v smeri proti kulturnemu domu, cesta od križišča do odcepa za bar Črna ovca pa bo razširjena. V prihodnje je predvidena tudi razširitev ceste do Rupe, urejena bosta dva dostopa do načrtovanega hotela, dodana bodo nova parkirna mesta, ob dveh pa je predvideno tudi polnilno mesto za električne avtomobile. ▶

mi vsebinami, služil kot primer dobre prakse. Objekt je pod streho, fasada je končana, trenutno pa se ureja zgornje nadstropje. Spodnji del Ribiške hiše bomo tudi skušali urediti s pomočjo sredstev ribiškega sklada, zato se nameravamo prijaviti na naslednji javni poziv LAS Dolina Soče in upamo, da bomo ponovno uspešni.

Decembra lani ste na *Ministrstvu za zdravje* obravnavali problematiko, vezano na pomanjkanje zdravnikov, ki ne pesti le Bovca, temveč tudi druge manjše slovenske kraje. Z ministrom ste se pogovarjali o specifičnih ukrepih tako za vašo občino kot tudi za celotno Zgornje Posočje. Se je v tem času že kaj spremenilo na bolje?

Res sem bil decembra pri ministru, kjer sva se dogovorila glede turistične ambulante. Moram reči, da sem bil prijetno presenečen nad njegovim odzivom. Takoj je šel v akcijo in dobili smo odobrenih okoli 65.000 evrov. Potem se je minister zamenjal. V Posočju smo zato sklicali posebno komisijo, v katero smo poleg direktorja zdravstvenega doma in dveh zdravnikov vključeni tudi vsi trije posoški župani. Na novega ministra smo naslovili pisno prošnjo, da naj nas sprejme, da pojasnimo nastalo situacijo, a sestanka nismo dočakali. Spet sem šel na lastno pest do ministra in mu povedal, da ne moremo več čakati. Med tem časom je prišla tudi ekipa iz televizije, ki je že lani obravnavala to problematiko. Zanimalo jih je, če se je letos stanje na tem področju, kaj izboljšalo. A tudi oni so zaključili, da je situacija letos še slabša kot lani. Po oceni direktorja Zdravstvenega doma Tolmin bi samo za redne, osnovne potrebe v tem trenutku potrebovali pet zdravnikov, a teh ni. Kljub temu je minister sprožil akcijo, saj denar v tem primeru ni težava. In ko je vmes že kazalo, da bomo dobili zdravnika (moža in ženo), ki sta se bila k nam pripravljena preseliti iz Srbije, je spet vse skupaj padlo v vodo, saj se je ugotovilo, da žal nimata opravljene potrebne specializacije. Minister kljub trudu, da izpelje postopek po hitrem postopku, ni uspel. Denar je, v tem trenutku pa se še vedno išče ustrezni zdravniški kader – tudi zunaj države. Zelo podobna problematika velja tudi za policiste, a o tem kdaj drugič.

Da pa ne bo vse samo slabo, naj povem, da se je občina vmes uspešno prijavila na razpis za novo reševalno vozilo. Od države bomo dobili okoli 75.000 evrov. Tudi to je bil eden izmed razlogov, da smo morali na hitro sprejeti nov rebalans, sicer bi ostali brez tega denarja.

Za konec še vaša osebna vizija za občino Bovec – reciva vse tja do konca vašega drugega županskega mandata. Kaj si želite, da bi se v tem času spremenilo?

Največja želja, pa tudi nujnost, je nova krožno-kabinska žičnica na Kanin. Iščemo rešitve, kako to zapeljati. Obiskali smo vsa ministrstva, saj vemo, da če se to ne izpelje do časa, bo v sezoni 2022/2023 s Kaninom zopet težava. Že res, da se je zadeva obnovila, ampak naprave imajo svoja leta in zato bo zamenjava nujna. Če tega ne naredimo, vemo, kaj se bo zgodilo. Vemo, kakšne so sezone brez Kanina. Samo v poletni sezoni se na dan odpelje po od 300 do 400 ljudi.

Zelo sem vesel, ker se bo v kratkem uresničila še ena moja velika želja, saj bodo urejene vse vpadnice v Bovec. Veliko mi pomeni, da bomo imeli povsod povezave s pločniki in urejeno ustrezno razsvetljavo. Ta hip se dela komunalna ureditev v zgornjem delu Kaninske vasi, kjer je na voljo še nekaj parcel za nove gradnje; ravno danes tam asfaltirajo cesto. Po 15. septembru se bo uredil še odcep, ki v center vodi mimo vrtca.

Zelo pomembno se mi zdi, da se ne pozabi na vasi. Zato vsako leto v proračunu zagotovimo tudi sredstva zanje.

Še vedno močno upam, da nam uspe urediti načrtovano kolesarsko traso do Kobarida in naprej po sončni strani Soče do Tolmina. Kolesarstvo je pri nas v vzponu; tudi sam zelo rad kolesarim. Trdim, da če nam to uspe, bo to najlepša kolesarska pot v Sloveniji! Denar imamo – za daljinske kolesarske poti so ga odobrili tako država kot vse tri posoške občine –, a kaj, ko se takšni projekti ustavijo pri lastnikih parcel – v tem primeru na Trnovem ob Soči.

Želim si tudi, da bi se promet umiril. Ne razumem in nikoli ne bom razumel tega, kar se dogaja na cesti čez Vršič. Nedolgo nazaj sem na sestanku z župani iz sosednje Avstrije in Italije izvedel, da obstaja celo aplikacija, v katero motoristi vpisujejo lastne rekordne hitrosti prevoženih kilometrov na relaciji Beljak–Kranjska Gora–Vršič–Bovec–Trbiž–Beljak. Kot sem po eni strani vesel vsakega obiskovalca, ki pride k nam, pa nikakor ne morem tolerirati takšnih tekmovanj kot tudi ne gostov, ki se k nam prihajajo samo opijati. Rad bi, da bi se tako mi, ki tu živimo, kot tujci v naši občini počutili varno in prijetno.

Pogovor pripravila: Tatjana Šalej Faletič

Podelili letošnje občinske nagrade

Vrhunec praznovanja ob prazniku ***Občine Bovec*** je vsako leto slavnostna seja, ko se s priznanji zahvalimo najzaslužnejšim v preteklem letu. Letos je dogajanje v Kulturnem domu Bovec v celoto stkal član Gledališke skupine Bovec **Jernej Cuder**.

Še pred začetkom slavnostne seje je župan **Valter Mlekuž** sprejel delegaciji pobratenih občin Čenta in Prijedor. V svoji pisarni se je v družbi podžupana **Vasja Viteza** prvič srečal z novo županjo Občine Rezija **Anno Micelli** in njenima sodelavkama. Poleg njih so se slavnostne seje udeležili še državnozborski poslanec **Danijel Krivec**, župan Občine Kobarid **Marko Matajurc** in podžupanja Občine Tolmin **Maša Klavora**.

Večer se je začel s slovensko himno v izvedbi **Nike Kodrič**, kulturni program pa so spletli še člani Folklorne skupine BC in bovški harmonikar-

Utrinki

▶ Z avtobusne postaje Bovec odpelje avtobus Nomago dvakrat dnevno (ob 9.30 in 15.30) tudi preko Predela in Trbiža do Kranjske Gore, od tam pa krene ob 10.58 in 16.58 ter se v Bovec vrne ob 11.30 oziroma ob 17.30. To je letošnja novost, ki jo sofinancira Posoški razvojni center v okviru projekta Crossmoby. Za pridobitev vseh potrebnih dovoljenj, ki jih je izdala Agencija za promet Furlanije - Julijske krajine, je veliko truda vložila Občina Bovec. Enkrat dnevno pa pripelje tako kot lani iz Kranjske Gore preko Trbiža do Bovca tudi avtobus podjetja Arriva (ob 11.30 iz Kranjske Gore, prihod v Bovec ob 13.11, vrača se ob 14.45). Redna avtobusna linija je v poletnem času vzpostavljena tudi čez Vršič.

Besedilo in foto: Milan Štulc

NA POTI K PONUDBI RAZPRŠENEGA HOTELA

Trenta – V dolini Trente se rojeva nov turistični produkt, ki bo združeval turistične ponudnike s celotnega območja. Že pred časom je zamisel o ustanovitvi razpršenega hotela županu Občine Bovec **Valterju Mlekužu** predstavil **Peter Della Bianca**. V vasi Soča je medtem zaživelo gostišče z novim imenom Soča – Mystic River. Za predstavitev novosti so novi upravljavci poskrbeli s predstavitvijo posameznih kulinaričnih novosti. Povabilu se je odzval tudi župan, ki je novost pozdravil. Veseli ga zagnanost mladih in uresničevanje njihovih zamisli v praksi: *»Turizem je zagotovo gospodarska panoga, ki v občini Bovec ponuja vse več delovnih mest. Ta novost pa je še posebej zanimiva, saj naj bi v končni fazi združevala številne lokalne turistične ponudnike trentarske doline v eno organizirano turistično ponudbo oziroma produkt. Zato še posebej iskreno čestitam novim upravljavcem gostišča*

PONUDBA RAZPRŠENEGA HOTELA *je nov produkt, ki se rojeva v dolini. Združeval bo turistične ponudnike s celotnega območja. V sklopu te zamisli je v vasi Soča maja zaživelo prenovljeno gostišče Soča – Mystic River, ki bo ob restavracijski ponudbi tudi rezervacijski center.*

ČASTNI OBČAN *je postal* **Robert Trampuž**.

LETOŠNJI OBČINSKI NAGRAJENCI *v družbi župana* **Valterja Mlekuža**, *predsednika Komisije za priznanja in odlikovanja* **Igorja Černuta** *ter članice Folklorne skupine BC* **Mimi Arcet** *(z desne):* **Robert Trampuž**, **Miloš Domevšček**, **Branko Komac** *(nagrado prevzel v imenu* ***ČD Bovec****),* **Aleksander Saša Ostan** *in* **Vlado Lipovec**.

ji. Navzoče je pozdravil bovški župan, ki se je dotaknil tudi sodelovanja z novoizvoljenimi člani občinskega sveta. Zahvalil se je **Milošu Domevščku** za izdelavo lesenih skulptur v dveh krožiščih, občinstvo pa mu je glasno zaploskalo. *»Res je, kar nam nekateri celo očitajo, da je letos naša občina precej razkopana, toda mi smo na to ponosni. Vse, kar se naredi, se naredi za blaginjo občanov in pomeni lepšo prihodnost za našo občino,«* je poudaril ter naštel nekaj pomembnejših naložb. *»Vesel in ponosen sem, da sem lahko župan take občine, zahvaljujem pa se tudi za visoko zaupanje, ki sem ga bil deležen ob zadnjih volitvah. Verjemite pa, da je včasih tudi težko, ampak to dolino imam zares rad in preveč ljubim ta kraj, da bi mi ne bilo v čast še naprej voditi to občino. Seveda pa se zahvaljujem vsem, ki mi pri tem nudijo podporo, mi svetujejo in mi pomagajo, pri tem pa se moram še posebej zahvaliti svojemu velikemu prijatelju Danijelu Krivcu. Zahvala gre tudi vsem nekdanjim in sedanjim občinskim svetnikom ter seveda podžupanoma Vasji Vitezu in* **Miru Bozji**. *Vemo, da so pred nami pomembne investicije, ki jim bomo kos le skupaj, zato je pomembno, da si zaupamo,«* je še dodal Mlekuž.

Sledila je podelitev naziva častni občan, podelitev plakete, dveh priznanj in denarne nagrade.

Naziv častnega občana je bil podeljen **Robertu Trampužu**. Tako na Bovškem kot tudi širše je že od mladih nog deloval v korist skupnosti. Večji del svojega življenja je posvetil razvoju kulturnega in športnega utripa na Bovškem in v regiji. Leta 1996 je po odstopu prvega župana zmagal na volitvah. Vložil je veliko truda, da je Občina Bovec zaživela kot mlada lokalna samouprava, prav v času njegovega mandata, leta 1998, pa je te kraje prizadel katastrofalen potres. Kot župan in kot človek se je odlično izkazal tudi v tako težkih razmerah ter veliko pripomogel k temu, da sta Bovec in Bovško urbanistično ponovno zasijala v najlepši luči. Kar tri mandate je bil član občinskega sveta in dva mandata podžupan. Skupaj s sodelavci je izvedel več pomembnih projektov, med katerimi izstopajo Kulturni dom Bovec, nova bovška knjižnica, sanacija trdnjave Kluže, izgradnja novega Centra zaščite in reševanja in še bi lahko naštevali. Na področju športa je bil dejaven pri

Utrinki

Soča – Mystic River in vsem želim veliko uspeha.«

Omenjeno gostišče ob restavracijski ponudbi – tudi višjega razreda – nudi še prenočišča z zajtrkom. Najemnik **Andrea Zilbershmidt**, priznan kuharski mojster, pa se veseli, da se je vrnil k svojim koreninam. Njegov prapraded je namreč pred mnogimi leti prišel v Sočo zaradi vzgajanja krompirja. *»V tej prekrasni dolini vidim veliko možnosti in priložnosti, seveda pa bomo po mojih ocenah potrebovali vsaj eno leto, da bomo zadihali s polnimi pljuči. Veliko težavo predstavlja pomanjkanje ustreznega kadra, a ga bomo, če ne bomo našli domačega, pripeljali od drugod,«* pove Zilbershmidt. Že zdaj pa snujejo tudi posebno ponudbo za izvedbo idiličnih porok.

Besedilo in foto: Milan Štulc

ŠOLSKI PARLAMENT V BOVCU

Bovec – V začetku junija je v občinski sejni sobi potekal šolski parlament. Poleg učencev OŠ Bovec, ki so pripravili tematike, vprašanja in predloge, so se srečanja udeležili tudi župan **Valter Mlekuž**, ravnatelj OŠ Bovec **Iztok Kenda** in mentor **Peter Vitez**. Slednji je mlade nagovoril z besedami: *»Vi ste mladi in vi boste v prihodnosti prispevali k razvoju občine in upamo, da boste doma tudi ostali in tu živeli!«* Ravnatelj je pohvalil delo parlamenta in izrazil zadovoljstvo, da so se lahko sestali pri županu. Zadovoljstva pa ni skrival niti župan. *»Tudi sam srčno upam, da boste ostali v domačih krajih in boste vi tisti, ki boste v prihodnosti krojili razvoj naše občine. Kdo ve, morda bo kdo od vas sedel tudi na županski stolček. Z delom šole sem dobro seznanjen in z njim zadovoljen, z vodstvom šole pa smo ves čas v tesnih stikih. Predvsem me veseli, da se že zdaj aktivno vključujete v debate o*

ŠOLSKI PARLAMENT JE V ZAČETKU JUNIJA ZASEDAL V PROSTORIH OBČINE BOVEC. *V imenu vseh bovških otrok skupaj z županom lastnike parcel poziva oziroma prosi, da zaradi varnosti omogočijo prehod kolesarskih poti tudi preko zasebnih parcel.*

organizaciji različnih dogodkov in tekmovanj na evropski ravni. Na področju kulture je dal samega sebe, tako kot organizator kot tudi scenarist, režiser in povezovalec številnih, tudi čezmejno pomembnih kulturnih prireditev. Več let je bil predsednik Kulturnega društva Golobar Bovec. Zanj je še posebej pomembno delo na humanitarnem področju. Pri njegovem delu in življenju so vedno v ospredju ljudje – to je tisto, kar mu prinaša veselje, zadovoljstvo ter bogatejše življenje. Njegova je zasluga, da se je Občina Bovec pobratila z Občino Prijedor.

Na Bovškem je Trampuž nepogrešljiv na skorajda vseh področjih, kot ambasador pa bistveno pripomore k boljši prepoznavnosti naših krajev v Sloveniji in tujini. Nemogoče je omeniti vse njegove projekte in dejavnosti, kljub vsemu pa je treba izpostaviti njegov velik prispevek pri organizaciji Bovec maratona, organizacijo vsakoletnih prireditev ob občinskem prazniku ter večletno sodelovanje pri številnih drugih dogodkih Tekaškega društva Bovec, Kulturnega društva Golobar Bovec in Občine Bovec. Robert Trampuž je neutruden prostovoljec, zato mu Bovško zares veliko dolguje.

Plaketo Občine Bovec je prejel **Miloš Domevšček**. V preteklosti je močno vplival na prepoznavnost Bovca s svojo pobudo in realizacijo društva Dreizehn-dreizehn 1313 Bovec, skozi katerega predstavljajo zgodovino prve svetovne vojne. S številnimi delovnimi akcijami so obnovili zgodovinske postojanke, bunkerje in uredili muzej na prostem. Dejaven je tudi na področju likovne umetnosti; sodeloval je na številnih razstavah, v zadnjem času pa se je posvetil izdelovanju prepoznavnih skulptur iz lesa, ki pomagajo soustvarjati prepoznavnost bovške občine. Po liku gozdarja v vasi Soča je za obe novi krožišči na bovški obvoznici izdelal še gamsa in orla.

Aleksander Saša Ostan je prejel priznanje Občine Bovec. Profesor, arhitekt, urbanist ter arhitekturni pisec je prejemnik mednarodnih in nacionalnih strokovnih nagrad ter priznanj za projekte v urbanizmu in arhitekturi, predvsem pa ljubitelj Bovškega, kamor redno prihaja in kjer je pustil sledi svojega dela. Poleg arhitekturnih delavnic je med drugim projektiral in izvedel cerkvico dobrega pastirja pod Šijo, si zamislil in izvedel spominsko obeležje bovškim beguncem ter umrlim v prvi svetovni vojni in na našem območju zasnoval še več drugih arhitekturnih rešitev.

Priznanje je prejel tudi **Vlado Lipovec**, ki je kot profesor zgodovine in geografije poučeval na bovški osnovni šoli. Učenci in sodelavci se ga spominjajo kot vestnega, prijetnega in spoštljivega predavatelja. Je soustanovitelj in aktiven član društva Dreizehn-dreizehn 1313 Bovec. Dejaven je tudi na področju restavratorstva, pisanja knjig in člankov na temo prve svetovne vojne. Vse to je del njega in njegove dejavnosti v poklon zgodovini ter v dobrobit današnji družbi.

Denarno nagrado so letos namenili ***Čebelarskemu društvu*** (ČD) ***Bovec***. Brez čebel ni življenja, zato je skrb zanje globalnega pomena. Tega se zavedajo tudi člani ČD Bovec. Pred desetimi leti so stopili skupaj in ustvarili uspešno zgodbo. Ne samo, da so v tem času dosegli zavidljive rezultate na državnih in mednarodnih tekmovanjih ter osvojili naziv državnega prvaka za cvetlični med, ampak so dejavni tudi za skupno družbeno dobro: udeležujejo se številnih okoljevarstvenih akcij, skrbijo za čisto okolje, poučujejo mlade, organizirajo delavnice in izlete ter razvijajo čebelarstvo na Bovškem.

Večer se je zaključil z razvitjem prapora ČD Bovec, ki je posebno v zadnjem letu doseglo izjemne rezultate. Čast razvitja je pripadla županu Mlekužu, ki je nato prapor predal praporščaku. S tem svečanim dejanjem se je zaključil uradni del prireditve, ki se je nadaljevala s prijetnim druženjem s pogostitvijo.

Besedilo in foto: Milan Štulc

6. redna seja Občinskega sveta Občine Bovec

Člani Občinskega sveta Občine Bovec (OS) so 13. junija na seji po sprejetju dnevnega reda izglasovali sklep, da bo točka Sanacijski program Javnega zavoda (JZ) Sončni Kanin zaprta za javnost predvsem zaradi podajanja osebnih podatkov. V nadaljevanju so obravnavali in v drugem branju sprejeli Odlok o ustanovitvi in organiziranju Komunale Tolmin, Javnega podjetja d.o.o., v prvem branju pa tudi Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi ***JZ Posoški razvojni center*** ter letni delovni načrt omenjenega zavoda za leto 2019. OS je podal pripombe, ki jih morajo sprejeti OS vseh treh ustanoviteljic za sprejetje v drugem branju. Pri odločanju o Odloku o dopolnitvi Odloka o programu opremljanja stavbnih zemljišč in merilih za odmero komunalnega prispevka v občini Bovec so svetniki najprej izglasovali, da se ta sprejme po skrajšanem postopku ter ga soglasno podprli.

Sprejeli so predlagani Rebalans proračuna Občine Bovec za leto 2019, ki je bil pripravljen zaradi nekaterih sprememb v vrednostih posameznih proračunskih postavk, ki se med letom pokažejo tako na prihodkovni kot na odhodkovni strani. Na prihodkovni strani se povečuje za več kot 116.000 evrov, na odhodkovni pa za dobrih 106.000 evrov.

Utrinki

prihodnosti naše občine,« je med drugim povedal Mlekuž.

V nadaljevanju so člani šolskega parlamenta postavljali vprašanja in podajali pobude. Župan je podrobno odgovoril in podprl njihove pobude. Šolski parlamentarci so bili z odgovori očitno zadovoljni, glede ene od problematik pa so sestavili skupni poziv lastnikom parcel. *»Vsem nam mora biti skupni interes predvsem varnost naših otrok, zato ob vsakem posegu pri urejanju ulic gradimo tudi pločnike, zelo pa si prizadevamo za ureditev kolesarskih poti,«* je na pobudo o kolesarskih poteh odgovoril Mlekuž. Prav v primeru izvedbe teh pa se zatika zaradi nesodelovanja lastnikov parcel. Šolski parlament v imenu vseh bovških otrok zato lastnike parcel poziva oziroma prosi, da zaradi varnosti otrok omogočijo prehod kolesarskih poti tudi preko zasebnih parcel.

Besedilo in foto: Milan Štulc

DOŽIVETJE NA FRATARSKEM OTOKU

Pulj (Hrvaška) – Učenci OŠ Bovec že drugo leto zapored sodelujemo z OŠ Vidikovac iz Pulja. Izmenjava otrok pa je plod dogovora med županoma obeh občin. V času prvomajskih počitnic smo gostili njihove učence, ki so preživeli prijeten teden v našem okolju. Peljali so se z raftom, sprehodili po Soški poti, obiskali muzej v Trenti … Med 25. in 29. junijem pa smo obisk vrnili in se odpravili v Pulj.

Po nastanitvi pri starših otrok iz Pulja smo morali takoj preizkusiti, kako slano je morje. Peljali so nas na ogled mesta, spoznali smo nekaj zgodovinskih znamenitosti, areno in puljski grad. V mestni hiši nas je toplo sprejela namestnica župana. Namenila nam je nekaj prijaznih besed in vsakemu poklonila majhno pozornost. Dva dni smo preživeli na

UČENCI BOVŠKE OŠ *so konec junija preživeli v Pulju. Gostili so jih tamkajšnji osnovnošolci, ki so jim razkazali svoje mesto.* ***Foto: Daša Mlakar Komac***

Fratarskem otoku, kjer smo uživali v vodnih dejavnostih, se vozili s čolni, se preizkusili v vožnji s supi in adrenalinskih skokih v morje. Noč smo preživeli v skavtskih šotorih. Druženje in dolgi klepeti so nas spremljali dolgo v noč. Zadnji dan smo si ogledali še akvarij in se polni novih doživetij ter vtisov vrnili domov.

Daša Mlakar Komac, učiteljica, vodja poletne izmenjave, in **Andreja Šulin**, učiteljica

Direktor Turizma Dolina Soče **Janko Humar** je podal poslovno poročilo za lansko in program dela za letošnje leto, ki ju je OS potrdil. V nadaljevanju je direktor Turizma Bohinj in koordinator Skupnosti Julijskih Alp **Klemen Langus** predstavil predlog organiziranja ter financiranja skupnosti v letu 2019.

OS je soglasno sprejel predlog občinske Komisije za priznanja in odlikovanja za podelitev letošnjih priznanj. Naziv častnega občana se podelili **Robertu Trampužu**, plaketo **Milošu Domevščku**, občinski priznanji **Vladu Lipovcu** in **Aleksandru Sašu Ostanu**, denarno nagrado pa ***Čebelarskemu društvu Bovec***.

OS je soglasno potrdil še letna programa kulture in športa, cenik JZ Sončni Kanin za poletno sezono 2019/2020, nato pa so za obravnavo točke Sanacijski program JZ Sončni Kanin sejo zaprli za javnost. Zaradi obsežnosti dnevnega reda je bila po tej točki seja prekinjena in se je nadaljevala 19. junija z obravnavo Sanacijskega programa JZ Sončni Kanin, tokrat odprto za javnost. Direktor dr. **Rok Ovsenik** je prepričan, da je zavod odvisen od stacionarnega turizma in povedal, da so ravno na ta dan podpisali pogodbo s prvim tour-operatorjem – podjetjem ***Kompas***. Nadaljujejo z intenzivnim pridobivanjem novih tour-operatorjev oziroma poslovnih partnerjev in s trženjem na tujih trgih. Za prihodnjo zimsko sezono se mu zdi ključno tesno sodelovanje z lokalnimi ponudniki nočitvenih kapacitet, pri čemer so bili pri dosedanjih dogovorih že uspešni, najbolj pomembno pa bi bilo, da bi bili odprti vsi hoteli. Sicer pa je po dolgem času prvič uspelo povezati večino turističnih ponudnikov v destinaciji. V nadaljevanju je sodelavka **Petra Jaksetič** predstavila pričakovane prihodke in odhodke, kamor spadajo tudi odprte postavke do dobaviteljev ter drugih poslovnih partnerjev iz preteklega obdobja. Poslovni načrt predvideva uspešno poslovanje. Vsi občinski svetniki, ki so razpravljali, so pozdravili korektno pripravljen poslovni načrt in se dotaknili tudi potrebnega kadra. Vodja žičničarjev **Marko Mlekuž** in vodja obratovanja **Jožef Skočir** sta predstavila kadrovske potrebe za nemoteno upravljanje z žičniškimi napravami ter trenutno stanje.

Svetniki so obravnavali in podprli sistemizacijo delovnih mest ter cene v vrtcu. Poročevalec, ravnatelj OŠ Bovec **Iztok Kenda**, je povedal, da je za prihodnje šolsko leto v vrtec vpisanih 77 otrok, nekaj prostih mest pa bo zapolnjenih prek leta. Pri izračunu predlaganih cen programov sta upoštevana Pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen programov v vrtcih, ki izvajajo javno službo, in veljavna zakonodaja na področju vrtcev. S 1. 9. bo tako cena za celodnevni program 393,95, za jasllični program pa 490,19 evra.

OS je sprejel Razdelilnik po ukrepih za malo gospodarstvo, se seznanil s poročilom nadzornega odbora, ki ga je podal predsednik **Vojko Kovačič**, sprejel Program vzdrževanja gozdnih cest, ki ga je predstavil vodja bovške krajevne enote Zavoda za gozdove **Dragan Marković**. Seznanil se je z Informacijo o varnostnih razmerah in delu Policijske postaje Bovec na območju občine Bovec v letu 2018 (podal jo je komandir **Damjan Žagar**), nato še s Poročilom Sveta za preventivo in varnost v cestnem prometu. Obravnaval in sprejel je predlog cene toplotne energije za daljinsko ogrevanje na lesno biomaso (DOLB) Bovec; poročilo o poslovanju DOLB Bovec je podal v. d. direktorja **Silvan Hrovat**, ki mu mandat poteka, na mesto direktorja pa bo imenovan **Branko Hrast**, izbran na podlagi javnega razpisa. ***Agencija za energijo*** je izdala soglasje k izhodiščni ceni toplote za distribucijski sistem na območju lokalne skupnosti Bovec. V isti točki so svetniki odločali tudi o imenovanju novega direktorja in ga soglasno potrdili. Svetniki so sprejeli še Sklep o ukinitvi javnega dobrega parcele št. 965 k. o. (2207) Bovec, Sklep o razglasitvi zemljišča za grajeno javno dobro in Predlog višin parkirnine za parkirišče Virje.

OS je zaradi odsotnosti poročevalca, pa tudi zaradi ocene Odbora za gospodarstvo, da je finančno poročilo pomanjkljivo, zavrnil letno poročilo o lanskoletnem delovanju bovškega letališča; točka je bila prestavljena na naslednjo sejo z zahtevo, da se poro-

Utrinki

SREČANJE PROJEKTA »FALL FOR WATER«

Topliţa (Romunija) – Gimnazija Tolmin sodeluje v projektu Erasmus+ »Fall for water«, zato smo se štirje dijaki in dva profesorja 19. maja odpravili na že tretje srečanje, ki je tokrat potekalo v Romuniji.

Naša letalska pot je potekala preko Bukarešte do končnega cilja v mestu Topliţa, kjer so nas zelo toplo sprejeli naši gostitelji in njihove družine. Že naslednji dan so nam izkazali veliko čast, saj nas je sprejel župan mesta. Sledilo je srečanje z učenci in profesorji na šoli, na kateri smo skupaj z vrstniki iz Francije, Poljske, Turčije ter domačini opravili predstavitve projekta. V naslednjih dneh smo spoznavali znamenitosti Romunije. Pot nas je vodila v zdravilišče Borsec, kjer smo okušali mineralno vodo, v sotesko Bicaz ter na Rdeče jezero, v rudnik soli, vas Sekler, znano po svojih rokodelcih, in h grofu Drakuli v grad Bran. Zadnji dan naše izmenjave smo se znova zbrali v šoli, kjer smo v skupinah izdelali vsak svojo majico kot spomin na naše druženje, izbrali smo tudi skupni logotip. Popoldan smo skupaj z gostitelji preživeli v tamkajšnjih termah, zvečer pa se s poslovilno večerjo kar s težavo poslovili od sovrstnikov. Naslednji dan smo se namreč med prvimi poslovili od gostiteljev in se odpravili proti domu.

TOLMINSKI GIMNAZIJCI *so se v okviru projekta Erasmus+ »Fall for water« v Romuniji srečali z vrstniki iz Francije, Poljske, Romunije in Turčije.* ***Foto: arhiv Gimnazije Tolmin***

Izmenjava je bila zelo zanimiva, saj smo spoznali drugačno kulturo in stkali veliko novih prijateljstev. Komaj čakam na oktober, ko bom lahko spet srečal svoje prijatelje, ki pridejo k nam v Slovenijo.

Kristjan Bašelj, dijak 1. a, Gimnazija Tolmin

Z IZJEMNIMI REZULTATI ZAKLJUČUJEMO ŠOLSKO LETO

V zadnji četrtini šolskega leta 2018/2019 je bilo dogajanje na Glasbeni šoli (GŠ) Tolmin zelo pestro. Aprila sta se Mednarodnega tekmovanja Antonio Salieri v Legnagu v Italiji udeležila učenca **Stojana Milinkovića** klarinetist **Svit Kokalj** in saksofonistka **Olja Faletič**. Ob klavirski spremljavi **Monike Toman** sta dosegla drugi nagradi. Organizirali smo Regijsko tekmovanje mladih ▶

čilo pripravi bolj kompleksno oziroma se v finančnem delu dopolni po računovodskih standardih.

Svetniki so sprejeli še Pravilnik o dopolnitvi Pravilnika o oddajanju nepremičnega premoženja Občine Bovec v najem; ceniku najema zemljišč in gospodarskih objektov se doda rubriko parkirnina za avtobuse (60 evrov mesečno za stalno stacionirane linijske avtobuse v Bovcu). Pravilnik začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Republike Slovenije*.

Besedilo in foto: Milan Štulc

Gradnja avtobusnih postajališč

Občina Bovec je kot investitorka že v začetku lanskega leta pristopila k postopkom za ureditev avtobusnih postajališč po posameznih krajih ob glavni cesti Kobarid–Predel, in sicer na Srpenici, Žagi, v Logu Čezsoškem ter v zgornjem in spodnjem delu Loga pod Mangartom. V letu 2018 je izvedla javno naročilo za izbiro izvajalca za izgradnjo avtobusnih postajališč v občini (prva faza). Z izbranim izvajalcem – kot najugodnejše je bilo izbrano podjetje ***Esotech*** – je bila maja 2018 podpisana pogodba, ko naj bi tudi začeli z izvajanjem del, vendar so z gradnjo začeli komaj letos. Dela so zaključena na Srpenici in Žagi, na izvedbo pa čakajo še avtobusno postajališče za Log Čezsoški ter obe postajališči v Logu pod Mangartom. Celotna naložba je vredna dobrih 120 tisoč evrov.

Omenjena postajališča so nujna predvsem za zagotavljanje varnega ustavljanja avtobusov in vkrcavanja ter izkrcavanja potnikov, seveda pa bodo uporabnikom nudila tudi primerno varen čakalni prostor. Na Žagi se doslej avtobusi javne linije niso ustavljali, saj ni bilo urejenega postajališča.

OBČINA BOVEC JE ŽE LANI ZAČELA S POSTOPKOM UREJANJA AVTOBUSNIH POSTAJALIŠČ *ob glavni cesti Kobarid–Predel. Ta so nujna za zagotavljanje varnega ustavljanja avtobusov in vkrcavanja ter izkrcavanja potnikov, slednjima pa bodo nudila tudi primerno varen čakalni prostor.* ***Foto: Milan Štulc***

BOVŠKA VZHODNA VPADNICA *– Prva faza obnove je bila zaključena pred poletno sezono.*

Jožica Kavs in **Milan Štulc**, Občina Bovec

Končana prva faza obnove vzhodne vpadnice

Dela na vzhodni bovški vpadnici so v prvi fazi zaključena. Druga faza se bo zaradi prekinitve del med glavno turistično sezono predvidoma začela konec septembra. Investitorica je ***Občina Bovec***, celotna naložba pa je vredna nekaj več kot 340 tisoč evrov in je v celoti financirana iz občinskega proračuna. Naložba zajema celostno izvedbo nove komunalne infrastrukture, vkop vodov za kabelsko televizijo in javno razsvetljavo, utrditev cestišča s preplastitvijo ter ureditvijo odvodnjavanja, gradnjo pločnikov za pešce in postavitev nove javne razsvetljave, prometne signalizacije ter talnih označb.

Kot je povedal župan **Valter Mlekuž**, bi si vsi želeli, da bi bila dela izvedena po terminskem načrtu, po katerem bi morala biti v celoti zaključena že pred začetkom poletne sezone. Ker se to ni zgodilo, so morali poiskati najugodnejšo rešitev. *»Zato smo se odločili, da investicijo izvedemo v dveh fazah. Ko bo celotna vzhodna vpadnica končana, bomo imeli v Bovcu zgledno in funkcionalno urejene vse dostope do centra, na kar*

Utrinki

glasbenikov Primorske v kategoriji harmonika, na katerem je učenec **Aleksandra Ipavca** harmonikar **Vid Mašera** dosegel srebrno priznanje. Pianista iz razreda **Katje Skočir Mihael Braz** in **Lara Škander** sta se udeležila 9. Mednarodnega Koroškega klavirskega tekmovanja; Mihael si je priigral srebrno priznanje, Lara pa med 26 udeleženci zlato priznanje ter tretjo nagrado. Maja je harmonikarka **Lara Fortunat** dosegla 2. nagrado na Mednarodnem tekmovanju Tomaž Holmar v Naborghetu. 220 učencev instrumenta in 21 učenk baleta se je v tem času pripravljalo na letne izpite.

Konec maja in v začetku junija smo izvedli orkestrske večere, na katerih so zaigrali orkestri: Kitarski (**Mirjana Antih Čebokli**), Harmonikarski (Aleksander Ipavec), Mlajši godalni (**Tina Grego**), Mladinski pihalni orkester GŠ Tolmin (**Matija Mlakar**) ter Jazz Punt Big Band (Matija Mlakar) z gostoma Godalnim orkestrom GŠ Idrija (**Petra Jurič**) in kitaristom **Mikom Stanza**. Junija so učenke plesne pripravnice in baleta pod vodstvom **Tetyane Černilogar** pripravile predstavo z naslovom Baletni šopek. Kmalu zatem smo izvedli še pogovorni večer iz cikla Sožitje zvokov, na katerem je Skočirjeva predstavila skladatelja **Uroša Rojka**. Šolsko leto smo sklenili z nastopom absolventov, na katerem smo podelili pohvale in nagrade učencem, ki zaključujejo šolanje, ter vsem tekmovalcem.

HARMONIKARKA LARA FORTUNAT *je na mednarodnem tekmovanju v Povolettu prejela najvišjo možno oceno, ki je bila v 23 letih tudi prvič podeljena.* ***Foto: arhiv GŠ Tolmin***

Ko je bila večina z glavo že na počitnicah, se je pet učencev skupaj z učitelji pripravljalo na 23. Mednarodno tekmovanje Euritmia, Povoletto, da se pomerijo z instrumentalisti iz številnih držav: Vid Mašera, harmonika, **Gaja Sovdat**, saksofon (mentorica **Joanna Blejwas**), korepetitorka Toman, **Zarja Kavčič** in **Frančiška Švab** (obe klavir, mentorica **Hermina Jakopič**) ter Lara Fortunat, harmonika (mentor Ipavec). Program so odigrali odlično ter dosegli eno tretjo in tri druge nagrade. Laro gre posebej omeniti, saj je žirija prvič podelila najvišjo možno oceno, to je sto točk. Vsem učencem, še posebej tekmovalcem, čestitamo za uspešno zaključeno šolsko leto in vse dosežke. S ponosom in navdušenjem zasluženo odhajamo na počitnice.

Maja Klanjšček, ravnateljica GŠ Tolmin

bomo lahko tudi vsi ponosni,« je ob zaključku prve faze povedal bovški župan.

Besedilo in foto: Milan Štulc

Simbolična predaja krožišč svojemu namenu

Ob prazniku ***Občine Bovec*** je v krožišču pri letališču Bovec potekalo odkritje lesene skulpture, planinskega orla, in s tem simbolična predaja krožišč svojemu namenu. Gostje so si najprej ogledali krožišče z gamsom pri bencinski črpalki, nato pa so se udeležili slovesnega odkritja skulpture v krožišču pri letališču.

Odkritja so se udeležili državna sekretarka **Nina Mauhler** in sekretar **Jaka Klajderič**, poslanec v Državnem zboru RS **Danijel Krivec**, župan Občine Bovec **Valter Mlekuž**, projektant in predstavniki izvajalcev ter lepo število domačinov. V pozdravnem nagovoru je župan, ki si je skulpturi zamislil, poudaril, kako pomembni sta ti krožišči za povečanje varnosti v prometu. *»Veliko truda in prigovarjanja pri odgovornih na državni ravni je bilo vloženega, da smo s skupnimi močmi le prišli do teh dveh krožišč. Še posebno to križišče je bilo nevarno.«* Hvaležen je državi in ***Ministrstvu za infrastrukturo*** (MzI), da sta prisluhnili prošnjam in naredili velik korak k umirjanju prometa na naših cestah. Zahvalil in pohvalil pa je tudi avtorja obeh skulptur **Miloša Domevščka**. *»Živimo v gorskem svetu, zato se mi je zdelo samoumevno, da vsaj dve živali upodobimo na tej obvozni cesti. V tem krožišču je seveda tudi odcep za letališče in planinski orel z razprtimi krili v letu zelo nazorno simbolizira varen let in s tem bližino letališča,«* je med drugim dejal župan.

SIMBOLIČNA PREDAJA KROŽIŠČ *– Ob bovškem občinskem prazniku je v krožišču pri letališču Bovec potekalo odkritje lesene skulpture, planinskega orla, in s tem simbolična predaja obeh novih krožišč svojemu namenu.*

Državna sekretarka Mauhlerjeva je povedala, da jih veseli bogata nadgradnja naložbe MzI. *»Sredstva za izgradnjo obeh krožišč je zagotovila država, sredstva za ureditev osrednjega prostora pa Občina Bovec. Ob tem, da bo promet skozi krožišča potekal bolj umirjeno, imajo mimoidoči v teh dveh krožiščih tudi kaj videti,«* je poudarila ter pohvalila županovo zamisel in avtorja obeh skulptur.

Skulpturo je, ob pomoči župana, državne sekretarke in poslanca Krivca, odkril njen avtor z dvigom občinske zastave, ki je prekrivala orla.

Besedilo in foto: Milan Štulc

Župan o črnem kampiranju in drugih kršitvah

Na ***Občino Bovec*** oziroma župana **Valterja Mlekuža** se je z vprašanji predvsem glede črnega kampiranja na Bovškem in ukrepov za odpravo te težave obrnilo več občanov, s to problematiko pa so se seznanili tudi občinski svetniki. Ker gre za vse bolj perečo temo, se bo občina odločno zoperstavila črnemu kampiranju, župan pa na vprašanja, kako se tega lotiti, odgovarja s spodbudnimi odgovori.

Kako ocenjujete delo redarske službe?

»Zagotovo bi bilo lahko boljše, zavedam pa se, da jih je premalo, da bi na celotnem območju res uspešno preganjali vse vrste kršitev. Zadnja tri leta sem si intenzivno prizadeval, da bi zaposlili nove redarje. Vsaj za Bovško, ki je turistično zagotovo najbolj obremenjeno, mi je končno uspelo prepričati župane občin, združenih v medobčinsko upravo, da smo zaposlili novega nadzornika.«

Je tako težko pridobiti nove redarje?

»Sam trdim, da denar za plače ne sme biti težava, saj bi se dober redar ob izrekanju glob kršiteljem dobesedno sam poplačal že v nekaj dneh. Res pa je tudi, da si je država umislila nemogoče zahteve za opravljanje redarskega dela. Celo človek, ki je vso kariero delal kot policist, bil komandir policijske postaje in še več, po mnenju državnih organov danes ni dovolj usposobljen za opravljanje redarske službe in mora opraviti 400-urno usposabljanje v Tacnu. To je nesprejemljivo! Od resornega ministrstva zato pričakujem, da to anomalijo nemudoma odpravi.«

Bliža se vrhunec sezone, s tem pa tudi povečano črno kampiranje. Kako ga omejiti?

»Moja želja in moj namen je narediti red na področju črnega kampiranja in izkoreniniti ta pojav, ki je v zadnjih letih vse pogostejši. Kot sem najprej obljubil izterjatev neplačane turistične takse in to kasneje uspel uresničiti, sedaj napovedujem izkoreninjenje črnega kampiranja pri nas. Kot že rečeno, smo še pred viškom turistične sezone zaposlili novega nadzornika, ki že uspešno opravlja svoje delo. Od medobčinske uprave pa pričakujem tudi pogostejšo priso-

Utrinki

ZAKLJUČNO SREČANJE SKUPIN AKTIVNA STAROST – SOŽITJE GENERACIJ

Bovško – Na Centru za socialno delo Severna Primorska, Enota Tolmin že vrsto let izvajamo program Aktivna starost – sožitje generacij. V okviru programa se s starejšimi srečujemo v različnih krajih na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin, kjer potekajo najrazličnejše delavnice ter predavanja.

Ob zaključku letošnje sezone smo se v juniju zbrali na Bovškem. V trdnjavi Kluže smo si ogledali zanimivo predstavo društva Dreizehn-Dreizehn 1313 Bovec, pri kateri smo se iz srca nasmejali. Sprehodili smo se tudi po trdnjavi in tako spoznali pestro zgodovino tega območja. Za sladko presenečenje je poskrbela skupina s Srpenice in Žage, ki je letos gostila naše srečanje. Ker je bilo zunaj zelo toplo, je bila kratka osvežitev pri reki Soči odlična izbira in vsi smo že komaj čakali, da pride čas kosila. Pripravili so nam ga v Gostišču Vančar v Čezsoči, kjer smo naše druženje tudi zaključili.

UDELEŽENCI PROGRAMA AKTIVNA STAROST – SOŽITJE GENERACIJ *so si ob zaključku letošnje sezone med drugim ogledali trdnjavo Kluže.* ***Foto: Vilma Svetičič***

Vsi skupaj že nestrpno pričakujemo jesen, ko bomo odšli na uvodni izlet in nato začeli z izvajanjem programa po skupinah. Vsi upokojenci ste lepo vabljeni, da se nam pridružite v Dolenji Trebuši, Drežnici, Kobaridu, na Livku, Prapetnem Brdu, v Tolminu, na Volarjih, v Volčah ali na Žagi.

Nežka Koren, strokovna delavka v programih

SVETA MAŠA OB OBČINSKEM PRAZNIKU

Bovec – Četrtega julija, na dan sv. Urha, zavetnika Bovca, praznuje Občina Bovec. Vsako leto se v počastitev praznika zvrstijo številni dogodki, ki se zaključijo z darovanjem svete maše prvo naslednjo nedeljo po omenjenemu datumu.

Tudi letos ni bilo nič drugače. Za zaključek praznovanja ob občinskem prazniku je bovški dekan **Vilijem** ▶

tnost drugih redarjev na Bovškem, saj je tudi obisk v poletnih mesecih pri nas neprimerljivo večji od obiska v drugih občinah. Če se bo pokazala potreba po dodatni moči, bomo zaposlili še koga.«

Ali v tako številnih kampih ni dovolj prostora za vse, ki bi želeli prenočiti na legalen način?

»Nihče me ne bo prepričal, da v 12 avtokampih ni prostora, le jasno je treba povedati, da se črno kampiranje ne splača. Predlagal bom tudi spremembo občinskega odloka in zvišanja kazni za črno kampiranje in nepravilno parkiranje, predvsem v naravnem okolju. Sedaj so kazni odločno prenizke. Tistim, ki na Bovško prihajajo na ta način, bomo končno pokazali, da se pri nas ne more početi, kar si nekdo zamisli. Veliko znamenitosti imamo, pa jih še ne tržimo, zagotovo pa ne bomo dopustili, da bi nam s črnim kampiranjem prinašali samo smeti, v dolini pa ne bi nič pustili. Prepričan sem, da bi lahko s skupnimi akcijami redarjev, policistov in morda tudi nadzornikov Triglavskega narodnega parka uspešno izvajali poostrene nadzore ter tako zadevi prišli do dna. Seveda morajo biti te akcije izvedene predvsem v nočnem času, zato bom od redarjev osebno zahteval prisotnost tudi ponoči. Če kdo tega ne zmore, naj pove in bomo poiskali tiste redarje, ki bodo to zmogli. Na dolgi rok se nam bo to zagotovo obrestovalo. Pričakujem, da bodo v okviru svojih pooblastil ter v skladu z veljavno zakonodajo in predpisi odločno ukrepali zoper kršitelje. Večkrat sem že ponovil, da se razveselimo vsakega gosta, vendar ne tistih, ki mislijo, da pri nas lahko počnejo vse, kar se jim zljubi.«

OBČINA BOVEC SE BO ODLOČNO ZOPERSTAVILA ČRNEMU KAMPIRANJU. *Glede te pereče problematike se je na župana* **Valterja Mlekuža** *obrnilo več občanov, z njo pa so se seznanili tudi občinski svetniki.*

Ali med največje kršitelje ne spadajo prav avtodomski gosti, pa čeprav ima Bovec dobro urejeno avtodomsko počivališče z vso potrebno infrastrukturo?

»Naše avtodomsko postajališče je odlično urejeno in na pravem mestu. V lanski sezoni pa se je izkazalo, da je morda celo premajhno za vse, ki so se zgrnili na Bovško. Če se bo letos ponovno izkazalo, da so potrebe večje, bomo omogočili parkiranje proti plačilu tudi na širšem območju parkirišča ob A postaji, vendar ne v škodo uporabnikov krožnokabinske žičnice. Z avtodomskim postajališčem upravlja ***Sončni Kanin****; parkirišče je last Občine Bovec, imamo sprejet cenik, po katerem bomo te usluge lahko zaračunavali, zato ocenjujem, da je to tudi poslovna priložnost. V dogovoru z lastnikom parcele, kjer je bilo nekoč spodnje parkirišče in do katerega je zdaj urejen dostop iz novega krožišča, bodo do začetka gradnje objektov s plačilom parkirnine Sončnemu Kaninu lahko uporabljali tudi ta prostor. Rešili bomo tudi problem parkiranja avtobusov. Za stalno prisotne avtobuse domačih podjetji je občinski svet že sprejel ceno mesečne najemnine zarisanih avtobusnih parkirišč, za turistične avtobuse, ki pripeljejo goste v naše hotele ali pa na kosilo v naše restavracije, pa bomo omogočili parkiranje na občinskem zemljišču ob domu civilne zaščite, kjer je imel za potrebe gradnje novega krožišča gradbeno logistiko izvajalec del. V teh dneh mora odstraniti vse stroje in material ter urediti območje. Naredili bomo vse, da se bodo dobronamerni obiskovalci pri nas dobro počutili, kršitelje pa bomo kaznovali. Prosim pa tudi vse občane in ponudnike turističnih kapacitet, da nam pri tem pomagajo in sporočajo, kje do kršitev prihaja oziroma da prijavijo črno kampiranje in druge kršitve.«*

Kaj pa objestna vožnja motoristov in nerodna vožnja avtodomov po naših cestah?

»Žal moram priznati, da postaja naša dolina vse bolj adrenalinska tudi za motoriste, ki očitno precenjujejo svoje sposobnosti. Prihajajo motoristi, ki se pri nas niti ne zaustavijo, temveč iščejo zgolj lastne užitke na cestah, ki pa niso primerne za take hitrosti, kot si jih želijo. To dokazujejo tudi številne nesreče – žal do zdaj letos že kar sedem s smrtnim izidom. Naj gredo dirkat na kakšno dirkališče, našo dolino pa naj pustijo tistim gostom, ki pridejo kolesariti in uživati mir, tistim, ki pridejo k naši smaragdni lepotici upočasniti življenje. Tu zopet trčimo ob kadrovsko podhranjenost policijskih postaj. Za tako veliko območje je število policistov odločno premalo, zato je razumljivo, da ne morejo biti povsod. Razmišljam celo v smeri, da bi občina nabavila premični radar, saj moramo nujno umiriti promet.«

Opaziti je tudi vse več takih, ki ne premorejo niti treh evrov za dnevno karto za vožnjo s kajakom po reki Soči.

»Naš namen ni drastični dvig cen. Da preštevilni izigravajo sistem še ob tej ceni, pa je nesprejemljivo. Tudi tej razvadi bomo naredili konec. Dogovarjamo se za uvedbo redarstva neposredno na vodi, ko bo nadzornik v kajaku na reki kontroliral, če imajo vsi uporabniki veljavno karto; kršitelji bodo ob izstopu z reke kaznovani.«

Pripravil in foto: Milan Štulc

Utrinki

TUDI LETOŠNJE PRAZNOVANJE OB OBČINSKEM PRAZNIKU *se je zaključilo s slovesno sveto mašo, ki jo je daroval bovški dekan* **Vilijem Čušin**.

Čušin v cerkvi sv. Urha daroval slovesno sveto mašo, ki sta se je udeležila tudi župan **Valter Mlekuž** in podžupan **Miro Bozja** s soprogama ter nekateri občinski svetniki. Maše sta se ob polni cerkvi v bovških narodnih nošah udeležila tudi **Nadja Pejić** in **Peter Cuder**.

Besedilo in foto: Milan Štulc

S PROSTOVOLJSTVOM BOGATIMO SEBE IN DRUGE

Brdo pri Kranju – Mladinski svet Slovenije je letos že 17. zapored razpisal natečaj Prostovoljec leta, v okviru katerega so na zaključni prireditvi 11. junija na Brdu pri Kranju izbirali najboljše prostovoljke, prostovoljce, prostovoljski projekt, Naj mladinskega voditelja oziroma voditeljico in Naj mladinski projekt za preteklo leto. Natečaj je potekal pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije **Boruta Pahorja**.

Na natečaj smo se prijavile tudi članice Društva proti raku dojk Posočje, ki s prostovoljnim delom na območju Zgornjega Posočja delujemo že peto leto. S tem smo želele pokazati, da je lahko prostovoljstvo odlična priložnost, da se lahko tudi v današnji družbi in času kljub hitremu tempu življenja ustavimo, prisluhnemo in pomagamo vsem tistim, ki pomoč potrebujejo. Tak dogodek je tudi odlična priložnost, da prostovoljci pokažemo svoje znanje, energijo, razumevanje, sočutje, vztrajnost, upanje in nesebično pomoč, ki manjšajo stisko posameznikov.

Prireditve se je udeležilo sedem aktivnih članic društva, med njimi tudi predsednica društva **Barbara Klin-**

Občina Kobarid

OB GLAVNI DRŽAVNI CESTI V BREGINJU urejajo javno površino s parkiriščem. ***Foto: Tomaž Skočir***

Uredili bodo še parkirišče in počivališče

V Breginju se v sklepni del preveša ureditev širšega vaškega jedra, za katero je ***Občina Kobarid*** namenila 80 tisoč evrov, partnerja pri izvedbi pa sta še ***Krajevna skupnost*** (KS) ***Breginj*** in ***Razvojno društvo Breginjski kot***. Občina je tako že izbrala izvajalca del, podjetje ***Dolenc***, ki bo ob glavni državni cesti v bližini nekdanje zdravstvene ambulante uredilo javno površino s parkiriščem. Od ceste bo slednje ločeno z varnostno ograjo, ob njem pa bo še prostor za posedanje in korito s pitno vodo.

Razvojno društvo bo po izvedbi del pripravilo tudi odmevnejšo prireditev, KS pa pripravlja dokumentarni film, v katerem bo zajet časovni prerez zgodovine Breginjskega kota, prikaz stanja pred potresom leta 1976 in življenje po njem. Tako bo narejen še en korak k oživitvi dediščine breginjskega območja, kjer je pred 43 leti v ruševinah končal velik del zapuščine najzahodnejšega dela Slovenije. Želja domačinov je urediti nekdanji osrednji prostor vasi »na Gorici« v nov zametek vaškega središča, ki bo povezal takratno staro vas z novim naseljem in ju prvič združil v celoto. Postal bo mesto srečevanja in druženja vaščanov ter tako vplival na povrnitev izgubljene vaške družabnosti, ki jo je odnesel potres in selitev vaščanov v novo montažno vas.

Tanja Volarič Karlo

Pod Krnom zdaj še počivališče

Od leta 2016, ko je ***Občina Kobarid*** na zanemarjenem prostoru pred planino Kuhinja s pomočjo sredstev iz Norveškega sklada in v sodelovanju s ***Triglavskim narodnim parkom*** (TNP) uredila prostorno parkirišče za 60 avtomobilov, je omenjena vstopna točka v park čakala na zaključek del. Občina je nad parkiriščem uredila počivališče za pohodnike z namestitvijo urbane opreme (dveh lesenih miz in klopi), prestavitvijo table TNP in informacijske table o okolici. Naložba v višini 5.400 evrov se je financirala iz sredstev projekta *Usmerjanje obiska v Triglavskem narodnem parku – Pot Julijske Alpe*.

Tanja Volarič Karlo

Višje kazni za napačno parkiranje za avtodome in prikolice

Čeprav je redarska služba Občine Kobarid sprva zmanjšala število kršiteljev, ki so si z avtodomi in podobnimi vozili poskušali najti brezplačne kotičke, zlasti ob rekah Soči in Nadiži, iznajdljivost uporabnikov nima meja. Zato se je ***Občina Kobarid*** odločila spremeniti odlok o parkiranju in za bivalna vozila, počitniške pri-

OBČINA KOBARID SE JE ODLOČILA SPREMENITI ODLOK O PARKIRANJU *in kazen za parkiranje na mestih, kjer to ni dovoljeno, povišala za 100 odstotkov.* ***Foto: Janko Volarič***

Utrinki

DRUŠTVO PROTI RAKU DOJK POSOČJE*, ki je sodelovalo na natečaju Prostovoljec leta, je prejelo priznanje za prireditev MI-DO (Gibanje za zdrave dojke). Na podelitvi je članicam osebno čestital predsednik Republike Slovenije* **Borut Pahor***, ki je bil častni pokrovitelj natečaja.* ***Foto: arhiv Društva proti raku dojk Posočje***

kon, ki je prejela priznanje za sodelovanje, in sicer za prireditev MI-DO (Miganje za zdrave dojke), ki je en od največjih in najbolj prepoznavnih dogodkov društva. Ne samo s tem dogodkom, ampak s celotnim naborom dejavnosti, ki se odvijajo v društvu, aktivne članice dvigujemo kakovost življenja bolnicam z rakom dojk, ki je eno od najpogostejših onkoloških obolenj pri ženskah. Pri tem ne gre le za dvig kakovosti življenja pri posameznicah, ampak za širši okvir delovanja, ki dviguje raven kakovosti bivanja celotne skupnosti.

Udeležba društva na prireditvi je prinesla nova poznanstva in prispevala svoj del k izmenjavi izkušenj z ostalimi. Ker prostovoljstvo ni le gibanje ali poslanstvo, ampak način življenja, s katerim širimo svoj pogled na svet izven ustaljenih okvirov, je odlična priložnost za oblikovanje sveta, ki ga potrebujemo vsi. Ob tej priložnosti je društvo na letošnjo prireditev MI-DO povabilo predsednika Pahorja, ki je članicam tudi osebno čestital.

Damjana Teodorović, članica Društva proti raku dojk Posočje

kolice, kombinirana vozila za kampiranje ter lahke priklopnike kazen za parkiranje na mestih, kjer slednje ni dovoljeno, povišala za 100 odstotkov (na 80 evrov oziroma 40 evrov v primeru plačila v osmih dneh).

Medobčinsko redarstvo je ugotovilo, da mnogi med 23. in 8. uro zjutraj še vedno pakirajo na javnih površinah, kjer to ni dovoljeno. Kršitelji so namreč izračunali, da se jim še vedno bolj splača kršiti zakon in v primeru nadzora plačati kazen, saj je ta ob plačilu v osmih dneh znašala le 20 evrov na avtodom (celotna 40 evrov), v okoliških kampih pa so nočitve od 13 evrov na osebo. V pomoč so jim tudi različne mobilne aplikacije (na primer www.park4night.com), kjer uporabniki brezplačno delijo svoje izkušnje o obiskih redarjev, lokacijah brez oznak prepovedi, kaznih in podobno.

Tanja Volarič Karlo

Plačljiv obisk Kozjaka ne odvrača obiskovalcev

Ena največjih naravnih znamenitosti Zgornjega Posočja, slap Kozjak, je v zadnjih letih vse bolj občutila skokovit porast števila obiskovalcev, kar je ogrožalo tudi biosferno območje v njeni okolici. Z namenom ohranjanja naravnega ravnotežja, večjega nadzora in posledično tudi možnosti ponovnega vlaganja v infrastrukturo ob slapu z namenom zagotavljanja večje varnosti je ***Občina Kobarid*** uvedla plačilo nadomestila za uporabo infrastrukture za enkratno uporabo.

Zlasti v poletnih mesecih je bil pritisk na ozko grlo struge potoka izredno visok in nenadzorovan. Kozjak

***SLAP KOZJAK** – Na **Občini Kobarid** se nadejajo, da bodo z uvedbo nadomestila za uporabo infrastrukture pomagali ohraniti izvirnost edinstvene naravne znamenitosti.*

kot eno najbolj izpostavljenih in zaželenih destinacij namreč letno obišče visok delež posoških turistov. Dolina Soče zadnja leta po številu nočitev spada med najhitreje rastoče turistične destinacije v Sloveniji, Kobarid pa je samo v letih 2017 (153.000) in 2018 (188.000) skupaj naštel 341.000 nočitev. Domače dnevne goste in zamejce, ki se zaradi bližine bivanja dopoldne zgolj pripeljejo v dolino, si ogledajo znamenitosti in vrnejo domov, pa je celo nemogoče beležiti. Ob tolikšnem prometu so se tudi v naravnem okolju Kozjaka zadnja leta že začele kazati posledice, toliko bolj, ker številni niso upoštevali navodil glede prepovedi kopanja, izvajanja športnih dejavnosti in skrbi za čisto naravo.

»Po letih opazovanja, kako se pogosto brez spoštovanja do narave koristi lepote in naravno okolje malega in velikega slapa ob istoimenskem potoku, smo se kot dobri gospodarji odločili, da je skrajni čas za ureditev okolice Kozjaka. Število obiskovalcev naše doline tako bliskovito narašča, da bi znala biti škoda za naravno okolje že v nekaj letih nepopravljiva in naša obveznost je bila, da uredimo in začnemo nadzirati eno od najlepših točk. Vsi posegi so bili opravljeni tako, da se naravna vrednota Kozjaka v ničemer ni uničila, prav tako se niso spreminjale lastnosti, zaradi katerih je bil uvrščen na seznam naravnih vrednot,« je poudaril župan **Marko Matajurc** in dodal, da občina še naprej sistematično pristopa k ureditvi ožje in širše okolice slapa. Pridobljeno je bilo vodno soglasje za zunanjo ureditev pohodniške poti ob slapu, po predhodnem dogovoru z lastnikom zemljišča, ob katerem se Kozjak nahaja, je občina zagotovila fizično zaščito razgledne ploščadi in lesenih prehodov ter postavila majhen montažni objekt iz okolju prijaznega materiala. V pripravi so tudi table z napotili glede priporočenega ravnanja obiskovalcev ob ogledovanju.

Velik izziv za prihodnost je nadzor nad objestnimi kopalci in izvajalci športnih dejavnosti, zlasti navdušenci nad soteskanjem, ki so vrsto let uporabljali strugo potoka Kozjak nad slapom, ki je uvrščen na seznam naravnih vrednot državnega pomena. Država na takšnih lokacijah sicer dovoljuje športne in rekreacijske dejavnosti, a zgolj v primeru, da se ne spreminjajo fizične lastnosti ter da zaradi prisotnosti ljudi ni motena vidna podoba naravne vrednote in onemogočeno njeno doživljanje. Občina Kobarid je sicer postavila opozorilne table o prepovedi kopanja pod slapom, v kratkem pa bo namestila tudi opozorilne table prepovedi soteskanja nad njim, a opaža, da številni napotkov ne spoštujejo, kar povzroča slabo voljo tudi med drugimi obiskovalci.

Na občini se nadejajo, da bodo z uvedbo nadomestila za uporabo infrastrukture pomagali ohraniti izvirnost edinstvene naravne znamenitosti. V ta namen bodo na vstopni točki, ki se zdaj nahaja dobrih sto metrov pred slapom, vsako leto med 1. aprilom in 31. oktobrom pobirali nadomestilo. Člani občinskega sveta so na seji konec maja sprejeli sklep o določitvi višine nadomestila, ki v tej sezoni znaša štiri evre za odrasle obiskovalce, tri evre za člane skupin nad deset ljudi, dva evra za otroke med 7. in 18. letom starosti ter deset evrov za veččlanske družine. Letna

Utrinki

5. SREČANJE ŽOGA BENDOV SOCIALNOVARSTVENIH ZAVODOV SLOVENIJE

Kneža – Maja je v Dvorani Puntarjev na Kneži potekalo 5. srečanje žoga bendov socialnovarstvenih zavodov Slovenije. Letošnje leto je organizacijo dogodka prevzel Dom upokojencev (DU) Podbrdo. Po nagovoru direktorice **Ines Krajnik** in župana Občine Tolmin **Uroša Brežana** nas je s svojo igro nasmejala dramska skupina Talent iz Varstveno delovnega centra Tolmin.

Na srečanju je nastopilo 14 žoga bendov iz naslednjih domov: DU Gradišče, DU Idrija in enota Marof, Dom starejših na Fari, CIRIUS Kamnik, DU Kranj, DU Nova Gorica in enota Podsabotin, Center slepih, slabovidnih in starejših Škofja Loka, Dom starejših občanov (DSO) Ajdovščina, DSO Tezno ter DU Podbrdo z vsemi tremi enotami.

***PETO SREČANJE ŽOGA BENDOV** je maja potekalo na Kneži. Za organizacijo je letos poskrbel Dom upokojencev Podbrdo.*

Vsaka skupina se je predstavila z dvema skladbama. Glasbeni izbor je bil pester, saj je obsegal tako narodno-zabavne skladbe kot tudi sodobnejšo popularno glasbo.

Športno-glasbeno obarvano dopoldne se je zaključilo s predajo štafetnih kuhalnic DSO Ajdovščina, ki naslednje leto prevzema organizacijo 6. srečanja žoga bendov.

Besedilo in foto: Nina Perdih, socialna delavka

ŠPORTNO-REKREATIVNO SREČANJE DIABETIKOV

Koper – Člani Društva diabetikov (DD) Tolmin so se konec maja udeležili tradicionalnega, letos že 24.

Destinacijsko kartico bodo lahko kupili gostje, nastanjeni pri partnerskem ponudniku Turizma Doline Soče in ki bodo v dolini Soče prenočili najmanj dve noči zapored. Na voljo bo v vseh turističnoinformacijskih centrih in pri nekaterih ponudnikih nastanitvenih kapacitet od 1. aprila do 31. oktobra. Z njo bo možen enkraten vstop v Tolminska korita, Tolminski muzej, spominsko cerkev Sv. Duha v Javorci, Kobariški muzej, slap Kozjak, Sirarski muzej v Planiki v Kobaridu, Dom Trenta, alpski botanični vrt Juliana ter povzpetje z žičnico na Kanin. Prav tako bo omogočala en brezplačen prevoz z vlakom med Mostom na Soči in Bohinjsko Bistrico ter po eno brezplačno uporabo kombija med Tolminom in Tolminskimi koriti, Tolminom in Javorco ter avtobusa Hop on Hop off Kobarid.

karta, ki jo lahko kupite v prostorih Občine Kobarid, stane 12 evrov. Slap bo v prihodnje mogoče obiskati tudi z destinacijsko kartico, ki jo pripravlja ***Turizem Dolina Soče*** in bo za 26 evrov za osebe od 14. leta dalje ter za 13 evrov za otroke med 7. in 14. letom omogočala vstop na devet lokacij.

Prve ocene in povratne informacije gostov so izredno pozitivne, dosedanji obisk pa je že pokazatelj, da na Kobariškem priliv gostov v poletnih mesecih ne pojenjuje. Do sredine julija je višina pobranega nadomestila že presegla polovico načrtovanega v letu 2019, prav tako se je močno povečalo število parkiranih vozil, ki uporabljajo urejeno in razširjeno parkirišče v Zaročišču. Ker je bilo v preteklih letih med uporabniki precej slabe volje zaradi premajhnega števila prostih parkirnih mest in so mnogi osebna vozila puščali kar ob cestišču ali na kmetijskih površinah, je občina v dogovoru z lastnikom zemljišča pristopila tudi k ureditvi dodatnega parkirišča nad ***kampom Koren*** in s tem razbremenila lokalno cesto med Kobaridom in Drežnico. Pri tem je imela v mislih trajnostno usmeritev, se pri delih izognila večjim posegom v naravno okolje ter parkirišče pripravila tako, da ga je kadarkoli mogoče vrniti v prvotno stanje. Podobna miselnost je bila vodilo tudi pri namestitvi okolju prijaznega stranišča brez izpustov v naravo, ki se nahaja ob glavni cesti v Drežnico.

Besedilo in foto: Tanja Volarič Karlo

Pritličje ribogojnice nared do sredine leta 2020

Potem ko so svetniki Občine Kobarid na marčevski seji po amandmaju svetnika **Branka Veliščka** sklenili nadaljevati s projektom *Oživitev ribogojnice Kobarid*, je bil že objavljen javni razpis za izbiro izvajalca za izvedbo ureditve objekta na zahodni strani Kobarida. Zanj je občina na javnem pozivu ***LAS Dolina Soče*** prejela skoraj 189 tisoč evrov evropskih sredstev.

V prvi fazi projekta, pri katerem občina iz svojega proračuna prispeva dobrih 96.700 evrov, pridobljenih prek *Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo*, se bo uredil pritlični del, ki ga je, zaradi vdora vlage in nastanka plesni tudi že v zgornjih nadstropjih, treba dobro sanirati. Zaključek del je predviden leta 2020, na voljo pa bosta tedaj dva sklopa: vališče rib s štirimi bazeni in poučno razstavo, na kateri se bo mogoče seznaniti z življenjskim ciklom rib, ter multimedijski prostor za izvedbo delavnic. Podjetje ***Faronika, ribogojstvo in ribištvo*** bo kot partner v projektu po zaključku investicijskega dela pripravilo okroglo mizo o ekologiji in delavnico o predelavi rib, ***Javni zavod za turizem Dolina Soče*** pa bo za promocijske namene ribištva v dolini Soče izdelal serijo kratkih filmov ter podvodne fotografije.

Besedilo in foto: Tanja Volarič Karlo

OBČINA KOBARID JE NA JAVNEM POZIVU LAS DOLINA SOČE *za projekt Oživitev ribogojnice Kobarid (KOBARIBA) pridobila skoraj 189 tisoč evrov evropskih sredstev.*

Občinski svet podprl zmanjšanje klora v pitni vodi

V prizadevanjih po odpravi klora iz sistema pitne vode, za kar so se kot prvi javno začeli zavzemati prebivalci Trnovega ob Soči z utemeljitvijo, da gre za snov, škodljivo zdravju, je bil na kobariškem narejen prvi korak. Člani občinskega sveta so namreč potrdili sklep o strategiji obdelave pitne vode v občini, v katerem se minimalizira dezinfekcijo pitne vode z natrijevim hipokloritom oziroma drugo obliko klora. Potem ko je ***Komunala Tolmin*** junija pripravila celovito poročilo stanja v občini Kobarid, v katerem je poudarila nujnost popolne obnove sistema na Trnovem ob Soči, so se člani občinskega sveta strinjali, da bo imel trnovski vodovodni in kanalizacijski sistem v prihodnje prednost pri urejanju. V prenovljenem sistemu bi imela namreč zagotovo večji učinek uporaba UV-žarnic, ki jo Trnovci zagovarjajo in za katero so v proračunu občine Kobarid tudi rezervirana sredstva.

Tanja Volarič Karlo

Utrinki

Športno-rekreativnega srečanja diabetikov Slovenije. Srečanje je pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije **Boruta Pahorja** potekalo v Kopru.

V športni dvorani Bonifika so udeležence iz vse Slovenije pozdravili **Marija Podvršič**, predsednica DD Koper, **Patrik Peroša**, podžupan Mestne občine Koper, in **Robert Gratton**, predsednik Zveze društev diabetikov Slovenije. V nagovorih so poudarili pomen gibanja in raznovrstnih oblik rekreacije za boljše obvladovanje sladkorne bolezni, pomen odgovornega odnosa do lastnega zdravja ter ozaveščanja javnosti o zdravstvenih tveganjih in kakovostnejšem življenju s to boleznijo.

ČLANI DRUŠTVA DIABETIKOV TOLMIN *so se konec maja udeležili tradicionalnega Športno-rekreativnega srečanja diabetikov Slovenije, ki je letos potekalo v Kopru.*

Namen srečanja je udejstvovanje v športnih dejavnosti, ki jih diabetiki zmorejo. Tekmovalci so se moštveno pomerili v metanju žoge na koš, metanju obročkov, prstometu (balinčkih), pikadu, kegljanju in šahu. Za malo manj tekmovalne je bil organiziran pohod po delu trase nekdanje istrske ozkotirne železnice, tako imenovane Parenzane, ter voden ogled Kopra in mestnih znamenitosti. Tega dne je potekal tudi dan odprtih vrat RTV Koper-Capodistria, ki ▶

DEHIDRACIJSKO STRANIŠČE** po novem stoji tudi v Zaročišču. **Foto: Jernej Bric

Stranišče na veter in sonce

Le teden za tem, ko je ***Društvo Adrenalin paragliding team Gornje Posočje*** na Stolu postavilo okolju prijazno dehidracijsko WC-enoto, ki bo služila zlasti številnim jadralnim padalcem, katerih vzletna točka se nahaja na grebenu, je ***Občina Kobarid*** enako naložbo izvedla v Zaročišču, na odcepu proti slapu Kozjak, ob glavni cesti v Drežnico. Gre za ureditev vstopne točke za tematsko pot Kobariška zgodovinska pot.

Podjetje ***Kazuba***, ki je dobavitelj ekološkega stranišča, zagotavlja, da se samostojno in samozadostno enoto lahko postavi kamorkoli v naravo brez skrbi za škodljive učinke na okolje, saj ni izpusta v podtalnico. Stranišče namreč deluje na principu dehidracije in za svoje delovanje potrebuje le veter in sonce, ki sproti izsušita izločke. Takšen način delovanja je zlasti primeren za gorate predele in zaščitena vodovarstvena območja ter rezervate. Občina Kobarid namerava v prihodnje investirati v še več podobnih ekoloških stranišč na najbolj obleganih naravnih točkah. V okviru tokratne naložbe, ki se je financirala iz projekta *Tematske poti na območju LAS dolina Soče*, se je izdelala še površina za postavitev stranišča, nabavljena pa bo tudi urbana oprema.

Tanja Volarič Karlo

Kobarid med energetsko najbolj uspešnimi

Kobariška občina se je razveselila pomembnega priznanja, ki potrjuje, da uspešno stopa po poti energetske učinkovitosti. Na konferenci *En.občina & En.management 019* so jo namreč uvrstili med energetsko najbolj prodorne občine in jo v konkurenci malih občin uvrstili na drugo mesto (prvo so zasedle Poljčane). Priznanje so ji prinesle številne naložbe v zadnjih letih, med drugim energetska obnova šole, vrtca in športne dvorane, postavitev polnilnice za električna vozila, uvedba varčnih svetilk javne razsvetljave ter odprtje sistema daljinskega ogrevanja na lesno biomaso. Kot je v obrazložitvi zapisala komisija, se lahko ***Občina Kobarid*** poleg izboljšanja energetske učinkovitosti svojih objektov pohvali z dvigovanjem kulture energetske učinkovitosti. Ker je – še posebej poleti – turizem pri nas pomembna dejavnost, delajo tudi na trajnostni mobilnosti, podpirajo pa tudi projekte obnovljivih virov energije, kjer vidijo potencial še posebej v lesni biomasi. Župan **Marko Matajurc** je ob prejemu nagrade poudaril, da je to tudi obveza, da se občina ne bo zaustavila pri dosedanjih naložbah, temveč bo tudi v prihodnje zniževala porabo energije.

Tanja Volarič Karlo

OBČINA KOBARID SE JE UVRSTILA MED ENERGETSKO NAJBOLJ PRODORNE OBČINE.** V kategoriji malih občin je zasedla drugo mesto. Priznanje so ji prinesle številne naložbe v zadnjih letih, med drugim energetska obnova šole, vrtca in športne dvorane, postavitev polnilnice za električna vozila, uvedba varčnih svetilk javne razsvetljave ter odprtje sistema daljinskega ogrevanja na lesno biomaso. **Foto: Katja Cankar

Vončina novi poveljnik CZ Kobarid

Župan občine Kobarid **Marko Matajurc** je oblikoval nov štab civilne zaščite (CZ) in za poveljnika imenoval upokojenega komandirja **Aleksandra Vončino**, ki je bil v preteklosti tudi član regijskega štaba za civilno zaščito, za njegovega namestnika pa **Andraža Mašera**. Štab civilne zaščite občine ima po občinskem odloku poleg poveljnika in namestnika še tri člane, ki se imenujejo iz vrst strokovnjakov ter predstavnikov tistih orga-

***KOBARIŠKI ŽUPAN MARKO MATAJURC JE OBLIKOVAL NOV ŠTAB CIVILNE ZAŠČITE**, ki ga sestavljajo (z leve):* **Stanislav Koren**, **Andraž Mašera** *(namestnik poveljnika),* **Aleksander Vončina** *(poveljnik),* **Maja Gregorčič** *in* **Bernard Mašera**.

Utrinki

so ga pripravili ob 70-letnici ustanovitve Radia Koper. Ta je kot Radio jugoslovanske cone Trsta začel oddajati 24. maja 1949. Udeleženci so imeli možnost ogleda snemalnih studiev, tehničnih prostorov režije in zvoka ter novinarskih delovnih prostorov.

Športno-rekreativno srečanje je potekalo v prijetnem in zabavnem vzdušju. Program je s svojimi domislicami obogatil humorist **Andrej Jelačin - Toni Karjola**, znani radijski in gledališki ustvarjalec, z muzikalnim utripom pa so ga razgibali Žavbi brothers, mlada glasbena skupina petih bratov iz Šmarij pri Kopru.

V Sloveniji je zaznanih okoli 170.000 oseb s sladkorno boleznijo, v društva pa jih je vključenih le okrog 14.000. Športna dejavnost sodi med najučinkovitejše metode lajšanja in preprečevanja te bolezni. Tovrstna srečanja pa so tudi odlična priložnost za medsebojno izmenjavo mnenj in izkušenj o življenju z diabetesom kot tudi za sklepanje novih znanstev ter prijateljstev.

Besedilo in foto: mag. **Mojca Rutar**, podporna članica DD Tolmin

SNEŽET BO LETOS PRI FONTANI POSTALA POLNOLETNA

Tolminsko – Snežetarji bomo septembra upihnili 18 sveč. Kako sladka bo torta, se še ne ve. Od sladkobe let, ki smo jih preživeli skupaj, pa moramo slehernemu spominu vbrizgati obilno dozo inzulina. Zgodba Vokalne skupine Snežet se je začela nad nekdanjo trgovino v Poljubinju, kjer nam je intonacijo dajal star razglašen pianino. To niso bili neki stari časi, spogledovanje z njimi pa nas je vznemirjalo od prvega trenutka, ko smo stopili skupaj. Oblekli smo se po starem, si nadeli klobuke in jo mahnili pod okna deklet ali pa daleč v Dalmacijo. Poizvedovali smo, kako so peli in kaj so počeli ljudje različnih pokrajin v preteklosti ter kako to počnejo danes – denimo prijatelji z Dolenjske, kamor zadnja leta pogosto romamo na takšne in drugačne izmenjave. Svoje pevske izkušnje smo s poslušalci prvič delili decembra 2001 v Poljubinju, k fontani pa smo z dalmatinskimi pesmimi prvič povabili leta 2004. Od tedaj se je konce poletja odvilo že deset letnih koncertov različnih tematik in vedno z zanimivimi gosti.

nov, organizacij in služb, ki sodelujejo pri zaščiti, reševanju ter pomoči v skladu z načrti zaščite in reševanja. Novi člani štaba so **Maja Gregorčič** za področje zdravstva in socialne problematike ter **Bernard Mašera** in **Stanislav Koren** za tehnično-reševalno področje. Letos pa je občinski svet na seji tudi dopolnil odlok občine na tem področju, tako da se bo štab po potrebi lahko okrepilo z dodatnimi tremi ljudmi. *»Za delovanje civilne zaščite in njihovo materialno tehnično opremo smo v letnem proračunu zagotovili celo nekaj več denarja. Želim, da ekipa dela dobro, strokovno, predvsem pa v korist ljudi. CZ v naši občini je bila vedno dobro organizirana, tudi prejšnja ekipa pod vodstvom* **Marka Lavrenčiča** *je imela za seboj uspešen mandat in se ji zahvaljujem za ves vložen trud,«* je dejal župan, ki je ob imenovanju novega štaba razkril, da se zavzema tudi za izgradnjo novega centra reševalnih služb v občini Kobarid. Obstoječi gasilski dom je namreč postal premajhen in potreben je temeljite obnove, zato se iščejo možnosti za izgradnjo novega, v katerem bi bile nastanjene vse službe za zaščito in reševanje ter ob katerem bi bilo možno zgraditi tudi heliport.

Besedilo in foto: Tanja Volarič Karlo

Atletska steza z novo obleko

Potem ko atletski stadion v Kobaridu od potresa leta 1976 ni bil deležen prenove, se zdaj ponaša z novo stezo. ***Občina Kobarid*** je namreč ob lastnem vložku 77 tisoč evrov pridobila še sredstva ***Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport*** v višini 42 tisoč evrov in tekaško stezo, ki je bila doslej prekrita s peščenim opečnim drobirjem, prekrila z dvoslojno poliuretansko podlago. To bo močno izboljšalo kakovost treningov atletov, pa tudi vseh rodov ***nogometnega kluba Oplast***; oboji so najpogostejši uporabniki stadiona. S prenovo pa se odpirajo tudi nove priložnosti za trženje športnih programov gostujočih klubov, organizacij in društev.

KOBARID SE PONAŠA Z NOVO STEZO ATLETSKEGA STADIONA*, ki bo omogočala kakovostnejše treninge.*

Pri naložbi se občina ni odločila za povečanje obsega kroga, ki s 300 metri dolžine ne zadošča za izvedbo nekaterih tekmovanj višje ravni, je pa v skladu s standardi ***Mednarodne atletske zveze***. Takšni odločitvi je botrovala omejenost s prostorom, saj je stadion sredi strnjenega naselja in meji na cesto oziroma nekaj okoliških hiš ter zasebnih parcel.

Besedilo in foto: Tanja Volarič Karlo

V telovadnici nova plezalna stena

Kar sedem let, od 2011 do lani, so se otroci v kobariški telovadnici lahko učili plezalnih veščin. Toliko časa je bila namreč v uporabi umetna stena v pritličju objekta, ki pa se je morala posloviti ob prenovi telovadnice. Kot kaže, bo zdaj vendarle dobila novo lokacijo – občina je namreč našla partnerja, ki bo v večnamenskem prostoru na vrhu stopnišča vhodne avle postavil novo steno. Četudi jo bo tržil v komercialne namene, bo občanom dve uri tedensko na voljo brezplačno, prav tako mladini in otrokom v sklopu šolskih dejavnosti.

Tanja Volarič Karlo

Kobariški sejem z vse bolj bogato ponudbo

Tradicionalni kobariški sejem je letos obiskovalce gostil teden prej kot običajno, kar pa ni zmotilo dobre volje udeležencev in obiskovalcev. Ti so prek celega dne lahko uživali v športnih dejavnostih, glasbi in ponudbi domačih izdelkov, ki jih je ob večjih prireditvah na Kobariškem na stojnicah vedno več.

Že dopoldne je bilo živahno na nogometnem igrišču, kjer se je več kot sto najmlajših udeležencev v starosti od petih do 11 let pomerilo na turnirju, ki ga je pripravil domači ***Nogometni klub Oplast***. Najboljši so prejeli pokal, pomembno pa je predvsem, da so otroci na tekmah uživali in se zabavali ter da so se na koncu posladkali s sladoledom. Veliko se jih je zbralo tudi na kobariškem trgu, kjer je dopoldansko dogajanje popestrila otroška predstava Poletni vrtiljak. Vsi, ki jih zanima etnološka dediščina kraja in okolice, so se medtem lahko pri Mrzlem studencu preizkusili v izdelavi Ivanovih venčkov

OBISKOVALCI TRADICIONALNEGA KOBARIŠKEGA SEJMA *so prek celega dne uživali v športnih dejavnostih, glasbi in ponudbi domačih izdelkov. Najmlajši so si med drugim lahko ogledali tudi otroško predstavo.*

Utrinki

SNEŽETARJI BODO LETOŠNJEGA SEPTEMBRA UPIHNILI 18 SVEČK. *V soboto, 24. avgusta, pa ponovno vabijo na koncert ob tolminski fontani, kjer bodo nastopili z gosti.* ***Foto: Nives Pavletič***

Pravijo, da smo se v teh letih malo postarali, dodajajo pa tudi, da smo sedaj *»glih ta pravi«* in da se ob polnoletnosti spodobi, da se vsaj malo zresnimo. Ampak samo malo. Zato vas konec avgusta po dveletnem premoru ponovno vabimo k tolminski fontani, da skupaj zapojemo, kakšno ušpičimo in nazdravimo. Kot gostje bodo na prireditvi nastopili člani etno skupine Sozvočja Slovenije TRIO v zasedbi **Janeza Dovča**, **Gorana Krmaca** in **Gregorja Vovka**. Z nami pa bosta tudi miss Slovenije **Lara Kalanj** in »mister« **Marko Leban**. Se vidimo 24. avgusta pri fontani v Tolminu.

Peter Pavletič, član Vokalne skupine Snežet

JUBILEJNI KONCERT TIHO IDRIJCA ŠUMI

Ponikve – Začetek junija je bil v porečju Idrijce zaznamovan z deseto izvedbo koncerta zborovskega petja Tiho Idrijca šumi. Tokrat sta organi- ▶

in šopkov. Delavnica, ki jo je pripravilo domače turistično društvo, je bila že lani odmevna. V prijetnem druženju pri bistrem izviru se je tudi letos kramljalo o starih zgodbah in legendah kobariških vasi ter krajev. Popoldne so kobariški trg zavzeli košarkarji, ki so tokrat redno kolo lige NBA Tolmin odigrali kar na cesti pred cerkvijo. Za njimi pa so se na tradicionalnem teku preko Svina in Sužida s ciljem v Kobaridu pomerili tekači – pri ženskah je bila najhitrejša **Sergeja Lipušček**, pri moških pa Italijan **Filippo Pagavino**. Da brez glasbe ne gre, se je potrdilo v večernih urah, ko je skupina ***Abbamia*** s preigravanjem uspešnic slovite švedske zasedbe ***Abba*** na plesišče zvabila množico plesa željnih posameznikov in parov. Kobariški trg je po obisku že nekoliko spominjal na stare čase, ko je sejem privabil veliko ljudi iz bližnje in daljne okolice.

Z letošnjim sejmom so bili zadovoljni tudi obrtniki in pridelovalci domače hrane. Ponudba mlečnih in mesnih izdelkov, medu, zelišč in domače kozmetike je bila bogata. Za gašenje žeje pa so ves dan skrbeli neutrudni gasilci, ki so z ogromnim napihljivim toboganom v središču kraja navdušili tudi otroke. Bržkone so koga od nadobudnežev tudi prepričali, da se jim v prihodnje pridruži in postane prostovoljni gasilec.

Besedilo in foto: Tanja Volarič Karlo

Veterani so se zbrali na Robiču

Na mejnem prehodu Robič so člani ***Društva veteranov SEVER Severne Primorske*** pripravili tradicionalno krajšo slovesnost, na kateri so se

NA SLOVESNOSTNI NA MEJNEM PREHODU ROBIČ *so se tudi letos spomnili prelomnih dogajanj za slovensko državo. Robič je bil prvi mejni prehod, ki je pred 28 leti prešel v slovenske roke.*

spomnili prelomnih dogajanj za slovensko državo leta 1991. Mejni prehod so ob agresiji na Slovenijo zavzele enote takratne jugoslovanske armade, a so ga pozneje po pogajanjih in brez sproženega strela prevzele enote teritorialne obrambe. Robič je bil prvi mejni prehod na državni meji, ki je pred 28 leti prešel v slovenske roke. Po pozdravnem nagovoru predsednika Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Gornje Posočje **Iztoka Uršiča** so člani na spominsko obeležje položili cvetje, slovesnosti pa se je v imenu Občine Kobarid udeležil podžupan **Marko Miklavič**.

Besedilo in foto: Tanja Volarič Karlo

Pravljica o starosvetni pustni maski

Konec leta se bo zaključil projekt *Revitalizacija prostora in uma*, katerega namen je bil naučiti se obvladovanja okolja na gospodaren način in pri tem upoštevati trajnostna, ekološka načela ter zgodovino območja. Velik del prijavljenega projekta je bil doslej že izveden; ***Društvo rejcev drobnice Zgornjega Posočja*** je zgradilo predelovalni obrat, ***Občina Kobarid*** pa nabavila hladilne komore za suhomesnate izdelke v Drežnici. Izvedena je bila dvodnevna delavnica priznanih slovenskih kuharjev v Gostišču Jazbec na temo lokalne hrane. Izdelale in s tem obudile so se stare pustne maske *sourənki*, zdaj pa je o njih nastala še brošura in pravljica. Njena avtorica je zgodovinarka **Vilma Purkart** iz Zavoda Feniks, ki je že leta 2012 v okviru kulturnega projekta *Običaji, starine so ščit domovine* popisala nekdanjo starosvetno kobariško preganjanje zime po informacijah zadnjih še živečih pričevalcih in s tem dopolnila ter pojasnila že obstoječe pisne vire. Purkartova je v brošuri zbrala vse pomembnejše gradivo iz raziskav preteklih let in tako poskrbela, da je ta del etnološke dediščine Kobariškega zdaj na enem mestu dostopen tudi v pisni obliki.

Tanja Volarič Karlo

Utrinki

zacijo prevzela Moški pevski zbor (MoPZ) Ivan Laharnar in Ženski pevski zbor (ŽePZ) Žarek, ki prihajata s Šentviške Planote. Letos se je koncert odvijal v domu krajanov na Ponikvah. Polepšal je lokalni farni praznik, ki ga obeležujejo ob tem času – po bogoslužju namreč krajane vedno pričaka še kakšen zanimiv dogodek. Koncerta se je udeležilo šest pevskih zborov; skupno je bilo prisotnih več kot 70 pevcev in zborovodjev. Poleg že prej omenjenih zborov, MoPZ Ivan Laharnar pod vodstvom **Tadeje Bičič** in ŽePZ Žarek pod vodstvom **Marjetke Luznik**, so nastopili še Mešani pevski zbor (MePZ) Zdravko Munih Most na So-

TIHO IDRIJCA ŠUMI *– Začetek junija je bil v porečju Idrijce zaznamovan z deseto izvedbo koncerta zborovskega petja Tiho Idrijca šumi.* ***Foto: Karla Kofol***

či pod vodstvom **Mirjam Klinkon**, ŽePZ »Justin Kogoj« pod vodstvom **Slavice Zanin** ter MoPZ in MePZ »Justin Kogoj« iz Dolenje Trebuše, ki prepevata pod vodstvom zborovodja **Mateja Kavčiča**.

Prvi koncert Tiho Idrijca šumi se je odvil v Dolenji Trebuši z namenom, da se poveže vse pevske zbore, ki prepevajo v dolini Idrijce. Za himno tega dogodka so si pevci vzeli pesem Tiho Idrijca šumi, avtorja **Milana Ježa**, ki jo je uglasbil Matej Kavčič. Tako se je nato porodila zamisel

Občina Tolmin

Dela na državnih cestah se nadaljujejo – zaradi zapore v Zali do Idrije prek Tolmina

Predvidoma novembra letos bodo zaključena gradbena dela na prvem, 3,6 kilometra dolgem odseku Keltike od Dolenje Trebuše proti Stopniku, ki so se začela maja lani. Rekonstrukcija tega cestnega odseka vključuje razširitev vozišča, s čimer bodo omogočeni normalno srečevanje večjih vozil, preglednost na priključkih in večja potovalna hitrost. *»Zaradi zahtevnega terena je bilo treba izvesti večje posege v brežine nad in pod cesto, tako da bodo izvajalci zgradili približno 2,5 kilometra podpornih in opornih zidov. Sanirani bodo prepusti, urejeni priključki, avtobusna postajališča in počivališča ter cestna razsvetljava,«* predvidene posege povzemajo na ***Direkciji RS za infrastrukturo*** (DRSI).

Projekt rekonstrukcije glavne ceste Želin–Dolenja Trebuša v dolžini dobrih 13 kilometrov, ki bo DRSI stal 8,3 milijona evrov, je razdeljen na pet gradbenih odsekov. Najprej, v letih 2013–2015, so se izvajalci lotili tretjega odseka od km 7,100 do km 9,050 in četrtega odseka od km 9,470 do km 11,550, lani so zaključili z deli na drugem odseku od km 3,580 do km 7,100. Za zadnji, 0,5-kilometrski odsek pred odcepom za Cerkno je po informacijah z DRSI že izdelan projekt za izvedbo, v teku so postopki za pridobivanje potrebnih zemljišč, izvedba gradbenih del pa je predvidena v prihodnjem letu.

Zaradi gradnje galerije Zala (Jelični vrh), še sporoča DRSI, bo od 29. julija do 1. septembra veljala popolna zapora Keltike med Godovičem in Idrijo. V tem času so predvidene poglobitev ceste za potrebe pilotiranja, izvedba pilotov in izvedba spodnje povezovalne grede za galerijo. Obvozi bodo v času popolne zapore potekali po državnih cestah, in sicer:

- za ves promet nad skupno maso 7,5 ton je predviden potek obvoza Logatec–Nova Gorica–Tolmin–Idrija,
- za vozila do skupne mase 7,5 ton je obvoz predviden na relaciji Logatec–Žiri–Govejk–Marof–Spodnja Idrija.

Predvidoma v začetku prihodnjega leta pa naj bi bila sprejeta uredba o državnem prostorskem načrtu (DPN) za rekonstrukcijo 2 kilometrov glavne ceste Bača–Dolenja Trebuša s predorom pri Dolenji Trebuši. Javna razgrnitev osnutka DPN je potekala konec leta 2018, junija letos so bila sprejeta stališča do prejetih pripomb in predlogov, mnenja nosilcev urejanja prostora pa bodo po ocenah DRSI pridobili do novembra letos.

Špela Kranjc

V Tolminskem Lomu iz pip teče Zadlaščica

Vodovod Tolminski Lom, ena največjih in najzahtevnejših naložb ***Občine Tolmin*** v zadnjih dveh letih, je iz poskusnega v uradno obratovanje prešel 5. julija. *»Uresničitev dolgoletne želje prebivalcev Tolminskega in Kanalskega Loma, da bi iz njihovih pip pritekla pitna voda iz vodovoda Zadlaščica, pomeni velik preboj na področju vodooskrbe na območju obeh Lomov,«* je zadovoljen župan **Uroš Brežan**. Kot je še povedal, *»je bila investicija zahtevna tako s tehničnega, z gradbenega in izvedbenega vidika kot tudi z vidika proračuna Občine Tolmin, saj končna vrednost gradbenih del prve faze te investicije znaša 763.000 evrov.«*

V okviru naložbe, ki jo je vodila ***Komunala Tolmin***, so izvajalci iz podjetja ***Ginex*** vgradili 2.443 metrov litoželeznih vodovodnih cevi s premerom 80 milimetrov, zgradili nov vodohran s prostornino 120 kubičnih metrov za celoten vodovodni sistem Tolminski in Kanalski Lom, novo črpališče z daljinskim nadzorom in vodenjem v vodohranu Drobočnik, tlačni vod od vodohrana Drobočnik do novega vodohrana Tolminski Lom ter povezovalni cevovod med novim in starim vodohranom v Tol-

DO TOLMINSKEGA LOMA *neoporečna voda iz sistema Zadlaščica priteče po 2.443 metrih cevi premera 80 milimetrov.* ***Foto: Boštjan Uršič***

Utrinki

o dogodku, ki je zaživel po zaslugi vseh sodelujočih. Ježevo pesem na koncu koncerta vedno zapojejo vsi prisotni pevci in nič drugače ni bili tudi letos, ko so s svojimi glasovi obiskovalcem naježili kožo. Nekaj besed sta poslušalcem namenila tudi omenjena pesnik in skladatelj, ki sta ob tem izrazila veselje ter radost, ki jima ga prinese ta pesem in celoten dogodek.

Obiskovalci so bili nad koncertom navdušeni. Zadovoljni s celotno izvedbo pa so bili tudi organizatorji, saj je koncert poleg pevcev skupaj povezal tudi domačo lokalno skupnost.

Jana Kofol, voditeljica prireditve

KO SE V OBJEMU ZNAJDETA LEPO BESEDILO IN MELODIJA

Podbrdo – Pesem je izraz veselja, je razvedrilo, druženje, obujanje spominov in dobra volja. Slednja je prav gotovo nepogrešljiva na ustvarjalni poti moškega pevskega sestava Vocal Bača Podbrdo. Sedem pevcev in njihova umetniška vodja **Marta Volf Trojer** jo namreč potrebujejo polno vrečo, da jim enkrat na teden uspe ujeti stično urico, v kateri se lahko predajo brušenju glasbenih stihov. Kar šest jih namreč prihaja na vaje v Podbrdo iz drugih krajev: z Davče, Kamnika, Kneže, Ljubljane in Novakov. A zanimivo je, da imajo skoraj vsi korenine v Baški grapi.

VOCAL BAČA PODBRDO: *umetniška vodja* **Marta Volf Trojer**, **Dušan Červ**, **Gašper Koder**, **Jaka Bizjak**, **Jaka Polak**, **Tomaž Kenda**, **Klemen Bizalj** *in* **Simon Krivec**. ***Foto: Cveto Zgaga***

Letošnjega junija so z že tradicionalno oblikovanimi črno-rumeni plakati povabili na njihov letni koncert. Občinstvo so osvojili že pred več kot desetletjem, ko so po nekajletni prekinitvi spet stopili v soj odrskih luči. A njihov ustvarjalni zagon, s katerim jim je tudi tokrat uspelo do potankosti izmojstriti koncertni repertoar, je navdušil znova. Sedem žametnih glasov ▶

minskem Lomu. Poleg tega se je tudi spralo in dezinficiralo obstoječe vodovodno omrežje v Tolminskem Lomu. Skupaj z vodovodom med Drobočnikom in Tolminskim Lomom je ***Telekom*** v isto traso položil omrežje za potrebe telefonije na območju obeh Lomov. *»Trasa tlačnega voda je bila zahtevna, prav tako tudi izvedba oziroma izgradnja vodohrana, s kvaliteto in hitrostjo izvedenih del pa smo zadovoljni,«* ocenjuje začasni direktor Komunale Tolmin **Berti Rutar**.

Da je po letih prizadevanj v njihove kraje pritekla neoporečna pitna voda in da prebivalcem glavnega zaselka Tolminskega Loma sedaj ni več treba prekuhavati vode iz lokalnega vodovoda, je tudi za predsednika tamkajšnje krajevne skupnosti **Matjaža Žbogarja** velik dosežek. Obenem poudarja, da težava še ni v celoti rešena, saj na vodovod še vedno čakajo gospodinjstva, ki jim v sušnih obdobjih zmanjkuje vode in jim jo dovažajo gasilci. *»Veseli nas, da so v proračunu za prihodnje leto že rezervirana sredstva za gradnjo novega vodovoda proti zaselku Široko, in upamo, da se bodo našla tudi v naslednjih letih, da bi do konca aktualnega mandata vodo speljali tudi območje Kanalskega Loma, kjer so težave največje,«* se nadeja predsednik ***KS Tolminski Lom***. Da vlaganje v vodooskrbo na območju obeh Lomov ostaja ena od prioritet Občine Tolmin, potrjuje župan Brežan. Tako je že v teku nadaljevanje projektiranja za naslednjo fazo naložbe.

Špela Kranjc

KOT DEL CELOSTNE PROSTORSKE UREDITVE STAREGA MESTNEGA JEDRA TOLMINA *je od 19. julija do 13. oktobra za mirujoči promet zaprt Trg 1. maja. K oživitvi mestnega središča naj bi letos prispeval pester nabor prireditev in drugih dogodkov z družabno noto.* ***Foto: arhiv PRC***

Začasna sprememba prometnega režima in ureditve na območju starega mestnega jedra Tolmina

Na pobudo ***Krajevne skupnosti Tolmin Občina Tolmin*** v sodelovanju s ***Posoškim razvojnim centrom*** (PRC) tudi v letu 2019 izvaja začasno, skoraj trimesečno spremembo prometnega režima na območju starega mestnega jedra Tolmina. Ob upoštevanju izkušenj in rezultatov anket, pridobljenih po lanskoletni poskusni enomesečni zapori, je kot del celostne prostorske ureditve starega mestnega jedra Tolmina od 19. julija do 13. oktobra za mirujoči promet zaprt Trg 1. maja, do začetka novega šolskega leta pa je za promet popolnoma zaprt tudi del Cankarjeve ulice. Rutarjeva ulica letos ostaja prometno prehodna; ob njej sta tik pred trgom zagotovljeni tudi dve parkirni mesti za kratkotrajno ustavljanje avtomobilov. Z namenom zagotavljanja gostinske ponudbe ter ponudbe lokalnih pridelkov in izdelkov na trgu bodo v okviru začasne ureditve prireditvenega prostora in postavitvi urbane opreme postavljeni tudi lesena gostinska hiška z mizami in stoli ter stojnice.

K oživitvi mestnega središča naj bi letos prispeval pester nabor prireditvenih in drugih dogodkov z družabno noto, kot so nastopi pevskih zborov, kulturni dogodki, animacije ter igre za otroke, skupinske športne vadbe, delavnice in podobno. Del teh dejavnosti bo izveden v okviru projekta *Oživljanje starega mestnega jedra Tolmina*, ki ga sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz *Evropskega sklada za regionalni razvoj*, katerega vodilni partner je Občina Tolmin. Projekt cilja k dvigu konkurenčnosti poslovnega okolja, vsebinski in oblikovni prenovi mestnega jedra ter umestitvi podjetniških in prireditvenih vsebin v ta prostor.

Koncept začasne prometne in urbane ureditve ter spremljajočih programskih vsebin v starem mestnem jedru je bil 10. julija predstavljen prebivalcem tega območja in institucijam ter poslovnim subjektom, ki na tem območju poslujejo. Udeleženci javne predstavitve so izrazili željo, da se podobno kot lani ohranijo nalepke za označevanje vozil, ki jim je v času zapore Trga 1. maja omogočeno brezplačno parkiranje na osrednjem mestnem parkirišču. Do teh nalepk so letos upravičeni le stanovalci in poslovni subjekti, ki živijo oziroma delujejo naposredno ob Trgu 1. maja.

I. N., **Janja Bičič**, Občina Tolmin

Na spletu (www.tolmin.si) je objavljen aktualen pregled dogodkov v starem mestnem jedru, ki ga sproti dopolnjujemo. Občane vabimo, da tudi oni prispevajo k oživljanju starega placa in se s svojimi idejami oglasijo koordinatorki programa **Niki Ivančič** na PRC (nika.ivancic@prc.si ali tel. št. 05/38-41-516).

Parkirišče v Koritih plačljivo, s Štrklepc brezplačen prevoz

Z začetkom veljavnosti ustreznih aktov, ki ju je občinski svet sprejel na zadnji seji pred poletnim odmo-

Utrinki

ga je obarvalo z ljubezensko tematiko. Iz načina njihovega izvajanja je slutiti, da je zanje pesem prava, ko se v objemu znajdeta lepo besedilo in melodija, ki omogočata, da se lahko izkažejo tudi kot odlični solisti. Ta dar je položen v zibelko vsem sedmim. Užitek je bil še večji, ko je njihovo petje s klavirsko spremljavo obogatila Marta Volf Trojer.

Glasbeni predah so pevci zapolnili z gostoma, študentko AGRFT **Lano Bučevec**, ki je navdušila z odlično interpretacijo pesmi dopadljivih besedil, in **Maticem Smolnikarjem**, ki jo je spremljal na kitari. Pozornost je pritegnil tudi povezovalec, mladi **Marko Trojer**, ki je prikupno, hudomušno obarvano besedilo podkrepil z mimiko.

Olga Zgaga

DRUŠTVO BAŠKA DEDIŠČINA MED DELEŽNIKI ZA OHRANJANJE SISTEMA CLAUSTRA

Koritnica v Baški grapi, Vrhnika – Konec maja je bilo Društvo Baška dediščina (DBD) v družbi osmih slovenskih občin, preko katerih potekajo zapore poznorimskega obrambnega sistema *»Claustra Alpium Iuliarum«*, treh društev in treh zavodov ter več ustanov iz Hrvaške povabljeno k slavnostnemu podpisu mednarodne konzorcijske pogodbe o ustanovitvi in delovanju Partnerstva za ohranjanje in oživljanje te dva tisoč let stare kulturne dediščine na naših tleh. Če povemo natančneje, je konzorcijsko pogodbo podpisalo 33 ustanov iz Slovenije in Hrvaške ter

DRUŠTVO BAŠKA DEDIŠČINA JE PRISTOPILO K PARTNERSTVU *za ohranjanje in oživljanje poznorimskega obrambnega sistema »Claustra Alpium Iuliarum«. Pogodbo je podpisala predsednica društva* **Alenka Zgaga**. ***Foto: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije***

PARKIRANJE NA PARKIRIŠČU PRI VSTOPNI TOČKI V TOLMINSKA KORITA *je od 5. julija dalje med 8. in 18. uro plačljivo. Na območju Štrklepc je urejeno dodatno parkirišče, od koder je ob koncih tedna in med glavno sezono do korit organiziran brezplačen javni prevoz, obiskovalci pa se lahko tja podajo tudi peš.* ***Foto: Mateja Kutin***

rom, je parkiranje na parkirišču pri vstopni točki v Tolminska korita od 5. julija dalje plačljivo med 8. in 18. uro. Parkirnina za osebni avtomobil znaša 7 evrov za vsake tri ure parkiranja, kolikor naj bi trajal povprečen obisk znamenitosti. V prihodnjih letih bo ta režim veljal v obdobju od velikonočne nedelje do 30. septembra.

Kot je povedal direktor zavoda Turizem Dolina Soče **Janko Humar**, je plačilo parkirnine v Tolminskih koritih uvedeno z namenom razbremenitve tega parkirišča, s tem pa tudi lokalne ceste skozi Zatolmin in naprej v Čadrg. Zavod je zato uredil dodatno parkirišče na območju Štrklepc, ki je v celoti ograjeno ter ponuja približno 90 mest za avtomobile, okoli deset za avtodome in tri za avtobuse. Ob koncih tedna in med glavno sezono je od tu do Tolminskih korit organiziran brezplačen javni prevoz, obiskovalci pa se lahko tja podajo tudi peš. ***Občina Tolmin*** je v minulih letih veliko vložila v urejanje lokalne ceste Zatolmin–Čadrg. Humar zagotavlja, da se bodo dela nadaljevala: *»Uredili bomo ograje in razgledišča, ki bodo imela tudi funkcijo izogibališč, na vseh mestih, kjer bo možno, se bomo trudili cesto širiti in zagotavljati čim manj moteč pretok obiskovalcev. Preverili bomo možnost umika pešcev s cestišča na odsekih, kjer bi bilo to izvedljivo.«* Poleg tega v zavodu ***Turizem Dolina Soče*** preverjajo tehnične možnosti za uravnavanje obiska, za katerega bodo – če bo še naprej naraščal – določili zgornjo mejo in vstop omogočili samo ob vnaprejšnjih in terminsko razporejenih rezervacijah. Tolminska korita si je namreč že lani ogledalo rekordnih več kot 72.000 obiskovalcev in na vrhuncu turistične sezone se območje že močno približa meji še sprejemljivega števila.

Parkirišče na Štrklepcih je drugo plačljivo parkirišče na območju tolminske občine. Prvo še vedno ostaja parkirišče pri občini, upravni enoti in knjižnici sredi Tolmina, kjer je parkiranje plačljivo ob delovnikih med 7. in 17. uro, pri čemer je prva ura brezplačna, vsaka naslednja pa voznike stane 0,40 evra. V zadnjem desetletju je sicer občina uredila tudi več parkirišč z brezplačnim parkiranjem, kot so v Tolminu veliko parkirišče ob Športnem parku Brajda, pri šolskem centru in vzdolž nekaterih večjih ulic. Še več je bilo v tem obdobju urejenih manjših parkirišč v drugih naseljih in na turistično bolj obleganih točkah.

Špela Kranjc

V Tolminu preplastili Lavričevo in Grajsko ulico

Del letošnjih proračunskih sredstev, namenjenih gradnji in investicijskemu vzdrževanju ulic v mestu Tolmin, je ***Občina Tolmin*** namenila preplastitvi Lavričeve in Grajske ulice. Odločitev, da je v tekočem letu najbolj smiselno urediti oziroma preplastiti prav ti dve ulici, je sprejela v dogovoru s ***Krajevno skupnostjo Tolmin***. V prihodnjih letih med drugim načrtujejo še ureditev Ulice Cirila Kosmača, kjer pa je predhodno potrebno urediti komunalno infrastrukturo.

V Grajski ulici so tako pred kratkim izvajalci porezkali dotrajan asfalt, naredili izravnavo podlage in preplastili približno 570 m^2 površine, prav tako so preplastili še dobrih 600 m^2 površine v Lavričevi ulici. Gradbena dela so občinski proračun stala okoli 28.000 evrov.

Špela Kranjc

ZA PREPLASTITEV LAVRIČEVE IN GRAJSKE ULICE *sta se v okviru letošnjih proračunskih sredstev, namenjenih gradnji in investicijskemu vzdrževanju ulic v mestu Tolmin, odločili občina in krajevna skupnost.* ***Foto: Miroslav Gabrščeк***

Utrinki

postavilo temelj za skupno in dolgoročno skrb ter promocijo dediščine Claustre kot celote.

Ta mogočni rimski obrambni sistem se je začel z zidano, s stolpi utrjeno zaporo v Zarakovcu pri Koritnici v Baški grapi in je v presledkih segal do Reke na Hrvaškem. V vsebino delovanja DBD je vstopil leta 2017, ko je član **Toni Obid** naletel na razstavo Claustra Alpium Iuliarum avtorjev **Tineta Laha** in **Jureta Kusetiča** iz Narodnega muzeja Slovenije, ki je nastala v okviru čezmejnega projekta Claustra+. DBD jo je v okviru FEStivala Odmevi dediščine 2017, skupaj z dokumentarnim filmom »Claustra«, iz depojev na Reki pripeljalo na ogled na Grahovo ob Bači.

Kot je ob odprtju povedal Kusetič, doslej v Sloveniji nismo imeli izkušenj z varovanjem dediščine tako velikega obsega. Ob tej priložnosti so si arheologi ogledali teren v Zarakovcu ter skozi nekaj kamnov in antične malte zaznali sicer slabo vidne sledi zidu. Takratna obljuba, da bodo pristopili k intenzivnemu odkrivanju in restavriranju, je s podpisom konzorcijske pogodbe dobila dolgoročno ter trajnostno vizijo.

Olga Zgaga, Društvo Baška dediščina

FESTIVAL ODMEVI DEDIŠČINE TUDI LETOS DAL KRATEK DOKUMENTARNI FILM

Baška grapa, Tolmin – V dneh od 30. maja do 2. junija se je na štirih lokacijah v Baški grapi in Tolminu

PERICE SO PO OPRAVLJENEM DELU VESELO ZAPELE.

odvil 14. FEStival Odmevi dediščine, skozi katerega Društvo Baška dediščina s številnimi odkruški tehniške, filmske in kulturne dediščine Baške grape ohranja identiteto Graparjev. Pripravilo ga je v sodelovanju z Občino Tolmin in krajevnimi skupnostmi Grahovo ob Bači, Hu-

▶

Skupaj praznovali 28. obletnico samostojnosti in neodvisnosti

Letošnje osrednje praznovanje dneva državnosti v Posočju, kot ga zadnjih sedem let skupaj pripravljajo ***občine Tolmin, Kobarid in Bovec*** ter obe veteranski organizaciji, ***Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Gornje Posočje*** in ***tolminski pododbor Društva veteranov »Sever« Severne Primorske***, je 21. junija gostilo Kinogledališče Tolmin. V imenu treh posoških občin je zbrane pozdravil župan občine gostiteljice **Uroš Brežan**, v imenu obeh veteranskih organizacij, ki letos beležita 20-letnico svojega delovanja, pa je prisotne nagovoril **Metod Ciril Leban**. Izpostavil je misel, da je največ, kar lahko narod ima, prav to, kar imamo Slovenci od osamosvojitve dalje – poleg domovine še svoj uradni jezik in državo.

Osrednji del slovesnosti je tradicionalno nagovor slavnostnega govornika. Povabilo organizatorjev je letos sprejel minister za notranje zadeve RS **Boštjan Poklukar**, ki je poudaril pomembno in ne samoumevno dejstvo – da je celotno dogajanje med osamosvojitveno vojno leta 1991 na območju Posočja potekalo na miroljuben način. *»Izstreljen ni bil niti en naboj. Ni bilo človeških žrtev. Sovražnika ste prisilili k predaji in na to ste lahko upravičeno ponosni. Zmagala je pretkanost, modrost in hrabrost posoških bojevnikov za samostojno in neodvisno Republiko Slovenijo,«* je

MINISTER ZA NOTRANJE ZADEVE BOŠTJAN POKLUKAR *je v slavnostnem nagovoru ob dnevu državnosti izpostavil, da je celotno dogajanje med osamosvojitveno vojno leta 1991 na območju Posočja potekalo na miroljuben način, saj so silo nadomestile modrost, hrabrost in pretkanost.* ***Foto: Klemen Mišič***

veterane nagovoril minister in nadaljeval: *»Današnja slovesnost je namenjena počastitvi spomina na dan, ko smo začeli pot samostojnosti in neodvisnosti. Še posebej me veseli, da ste pri tako pomembnem dogodku tri občine in obe veteranski organizaciji združili moči in stopili skupaj. To s sabo nosi še kako pomembno sporočilno vrednost – da le s povezovanjem in s skupnim delovanjem lahko gradimo našo prihodnost. Da le z enotnostjo in složnostjo lahko zagotovimo nadaljnji razvoj naše države in njenih prebivalcev. S tem nedvomno širite dober glas in utrjujete vrednote, na katerih temelji naša država. Vrednote, ki bi se jih moral zavedati in jih ponotranjiti vsak posameznik in družba kot celota.«* Kot je še dejal, so nas plemenita dejanja, hrabrost in nesebičnost v obdobju osamosvajanja pred 28 leti pripeljali k skupnemu cilju, o katerem smo Slovenci sanjali dolga stoletja – svoji lastni državi. Veteranom se je zahvalil za dragocen prispevek pri nastajanju slovenske države, vsem prisotnim pa zaželel lepo praznovanje dneva državnosti ter prijateljsko druženje v spominih na odločilno in zgodovinsko leto 1991.

Prireditev, ki so se je udeležili tudi predstavniki veteranskih organizacij iz sosednjih občin, sta povezovala dijaka Gimnazije Tolmin **Anja Ivančič** in **Žiga Taljat**, s kakovostnim kulturnim programom pa so slovesnost zaokrožili ***Komorni zbor Musica Viva*** ter učenca Glasbene šole Tolmin **Lara Fortunat** na harmoniki in **Aljaž Mašera** na vibrafonu.

Minister Poklukar se je z vodjo svojega kabineta **Natašo Hvala Ivančič** še pred prireditvijo na delovnem srečanju sestal s tolminskim županom Brežanom in kobariškim podžupanom **Markom Miklavičem**. Govorili so o trenutnih možnostih za selitev ***Policijske postaje Tolmin*** na novo lokacijo ter o problematiki, vezani na pomanjkanje policijskega kadra v času turistične sezone, in zahtevanem predhodnem usposabljanju upokojenih policistov, s katerimi želi medobčinska uprava okrepiti redarsko službo.

Špela Kranjc

Letošnji Tabor gasilske mladine najbolj množičen doslej

Občina Tolmin je junija v organizaciji ***Gasilske zveze*** (GZ) ***Tolmin*** pod Lahnico na Volarjih že četrtič gostila Tabor gasilske mladine, na katerem se srečajo mladi gasilci iz pobratenih občin Tolmin in Beljak. Vse od prve izvedbe leta 2013 na Pečinah vsako leto tabor gosti druga občina. Tokratna udeležba je bila rekordna, saj se je zbralo 53 mladih gasilcev iz Tolmina in 57 iz Beljaka, zanje pa je skrbelo še 25 mentorjev ter osebja.

Kot je dejavnosti povzel poveljnik GZ Tolmin **Miha Vencelj**, so beljaško ekipo pod vodstvom poveljnika gasilskega okrožja mesta Beljak **Andreasa Stroitza** v soboto dopoldne pričakali v Kobaridu in si skupaj najprej ogledali slap Kozjak. Po prihodu v kamp

Utrinki

dajužna-Obloke ter Podbrdo.

Odprtju na Grahovem ob Bači, ki je bilo s predvajanjem dokumentarnega filma Prvih sto let Emilije Soklič posvečeno 100. obletnici rojstva **Franceta Štiglica**, je pozdravne besede namenil tudi podžupan Občine Tolmin **Tomaž Štenkler**. Na to obletnico je bilo uglašeno tudi odkritje restavriranega spomenika Na svoji zemlji v Kinogledališču Tolmin, ki mu je društvo doprineslo kapljico kulturnega programa. Istočasno je odprlo vrata vetrovalne naprave predora Bukovo, katere vsebino je obogatila predpremiera razstave plakatov Društva Tomos Koper. V Hudajužni je pustilo sledi z informacijskimi tablami Hudajužna in Obloke skozi čas ter z odprtjem informacijske točke Bevkova pot. Najbolj množičen je bil obisk na zadnji festivalski dan, ko je na travnati zajedi ob Ravtarskem potoku zaživela tržnica dediščine. Ponudbo so spletla gostujoča društva in OŠ Simona Kosa Podbrdo, Turistično društvo Pod Kojco pa je na odprtem ognju kuhalo polento. Na ogled je bilo postavljenih več razstav, kovanje v Jakovi kovačiji, za otroke poučna igrica in mletje kave z ročnim mlinčkom. Najbolj je navdušilo pranje perila v potoku po starem, ki so ga prikazale Kariške čečje in bo društvu omogočilo izdelavo že četrtega dokumentarnega filma. Mnogi so se preizkusili v nagradnih dediščinskih igrah. Že tradicionalno so se srečali člani Zveze organizacij tehnične kulture Posočja.

Vrvež festivalskih dni so z ljudsko pesmijo podžigali Moški pevski zbor Pobje s Črnega vrha, Kariške čečje in ansambel Suho cvetje.

Besedilo in foto: Olga Zgaga

V ČEZSOČI SO JULIJA POTEKALE TRADICIONALNE KMEČKE IGRE*, na katerih je bila najuspešnejša ekipa iz Pivke.* ***Foto: Ervin Miklavec***

KMEČKE IGRE ČEZSOČA

Čezsoča – V soboto, 20. julija, so člani Turističnega društva (TD) Čezsoča organizirali 34. Kmečke igre. Prireditev se je začela s prikazi etnoloških značilnosti Bovškega: klepanjem kose, brušenjem žage, pletenje *korp*, kuhanjem žganja, prikazom sirjenja, predenjem *an štrikenjem*, rezanjem stelje in filcanjem. Sledil je nagovor župana **Valterja Mlekuža** in nastop harmonikarske sekcije Bc.

Kmečke igre so se začele s predstavitvijo skupin, ki so prišle iz Čezsoče,

TABOR GASILSKE MLADINE *vse od prve izvedbe leta 2013 na Pečinah izmenično gostita občini Tolmin in Beljak. Vreme, ki je spremljalo letošnji tabor, je bilo kot nalašč za spust z rafti po bližnji Soči.* ***Foto: arhiv GZ Tolmin***

ŠE VEČJE ZANIMANJE ZA UČNI ČEBELNJAK *gre pričakovati z začetkom novega šolskega leta, k čemur bo zagotovo prispevala tudi lokacija v neposredni bližini šolskega centra ter centra šolskih in obšolskih dejavnosti.*

pod Lahnico in kosilu je mladina postavila šotorišče, nato je sledil prosti program z druženjem. Udeležence je med drugim pozdravil dolgoletni župan Beljaka **Helmut Manzenreiter**, ki je bil župan tudi v času podpisa listine o pobratenju z Občino Tolmin junija 2014. Osrednji dogodek letošnjega tabora je bil nedeljski spust z rafti po Soči, na katerem se je udeležencem pridružil tudi tolminski župan in pokrovitelj letošnjega tabora **Uroš Brežan**. Prav tako jih je v nedeljo v imenu beljaškega župana **Güntherja Albela** obiskal njegov namestnik **Harald Sobe**. Po zasluženem kosilu so organizatorji za mladino pripravili aktivnosti ob vodi. Zvečer so se morali otroci tolminske strani posloviti, avstrijski pa so zaradi binkošti, ki so pri sosedih dela prost dan, lahko ostali do ponedeljka. Zjutraj so se udeležili maše v cerkvi na Volarjah, ki so jo izpeljali prav zanje.

»Težko bi našli bolj kakovosten dogodek za druženje gasilske mladine, saj se mladi tako medsebojno spoznavajo, spoznavajo kraje in običaje. Tabor pa je čas, ko se aktivno družimo tudi odrasli, funkcionarji in mentorji, ki si izmenjamo kar nekaj izkušenj. Bolj kot se družimo bolj ugotavljamo, da velikih razlik ni. Tabor prinaša veliko sproščene energije in veselja; gotovo je nekaj, kar bodo otroci kot izjemno lep spomin ponesli s seboj v odraslo dobo. Tudi ti kratkohlačniki bodo nekoč odrasli, morda bo kdo izmed njih župan, kdo drug poveljnik, mogoče bodo ribiči, in najboljša naložba pobratenja občin je naložba v mladino,« o vsakoletnem druženju razmišlja poveljnik Vencelj.

Špela Kranjc

Učni čebelnjak za širjenje znanja o čebelah in čebelarstvu

V ***Čebelarskem društvu*** (ČD) ***Tolmin***, ki je lani beležilo zavidljivih 110 let delovanja, so se odločili svojo dejavnost približati širšemu krogu ljudi. Po uspešni prijavi na razpis ***LAS Dolina Soče*** so zato v bližini Šolskega centra Tolmin postavili učni čebelnjak, za katerega jim je zemljišče odstopila ***Občina Tolmin***.

Kot je ob obisku župana **Uroša Brežana** povedal predsednik ČD Tolmin **Tadej Muznik**, je bil v zadnjem času to eden največjih projektov društva, katerega dolgoletna tradicija botruje njegovi bogati kulturni, naravni in tehnični dediščini: *»Glavni cilj čebelnjaka je vsekakor vzpostavitev izobraževalnega središča za lokalne čebelarje in krožkarje, hkrati pa želimo z njim informirati lokalno skupnost in širšo javnost o čebelarstvu in delu lokalnih čebelarjev.«*

V društvu, ki šteje več kot 140 članov in ima na svojem območju prijavljenih več kot 250 čebelnjakov z naseljenimi več kot 3.000 čebeljimi družinami, deluje tudi čebelarski krožek. Po Muznikovih besedah udeleženci kažejo veliko zanimanja za naravo in okolje ter skrb za ohranjanje tradicije čebelarjenja. Kot je po-

Utrinki

Libelič, Pivke in Podkorna. Pomerile so se v treh igrah: *grebenje čomp an zabijanje kišt*, *zabijanje plota* in *bužnje pnjol*. Zmagalo je moštvo iz Pivke.

Med igrami je nastopila tudi Folklorna skupina Bc. Tudi letos prireditev ni minila brez izbora *Kerlca kmečkih iger Čezsoča 2019*, ki se je moral izkazati v *uzdigawnju žaklju*. Zmagal je **Darko Šturm** iz Modreja.

Organizatorji so poskrbeli za jedačo in pijačo. Obiskovalci iger so se lahko okrepčali s bovškimi kulinaričnimi specialitetami, ki so jih pripravile domačinke iz Čezsoče. Te so na jedilni list uvrstile celo paleto dobrot: *čompe an skuto*, *krafe*, palačinke, srnjakov golaž in polento … Za veselo razpoloženje je poskrbel ansambel Gadi. Med številnimi obiskovalci, našteli so ji okoli tisoč, je vsako leto več tujih turistov.

Bruno Kravanja, predsednik TD Čezsoča

BEVKOVA INFORMACIJSKA TOČKA PROMOVIRA PISATELJEVO DEDIŠČINO

Hudajužna – Društvo Baška dediščina (DBD) se bo 15. septembra letos s pohodom po Bevkovi poti iz Hudajužne v Zakojco že devetič pridružilo Bevkovim dnevom, ki jih od leta 2006 skupaj s številnimi partnerji pripravlja Lokalna turistična organizacija Laufar Cerkno. Tako z odprtostjo in željo po širjenju prepoznavnosti dediščine **Franceta Bevka** nadgrajuje vezi med Cerkljansko in Baško grapo, ki jih je zasnoval že sam pisatelj.

V okviru letošnjega 14. FEStivala Odmevi dediščine je društvo nadgradilo Bevkovo pot z informacijsko točko v obliki ptičje hišice in jo umestilo v atrij Bara Zver v Hudajužni. Njena vrata sta prvič odprla predsednik Krajevne skupnosti Hudajužna-Obloke **Zdenko Torkar** ter najemnica bara in članica upravnega odbora DBD **Renata Zver**. Javnost z

INFORMACIJSKA TOČKA *v Hudajužni promovira pisateljsko dediščino* **Franceta Bevka.** ***Foto: Cveto Zgaga***

ličnim vabilom seznanja z datumom pohoda, v prvi vrsti pa je namenjena promociji Bevkove bogate literarne ▶

jasnil, je ena glavnih značilnosti društvenega teritorialnega območja obilna lipova paša, ki jim vsako leto nakloni prvovrsten lipov med, za katerega čebelarji prejemajo številna domača in mednarodna priznanja. *»Dokaz kakovosti lipovega medu so tudi številni prevozniki, ki vsako leto pripeljejo čebele na naša lipova pasišča,«* je še dodal.

Besedilo in foto: Špela Kranjc

Prvi Festival zdravja občine Tolmin nad pričakovanji

Pod okriljem ***Zdravstvenega doma*** (ZD) ***Tolmin***, ***Občine Tolmin*** in ***Nacionalnega inštituta za javno zdravje*** (NIJZ) ***OE Nova Gorica*** je 24. maja na Mestnem trgu v Tolminu potekal prvi *Festival zdravja občine Tolmin*, ki je sodeč po velikem številu obiskovalcev zelo dobro uspel. Na njem so predstavili dejavnosti, ki jih ZD občanom ponuja v preventivne namene (meritve krvnega tlaka, sladkorja in holesterola v krvi ter gleženjskih indeksov), ponujali so različna svetovanja in vadbe, analizo telesne sestave s tehtnico Tanita, predstavili presejalni program *Svit*, z različnimi simulatorji za varno vožnjo se je dogodku pridružila tudi ***Agencija za varnost prometa***. Med drugim so se s svojimi dejavnostmi in opravljanjem meritev predstavili še ***Zavarovalnica Vzajemna***, ***Posoški razvojni center***, ***Zveza klubov zdravljenih alkoholikov Slovenije***, ***Optika Aleksandra***, ***Dom upokojencev Podbrdo***, tolminska in mostarska skupina, ki delujeta v okviru društva ***Šola zdravja***, pa številna druga društva iz regije, najmlajši so se lahko pomerili v skokih na mini Planici, reševalci z ***Reševalne postaje Tolmin*** so prikazali temeljne postopke oživljanja in uporabo defibrilatorja, stojnice so ponujale naravno kozmetiko, mineralna ličila, pripomočke za ustno higieno in še in še.

Na festivalu so podelili tudi priznanja in zaslužene nagrade zmagovalnim razredom v okviru letošnjega tekmovanja za čiste zobe, v katerega je bilo vključenih vseh pet osnovnih šol in 11 podružnic v Posočju. Tekmovanje poteka že od leta 1987 in v njem sodeluje 99 odstotkov vseh OŠ v Sloveniji. Letošnji posoški zmagovalci, prvošolčki iz ***OŠ Dušana Muniha Most na Soči*** in 1. b iz ***OŠ Simona Gregorčiča Kobarid***, so se ob pomoči ***Dental centra dr. Lah Kravanja Bovec*** udeležili vseslovenske zaključne prireditve v Ljubljani. Med zmagovalce preostalih OŠ v Posočju so se vpisali 4. in 5. razred ***OŠ Simona Kosa Podbrdo***, 5. b iz ***OŠ Franceta Bevka Tolmin*** in učenci ***Podružnične šole Soča***.

Tolminski župan **Uroš Brežan** je prisotne med drugim spomnil, da je smeh pol zdravja in da lahko le vsak posameznik naredi največ za svoje zdravje. V. d. direktorja ZD Tolmin **Gaudencio Lucas Triep** pa je pojasnil, da primarno zdravstvo opravi okoli 90 odstotkov na zdravje vezanih storitev, zato sta ustrezna mreža in dobro delovanje na preventivni ravni nadvse pomembni. Direktor novogoriške območne enote NIJZ **Marko Vudrag** je ob tej priložnosti s predstavniki ***Gasilske zveze Tolmin*** in ***Prostovoljnega gasilskega društva Kobarid*** podpisal listino o podpori preventivnemu programu Svit, ki ga zavod izvaja na nacionalni ravni. Gre za program presejanja in zgodnjega odkrivanja raka na debelem črevesu ter danki, ki uspešno deluje od leta 2009, a je zelo pomembno, da ga še naprej predstavljamo čim širši javnosti.

Iris Bratina, ZD Tolmin

ZADOVOLJNI OBISKOVALCI *so bili za organizatorje in vse, ki so jim pomagali pri izvedbi prireditve, največja nagrada, pa tudi motivacija za pripravo naslednjega Festivala zdravja.* ***Foto: arhiv ZD Tolmin***

Občina Tolmin je 31. maja objavila Javni razpis za dodelitev kreditov s subvencionirano obrestno mero za pospeševanje razvoja malega gospodarstva v občini Tolmin v letu 2019. Razpisna dokumentacija je skupaj s predpisanimi prijavnimi obrazci in seznamom zahtevanih prilog dostopna na spletni strani www.tolmin.si, v tiskani obliki pa jo lahko v času uradnih ur prevzamete tudi v tajništvu Občine Tolmin (Ulica padlih borcev 2, Tolmin). Zadnji rok za prijavo se izteče v **petek, 22. novembra 2019, ob 11. uri** (velja pravilo dospetja).

Utrinki

zapuščine. V ta namen je društvo zbralo več kot 80 naslovnic njegovih del. Priložene so vsebine nekaterih del, ki jih je društvo doslej že predstavilo na pohodih, v prihodnje pa bo dodalo še nove. Za pokušino je v prosto izposojo in pošteno vračilo priloženih nekaj Bevkovih romanov.

Gre za enega izmed najbolj plodovitih in največkrat prevajanih slovenskih pisateljev. Predsednica DBD **Alenka Zgaga** je izrazila željo, da bi njegova dela v naših domovih večkrat vzeli v roke, Cerkljanski muzej pa je omenjeno točko obogatil z zgibanko o tem pisatelju.

Odprtje informacijske točke je spremljala pesem Moške vokalne skupine Pobje s Črnega Vrha, ki je pred kratkim v latvijskem glavnem mestu Rigi na tekmovanju zborov v sakralni kategoriji prejel srebrno priznanje. Pri točki bo odslej tudi start vsakoletnega pohoda.

Olga Zgaga, DBD

ORGANIZIRANO BALINAJO 35 LET, SICER PA ŽE STO

Baška grapa – Zadnjo junijsko soboto je Balinarski športni klub (BŠK) »Rudi Bašelj« Grahovo-Koritnica praznoval 35 let organiziranega delovanja. Predsednik društva **Danilo Lesjak** je izpostavil, da so se krajani do prve vojne bolj navduševali za kegljanje, s prihodom Italijanov po njej pa se je prijelo balinanje, ki navdušuje že sto let. Med obema vojnama so bila balinišča v štirih gostilnah. Po zaprtju zadnje »Pri Rutarju« po drugi vojni so odprli balinišče ob gostilni »Pri Brišarju«, leta 1978 pa še ob železniški postaji Grahovo ob Bači.

Leta 1981 so balinarji ob pomoči podjetja VGP Soča in številnih krajanov na ravnici ob reki Bači na Koritnici zgradili lastno balinišče, primerno za tekmovanja: najprej eno stezo, v naslednjih letih pa še drugo, brunarico in igrišče v Hudajužni. Takoj so se začeli udeleževati turnirjev, leta 1983 pa jih tudi že organizirati. Želja po tekmovanjih jim je narekovala, da so se 22. julija 1984 registrirali, leta 1986 postali prvaki v severnoprimorski ligi, a so zaradi finančne nezmožnosti izstopili iz lige

ČLANI BŠK »RUDI BAŠELJ« GRAHOVO-KORITNICA IN NJIHOVI SIMPATIZERJI *organizirano balinajo že 35 let.* ***Foto: Alenka Zgaga***

NAJAVA JAVNIH RAZPISOV IN JAVNIH POZIVOV ZA SPODBUJANJE MALEGA GOSPODARSTVA IN TURIZMA TER VZPODBUJANJE PROJEKTOV INOVACIJ V OBČINI BOVEC ZA LETO 2019

Obveščamo vas, da ***Občina Bovec*** razpisuje sofinancerska sredstva po *Pravilniku o finančnih intervencijah za ohranjanje in razvoj malega gospodarstva in turizma ter vzpodbujanje projektov inovacij v občini Bovec* (*Uradni list RS*, št. 48/2009 s spremembami in dopolnitvami) v skupni višini 14.000 evrov za ukrepe:
2.1: nakup, urejanje in opremljanje zemljišč za poslovne namene, vključno s pridobivanjem projektne dokumentacije za gradnjo poslovnih prostorov;
2.2: nakup, graditev, adaptacija poslovnih prostorov;
2.3: nakup opreme – osnovnih sredstev;
2.4: stroški nematerialnih investicij;
2.5: svetovalne storitve, nujno potrebne za izvedbo zgoraj navedenih investicij;
2.8: sofinanciranje novih zaposlitev;
2.10: sofinanciranje strokovnega izobraževanja in usposabljanja;
2.14: sofinanciranje izdelave promocijskih gradiv in internetnih strani.

Celotno besedilo javnih razpisov in pozivov ter razpisna dokumentacija so na voljo na občinski spletni strani *http://obcina.bovec.si/razpisi-natecaji-pozivi* z dnem izida ***SOČAsnika***.

Nedobrodošli priseljenci

»Poleti živi samotarsko življenje in krvavo gospodari med divjačino, pozimi pa napada v tolpah tudi domače živali … Lovci to nevarno in škodljivo zver neusmiljeno preganjajo.« Tako je podobo volka predstavil šolski učbenik iz leta 1951.

Še pred nekaj leti so le redki obiskovalci sredogorja v Posočju v snegu ali na razmočeni stezi opazovali nenavadne sledi osamljenega volka, ki je daleč od kočevskih gozdov v zaraščenih senožetih nad Sočo, Nadižo in Bačo iskal sledi izumrlih prednikov. Lani in letošnjo pomlad pa je volk že dokaj pogost obiskovalec naših gora in planin. Čeprav so bili nekateri prepričani, da je le pritepenec, ki ga je krdelo izobčilo, je v tem letu lovcem in lastnikom drobnice pod Krnom ter Matjurjem že povzročil nekaj škode. Sredi julija pa so ovčarji, ki svoje ovce pasejo na Stolu, v okolici 1.147 metrov visokega Starijskega vrha ob obisku in nadzoru pasočih živali naleteli na srhljiv prizor. Na pašniku, kjer se ovce najpogosteje zadržujejo, je bilo v nekaj dneh zaklanih enajst ovc in jagnjet. Pri ogledu trupel je bil prisoten tudi eden izmed lastnikov umorjenih živali, sicer izkušen lovec in poznavalec divjadi. Ugotovil je, da je najverjetneje morila volkulja, ki mlade volčiče uči lova za preživetje in življenja v tropu. Zaskrbljen pa je bil tudi lastnik črede nemolznih krav z odraslimi teleti, ki se pasejo na urejenem pašniku, nedaleč od planine Bošca. Te so ob vsakem poizkusu približanja prestrašene brezglavo bežale, kar daje slutiti, da so zveri ogrožale tudi govedo.

OVČARJI OCENJUJEJO ŠKODO *– Sredi julija so ovčarji, ki svoje ovce pasejo na Stolu, v okolici 1.147 metrov visokega Starijskega vrha ob obisku in nadzoru pasočih živali naleteli na srhljiv prizor. Na pašniku, kjer se ovce najpogosteje zadržujejo, je bilo v nekaj dneh zaklanih enajst ovc in jagnjet.*

Starijski vrh pa je bil tiste dni zato bogatejši še za eno nekoč redko žival. Vse dokler pomorjenih živali niso odstranili, so Stol v jati obletavali »higieniki«: beloglavi jastrebi in črni krokarji.

PaČ

Utrinki

Območne balinarske zveze Nova Gorica. Danes se 23 članov vsako leto udeleži osmih turnirjev in pripravi turnir za osem moštev. Najuspešnejši so bili leta 2016, ko so si prigrali sedem pokalov. Največ preglavic so jim povzročile vremenske ujme, ki so kar trikrat razdejale klubske prostore in steze, nazadnje leta 2007, ko jim je sanacija uspela šele ob pomoči Občine Tolmin in Fundacije za šport.

Dušan Jug, predsednik BŠK Soča Tolmin, je klubu izročil priznanje za dolgoletno sodelovanje, sedmim ustanovnim članom pa se je klub zahvalil s spominskimi medaljami. Jubilej so s pesmijo polepšali moški del nekdanjega Kulturnega društva MePZ "Ivan Kokošar" Koritnica in harmonikar **Danko Klavžar** z novo društveno himno, z besedilom o **Rudiju Bašlju** pa **Cveto Zgaga** iz Društva Baška dediščina.

Olga Zgaga

ŠPORTNE IGRE BREZ MEJA

Trbiž (Italija) – Od 28. do 30. junija so se na Trbižu odvijale Športne igre brez meja, odprtja pa se je udeležil tudi župan Občine Bovec **Valter Mlekuž**. Okoli 400 udeležencev se je sprehodilo od Hotela Adelhoff do osrednjega trga, tam pa so s kratko slovesnostjo odprli letošnje igre.

Udeleženci so prišli iz Avstrije, Bosne in Hercegovine, Italije, San Marina, Slovenije in celo Kitajske. Kot prvi je pozdrav vsem namenil gostitelj, župan Občine Trbiž **Renzo Zanette**, ki se je za udeležbo in podporo posebej zahvalil bovškemu županu. Prav tako sta pomembnost iger izpostavila odbornik za šport pri Občini Trbiž **Mauro Zamolo** in podpredsednik Deželnega sveta Furlanije - Julijske krajine (FJK) **Stefano Mazzolini**. Slednji je dodal, da nas druži isto prepričanje v prijateljstvo in dobre sosedske odnose.

KONEC JUNIJA SO NA TRBIŽU POTEKALE ŠPORTNE IGRE BREZ MEJA. *Udeleženci so prišli iz Avstrije, Bosne in Hercegovine, Italije, Kitajske, San Marina in Slovenije, odprtja pa se je udeležil tudi bovški župan* **Valter Mlekuž.**

Deželna odbornica za šport in kulturo FJK **Tiziana Gibelli** je povabila vse tri prisotne župane, poleg Mlekuža in Zanetteja še **Dietra Mörtla**, ter podpredsednika Deželnega sveta FJK Mazzolinija k sebi in jih vse objela. Ob tem je dejala, da ta objem velja, kot bi objela vse športnike.

Besedilo in foto: Milan Štulc

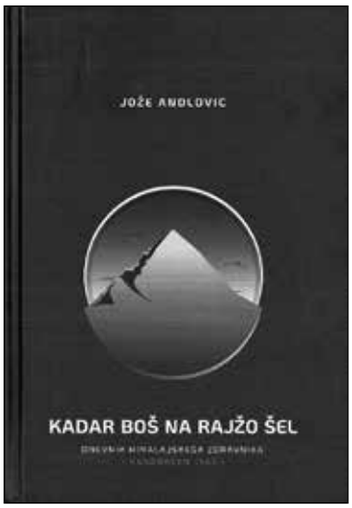

Kadar boš na rajžo šel

Ob 70-letnici ***Postaje GRS Tolmin*** *smo v branje dobili še en dnevnik, ki ga je med alpinistično odpravo na Kangabačen leta 1965 skoraj vsak dan pisal himalajski zdravnik* **Jože Andlovic**. *Urednik* **Žarko Rovšček** *se je skoraj dosledno držal rokopisa, le pri različnih geografskih in osebnih imenih, kjer se je iz rokopisa težje razbralo pravo razumevanje, je podatke iskal v drugih virih.* »S Tonačem poiščeva čajnico. Kar ustrežljivi so, postrežejo še z jajci in flancati ter pomarančami. Le nekaj pijancev nas nadleguje. Ti so kot kaže enaki po celem svetu. Alkohol pač enako učinkuje, v obliki 'šnopsa' ali rakšija. Za večerjo je koza. Še prej pa imam opravka s celo vrsto bolnikov; kup jih moram obvezati.«

NASLOV: **Kadar boš na rajžo šel** – Dnevnik himalajskega zdravnika. AVTOR: **Jože Andlovic**. IZDALA IN ZALOŽILA: Postaja GRS Tolmin in Planinsko društvo Tolmin. LETO IZDAJE: 2018. ŠTEVILO STRANI: 247. FORMAT: 16,5 cm × 23,5 cm. VEZAVA: trda.

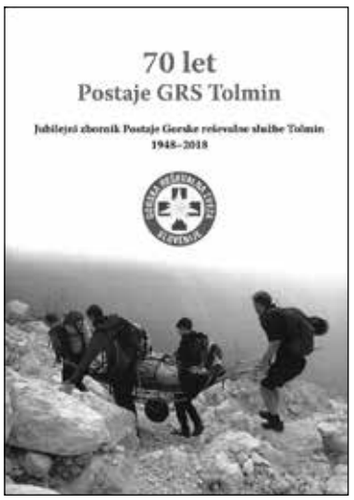

70 let Postaje GRS Tolmin

Gre za peto, jubilejno publikacijo, ki predstavlja delo ***Postaje GRS Tolmin****. Načelnik* **Žarko Trušnovec** *je v njej zapisal:* »Prve tri smo izdali v obliki biltenov ob 35-, 40- in 50-letnici, zadnjo ob 60-letnici pa v oblki obsežnega zbornika, v katerem je bila podrobno predstavljena zgodovina in delovanje v šestdesetih letih delovanja. Prav zaradi tega se je uredniški odbor odločil, da bo v pričujočem zborniku poudarek na obsežnem delu postaje v zadnjih desetih letih kot dopolnitev prejšnjemu.«

NASLOV: **70 let Postaje GRS Tolmin** – Jubilejni zbornik Postaje Gorske reševalne službe Tolmin 1948–2018. ODGOVORNI UREDNIK: **Edo Kozorog**. IZDALA IN ZALOŽILA: Postaja GRS Tolmin. LETO IZDAJE: 2018. ŠTEVILO STRANI: 128. NAKLADA: 1.500 izvodov. FORMAT: 17 cm × 24 cm. VEZAVA: mehka.

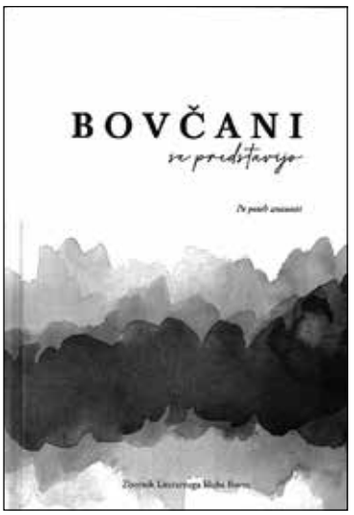

Bovčani se predstavijo

Večletna želja **Dane Ivančič** *se je, po tem, ko je odbor* ***Literarnega kluba Bovec*** *sprejel njen predlog, da se v knjižni obliki predstavi čim več Bovčanov ali ljubiteljev teh krajev, letos naposled uresničila.* »Seznam domačih ljudi, katerih življenjske zgodbe bi bilo zanimivo slišati, se je tako namnožil, da smo sklenili oblikovati posamezne zvezke, ki jih bomo izdajali takoj, ko se bo nabralo vsaj deset avtorjev, ki so pripravljeni sodelovati. Tako je pred nami prvi zbornik, v katerem so predstavljeni znanstveniki in višji strokovni delavci.«

NASLOV: **Bovčani se predstavijo** – Po poteh znanosti. ODGOVORNA UREDNICA: **Dana Ivančič**. IZDAL IN ZALOŽIL: Literarni klub Bovec. LETO IZDAJE: 2019. ŠTEVILO STRANI: 107. NAKLADA: 300. FORMAT: 17 cm × 24,7 cm. VEZAVA: trda.

Tolminska športna zgodba 1945–1971

Zgodba, v kateri se prepletajo zgodovinska dejstva in bogato slikovno gradivo, skuša obuditi utrip športnega življenja, ki se je na Tolminskem odvijalo med letoma 1945 in 1971. Kot je v uvodu zapisala **Martina Klanjšček**, *je zbornik nastal v želji, da ne bi pozabili vrlin,* »ki so bile značilne za naše prednike: vztrajnost pri premagovanju težav, iskanje rešitev v nenaklonjenih pogojih in želja po napredovanju in zmagi.«

NASLOV: **Tolminska športna zgodba 1945–1971**. ODGOVORNI UREDNIK: **Radovan Lipušček**. IZDALO IN ZALOŽILO: Društvo za ohranjanje in razvoj Tolmina. LETO IZDAJE: 2019. ŠTEVILO STRANI: 96. NAKLADA: 600. FORMAT: 19,7 cm × 25,3 cm. VEZAVA: mehka.

Knjižno polico napolnila: Tatjana Šalej Faletič

Utrinki

PRVOMAJSKA PARADA NA PEČINAH

Pečine – Prvega maja je na Pečinah potekala že druga prvomajska parada motorjev. Udeležilo se jo je 20 ljudi s svojimi vozili. Zbrali so se pred objektom na Pečinah in nadaljevali proti Markaducu, Prapetnemu Brdu, Polju, Šentviški Gori, čez Pečine na Ostrožnik in do Ponikev. Od tu so se vrnili na Pečine, na piknik prostor Aspask, kjer je sledilo druženje ob hrani in pijači.

Organizatorja **Jernej Pirih - Bha** in **Bojan Pisk - Adamič** si želita, da bi parada postala tradicionalna in bi privabila še več udeležencev.

Patricija Kofol, Krajevna skupnost Pečine

DRUGA PRVOMAJSKA PARADA MOTORJEV *– Udeležilo se jo je 20 ljudi s svojimi vozili, ki so se zapeljali po Šentviški planoti, druženje pa nadaljevali na piknik prostoru Aspask.* ***Foto: Bojan Pisk - Adamič***

VPIS ABONMAJEV

SNG NOVA GORICA

VPIS ABONMAJEV Sezona 2019/2020 JUNIJA IN OD 2. DO 14. SEPTEMBRA 2019
CENEJŠI OGLED PREDSTAV IN DRUGE UGODNOSTI

BLAGAJNA GLEDALIŠČA: PON–PET 10.00–12.00 in 15.00–18.00, ob sobotah 10.00–13.00 ter uro pred začetkom predstav www.sng-ng.si

Utrinki

TOLMINSKA ŠPORTNA ZGODBA

Tolmin – Društvo za ohranjanje in razvoj Tolmina (DOR) se je letos odločilo obuditi ter zadržati spomin na športno življenje in druženje ob športnih dejavnostih v naši polpretekli zgodovini.

V prvih letih po koncu druge svetovne vojne je bilo ustanovljeno Športno društvo Tolmin, iz katerega se je leta 1949 izdvojilo Telovadno društvo Tolmin. Slednje se je leta 1952 preoblikovalo v Telesnovzgojno društvo Partizan Tolmin, ki je postalo glavno stičišče tako otrok kot odraslih. V društvu so preživljali svoj prosti čas, razvijali športne veščine, dosegali velike športne uspehe v slovenskem merilu, v letih 1960–1962 pa trikrat zapored osvojili prehodni pokal Dela kot najboljše društvo Partizan v Sloveniji.

Bilo je normalno, da so starši že svoje predšolske otroke poslali k popoldanskim telovadnim uram. Pri vadbi in usmerjanju so jih, glede na sposobnosti, vodili starejši člani, ki so se na posebnih usposabljanjih izšolali za »prednjake«, vodje različnih športnih disciplin. Duša in motor društva

TOLMINSKA ŠPORTNA ZGODBA 1945–1971 *– Po odzivih sodeč člani društva DOR menijo, da sta prireditev in knjiga Tolmince razveselila ter v njih vzbudila ponos na ta del njihove polpretekle zgodovine.* ***Foto: Foto Červ***

so bili tolminski zanesenjaki, ki so ga vodili **Mirko Fili**, **Slavko Perinčič**, **Vinko Kramar**, **Ivo Taljat** …, če omenim samo nekatere. Organizirali so društvo, ki je znalo navdušiti mlade za različne oblike telesne vadbe, jih vanje vključevati in z mnogimi društvenimi prireditvami obogatiti življenje v Tolminu. Ljudje so z velikim zanimanjem množično obiskovali telovadne akademije, ki so se v toplih mesecih odvijale na Brajdi, pozimi pa kar v gledališču. Z veseljem so spremljali parade ob dnevu mladosti in vneto navijali ob jesenskih tekih po tolminskih ulicah.

Vse to so člani društva DOR predstavili v knjigi Tolminska športna zgodba 1945–1971, na razstavi, ki je v tolminskem kinogledališču na ogled do septembra, in na prireditvi, ki se je na isti lokaciji odvila 25. maja. Slednjo so s telovadnimi nastopi popestrile učenke OŠ, otroci iz vrtca in pevski duet, zlasti s Tornijevo Malo Tolminko. V veliko čast nam je bilo, da sta nas, poleg župana **Uroša Brežana**, nagovorila olimpionik **Miro Cerar** in predstavnica Olimpijskega komiteja Slovenije **Sonja Poljšak**.

Martina Klanjšček, DOR

NAGRADNA IGRA

PODARJAMO VSTOPNICE ZA OGLED PREDSTAV V SNG NOVA GORICA

SOČAsnik v sodelovanju s ***SNG Nova Gorica*** podarja štiri darilne vstopnice za ogled predstave na malem odru za gledališko sezono 2019/2020 (predstavo bo izbral nagrajenec iz posredovanega programa gledališča). Odgovorite na vprašanje in se potegujte za nagrado, ki vam bo prinesla brezplačen ogled vznemirljivih predstav.

NAGRADNO VPRAŠANJE
Koliko predstav zajema abonma MALI ODER v sezoni 2019/2020?

a) 4 b) 5 c) 6

Namig: za pravilen odgovor pobrskajte po spletni strani gledališča.

Odgovore pošljite na **e-naslov socasnik@prc.si do 30. septembra 2019** (zraven pripišite vaše ime, priimek in telefonsko številko). Med pravilnimi odgovori bomo izžrebali dva nagrajenca, ki bosta prejela po dve darilni vstopnici. Imeni nagrajencev bomo objavili v naslednji številki SOČAsnika.

Pravila in splošni pogoji nagradne igre so objavljeni na spletni strani Posoškega razvojnega centra.

33. SREČANJE CICIBANOV PLANINCEV

Kneža – V torek, 4. junija, se je 86 mladih planincev iz vrtcev Dolenja Trebuša, Most na Soči, Podmelec, Šentviška Gora, Tolmin, Volarje in Volče zbralo na Kneži. Začetek ni bil nič kaj obetaven, saj so nebo v trenutku prekrili oblaki in začelo je močno deževati. To je bil tudi razlog, da se je srečanje odvijalo v dvorani. Najprej nas je pozdravila načelnica mladinskega odseka Planinskega društva Tolmin **Majda Pagon**, ki je otroke spodbudila z ugankami in pesmicami. V nadaljevanju se nam je pridružil lovec **Aljaž Leban**, ki nam je predstavil lovsko opremo. Na slikah nam je pokazal živali našega območja, za katere lovci tudi skrbijo. Otroci so si lahko ogledali trofeje, pokukali skozi daljnogled in si nadeli lovski klobuk.

V dvorani se nam je predstavila tudi gorska reševalna služba. Reševalca **Gašper Perše** in **Viktor Golja** sta nam pokazala opremo ter pripomočke za reševalne akcije, nekatere pa smo lahko tudi preizkusili. Spuščanje po vrvi in vožnja z reševalnim vozičkom sta prav zabavna, seveda dokler ne gre zares. Opisala sta tudi, kako rešujejo neodgovorne planince, ki se v gore odpravljajo neprimerno opremljeni.

V zadnjem delu se je vreme izboljšalo in smo lahko izpeljali pohod do podružnične šole ter vrtca v Podmelcu. Ob varovanju lokalnih gasilcev smo prečkali glavno cesto in varno prišli do našega cilja. Tam sta se nam pridružila še pastir **Nejc Borovničar** in harmonikar **Matevž Hvala**, ki sta naše druženje zaključila s pesmijo ob zvokih harmonike. Tako se je naše planinsko srečanje tudi končalo – veselo, s pesmijo in nasmejanimi obrazi.

Vsem nam bo srečanje cicibanov planincev ostalo v lepem spominu, saj dež niti malo ni pokvaril našega veselja. Kot pravi planinci namreč poznamo obvezno opremo in vemo, kako ravnati v primeru dežja.

Katarina Uršič, mentorica planinske skupine v vrtcu Most na Soči

MLADI PLANINCI** so se v začetku junija zbrali na Kneži. Ker jim je ponagajalo vreme, so srečanje začeli v tamkajšnji dvorani, ko pa je dež ponehal, so se odpravili na pohod do podružnične šole in vrtca v Podmelcu. **Foto: Dolores Jurman

***TRADICIONALNI MAJSKI POHOD NA PLANINO SLEME** – Člani Planinskega društva Tolmin so se v družbi kolegov iz sosednjih in prijateljskih društev tudi letos kljub neugodnemu vremenu ter deževni napovedi vremenarjev podali na tradicionalni, tokrat že 43. majski pohod na planino Sleme.*

TRADICIONALNI MAJSKI POHOD TOLMINSKIH PLANINCEV

Planina Sleme – V program občinskega praznovanja se vsako leto vključi tudi Planinsko društvo (PD) Tolmin. Člani so se letos kljub neugodnemu vremenu in deževni napovedi vremenarjev podali na tradicionalni, tokrat že 43. majski pohod na planino Sleme. Domačim pohodnikom so se pridružili številčni člani sosednjih in prijateljskih društev iz Posočja ter Nove Gorice.

Pred mlekarno na planini Sleme so pohodnike pričakale predsednica PD Tolmin **Milena Brešan** in dve vrli planinki s toplim čajem. Pohodniki so se okrepčali z malico iz nahrbtnikov in zdravilnim kancem žgane pijače, ki menda odganja vlago ter prehlad. Številni so se odpravili na krajši potep in pod strminami Stadorja občudovali cvetoča encijan in jeglič, posamezniki pa iz varne razdalje na skali tudi spečega gada. Še preden je v dolini odzvonilo poldan, so se pohodniki zbrali pred spomenikom padlih borcev Gregorčičeve brigade. Po krajšem nagovoru predsednice, spontani pesmi planink in planincev je eden izmed pohodnikov v krajšem govoru obudil spomine na avgustovske dogodke izpred pred 75 let, ko je Gregorčičeva brigada pod Rdečim robom doživela nemški napad, ki je med partizani zahteval veliko žrtev. Pohodniki so se poklonili spominu na mlade borce, ki so izgubili življenje v tej najstrašnejši gorski bitki.

Najpogumnejši pohodniki so se kljub grozeči oblačnosti odpravili na Mrzli vrh, drugi pa raje na obisk k pastirjem v bližnje planine, kamor so le dan pred tem prignali živino iz doline in kjer so mlekarji že zakuhali letošnji prvi planinski sir.

Besedilo in foto: PaČ

ODPRTJE POLETNE SEZONE NA KANINU

Kanin – Prvega junija se je začela poletna sezona na Kaninu, ki so jo odprli na zelo izviren način – s kepanjem. Delavci Sončnega Kanina so pripravili odličen dogodek z metanjem kep v pripravljeni cilj. Tekme se je udeležilo 15 tekmovalcev, najboljši pa so prejeli vozovnice za kaninsko žičnico. Prva tri mesta so zasedli **Matthias K.**, **Tanja S.** in **Verena L.** Zmagovalec je prejel sezonsko vozovnico, drugouvrščena dve dnevni, tretjeuvrščena pa eno dnevno vozovnico. Otrokom in ostalim zainteresiranim so predstavili delo voznika teptalca snega ter jih brezplačno popeljali po zasneženih strminah. Vožnja s teptalcem je tudi novost v ponudbi Sončnega Kanina.

Junija je krožnokabinska žičnica vozila ob koncih tedna, v povprečju pa so prepeljali okoli 300 potnikov dnevno. V dveh poletnih mesecih in v začetku septembra pa bo vozila vsak dan, če bodo vremenske razmere v visokogorju to dopuščale.

Milan Štulc

POLETNO SEZONO** so na Kaninu odprli s tekmovanjem v metanju kep. **Foto: Primož Grabnar

TEK IN POHOD NA TMINSKI GRAD

Tolmin – V nedeljo, 26. maja, je domače Atletsko društvo Posočje v Tolminu organiziralo tradicionalni 19. Tek in pohod na Tminski grad. Prireditve se je udeležilo 134 športnikov oziroma rekreativcev, in sicer 85 pohodnikov ter 59 tekačev.

Vsi so v lepem vremenu prišli na vrh Gradu in uživali v bojih za medalje. Poudariti pa je treba, da je bila letošnja zasedba teka izjemna. Oba zmagovalca sta vrhunska gorska tekača.

Zmagovalec v moški kategoriji je bil **Rok Bratina** s časom 9 minut in 12 sekund. V ženski kategoriji pa je slavila **Lucija Krkoč**, ki je s časom 10 minut in 56 sekund popravila dvanajst let star rekord **Valerije Mrak**.

KONEC MAJA JE POTEKAL TRADICIONALNI TEK IN POHOD NA TMINSKI GRAD.** Prireditve se je udeležilo 85 pohodnikov in 59 tekačev. Med tekači je prvo mesto zasedel* **Rok Bratina**, *med tekačicami pa je slavila* **Lucija Krkoč**. ***Foto: arhiv AD Posočje

Matej Gaberščček, Atletsko društvo Posočje

Datum	Kraj	Prireditev	Informacije
1. 8.	**KOBARID**	**Koncert za mir – Katalena**	Ustanova "Fundacija Poti miru v Posočju": 05/38-90-167
3. in 4. 8.	**BORJANA**	**Burjanski sejm 2019**	KS Borjana
4. 8. (10.00)	**SLAP OB IDRIJCI**	**Poletni tantaval** – turnir v odbojki, delavnice za otroke, balinčki, zabava s skupino D'šups	ŠKTD Tantadruj: 051-203-136
5.–9. 8.	**TOLMIN**	**Punk Rock Holiday**	
9. 8.	**KOBARID**, asfaltno igrišče	**Koncert Johnny Bravo**	KS Kobarid
9.–10. 8.	**KOBARID**, nogometno igrišče	**2. nogometni turnir trojk**	KS Kobarid: 040-603-305 (Dani), 031-416-337 (Žiga)
9.–11. 8.	**KANINSKO POGORJE**	**Planinski pohod**	PD Tolmin (S. Boljat): 051-622-962
10. 8.	**KOBARID**, asfaltno igrišče	**2. košarkarski turnir 3 na 3**	KS Kobarid: 040-603-305 (Dani), 040-199-692 (Vasja)
10. 8.	**BOVEC**	**Čomparska noč**	
10. 8. (10.00)	**BOVEC**, center	**Predstava gledališča Kukuc Indijančica oranžni žarek in ustvarjalna delavnica**	Sekcija mladih TD Bovec, http://www.td-bovec.si/core.php?pageid=00128
10. 8.	**MOST NA SOČI**	**Slovensko prvenstvo v skokih z višin**	
11. 8. (16.00)	**STRŽIŠČE**	**Stržiškarski sejem**	Franci Peternelj: 041-901-098, drustvobaskadediscina@gmail.com
15. 8.	**TOLMINSKI LOM**, Turistična kmetija Široko	**18. Vzpon na Široko**	ŠKTD Lom: www.sktd-lom.info/vzponsiroko
15. 8.	**KOBARID**, prireditveni prostor	**Koncert glasbene skupine Flora & Paris**	Občina Kobarid in KS Kobarid
15.–18. 8.	**TOLMIN**	**Overjam Reggae Festival**	
17. 8. (11.00)	**MRZLI VRH**, pred kaverno z oltarjem	**19. spominska slovesnost z mašo za padle v prvi svetovni vojni**	Ludvik Pavšič: 031-876-589, peski.drustvo@gmail.com
17. 8.	**KOBARID**, osrednji trg	**Koncert Anike Horvat in domačih upov**	Občina Kobarid
17.–18. 8.	**IDRSKO**, nogometno igrišče v Bečju	**46. tradicionalni nogometni turnir Bečje 2019**	ŠD Idrsko: 041-249-968 (Borut), 041-249-293 (Blaž)
24. 8. (17.00)	**BOVEC**, cerkev Device Marije	**Odprtje razstave Spomin na akademsko slikarko Veselko Šorli Puc**	Društvo ARS Bovec: 031-643-147
24. 8. (20.00)	**TOLMIN**, pri fontani	**Polnoletnost pri fontani** – letni koncert Vokalne skupine Snežet	vssnezet@gmail.com
25. 8.	**DOLOMITI**	**Vzpon na Lagazuoi Piccolo** (2.778 m n. m.)	PD Tolmin (N. in D. Gabršček): 031-876-010, 031-868-031
25. 8.	**KARNIJA**	**Pohod na Monte Rest Karnija val Tramontina** (1.780 m n. m.)	pdkobarid.com
30. 8.	**PODBELA**	**Koncert skupine Vruja**	KUD Morgan
31. 8.	**KRN**	**Huljev pohod na Krn** – z vseh strani	pdkobarid.com
31. 8.	**KOBARID**, Mrzli studenec	**Koncert Janeza Dovča**	TD Kobarid
31. 8.–1. 9.	**KOBARID**, kulturni dom	**Simpozij o staroverstvu in pokristjanjevanju**	Društvo slovenski staroverci in TD Kobarid
1. 9.	**MATAJUR**	**Gorski praznik na Matajurju**	pdkobarid.com
1. 9.	**JULIJSKE ALPE**	**Vzpon na Goličico** (2.101 m n. m.)	PD Tolmin (S. Boljat): 051-622-962
2. 9. (17.00–19.00)	**TOLMIN**, Mestni trg	**Veselo v šolske klopi** – dejavnosti za otroke: ustvarjalna in plesna delavnica, poslikava obraza, družabne in športne igre ter sladko presenečenje	Društvo prijateljev mladine Tolmin in Center za otroke Mala hiša
7. 9. (15.15–15.30)	**TOLMIN**, staro mestno jedro	**Kolesarim, da pomagam 2019** – dobrodelna akcija	Igor Miljavec: igor.miljavec@gmail.com, 041-485-430

Datum	Kraj	Prireditev	Informacije
8. 9.	**KARNIJSKE ALPE**	**Vzpon na Veliki Koritnik (Trogkofel)** (2.280 m n. m.)	PD Tolmin (A. Lužnik): 051-387-864
8. 9.	**KARNIJA**	**Vzpon na Bivero** (2.474 m n. m.)	pdkobarid.com
8. 9. (11.00)	**KOČA NA PLANINI KUHINJA**	**Srečanje v počastitev bojev v Krnskem pogorju**	KO ZB Kobarid, Vojko Hobič: 040-234-051
9.–11. 9.	**BOVEC**, Mala dvorana KD Bovec	**Bukvarna** – sejem odpisanih in rabljenih knjig	Knjižnica: bovec@kcktolmin.si, 05/38-86-030
14. 9.	**JULIJSKE ALPE**	**Pohod na Vršič** (1.737 m n. m.)	PD Tolmin (M. Kokošin): 031-890-079
14. 9.	**BOVEC**	**Bovec maraton**	
15. 9.	**ASIAGO**	**Severni rob Benečije – Planota Asiago**	pdkobarid.com
15. 9. (10.00)	**HUDAJUŽNA–ZAKOJCA**	**9. pohod po Bevkovi poti**	Alenka Zgaga: 041-601-248, drustvobaskadediscina@gmail.com
19. 9.	**TOLMIN**, kinogledališče	**Dobrodošli pod našo streho** – Kulturno-izobraževalni dogodki Posoškega razvojnega centra: **Dober glas seže v vsako posoško vas** z antropologinjo dr. **Vesno Vuk Godina**	www.prc.si, FB Ljudska univerza Tolmin
20. 9.–6. 10.	**DOLINA SOČE**	**Festival pohodništva Dolina Soče**	Turizem Dolina Soče
21. 9. (19.00)	**TOLMIN**, pri fontani, v primeru slabega vremena v kinogledališču	**Pesem na vasi** – zaključna prireditev »Tolminska je pesem«	KZ Musica Viva, Nataša Gabršček: 031-886-905
24. 9.	**KOBARID**	**Pohod po Huljevi poti** (krajša) **in čez Ozben** (daljša)	pdkobarid.com
28. 9.	**JULIJSKE ALPE**	**Pohod na Breški Jalovec** (1.613 m n. m.)	PD Tolmin (N. in D. Gabršček): 031-876-010, 031-868-031
28. 9.	**BREGINJ**	**25. tradicionalni pohod** – Breginj–Musc–Breški Jalovec–Brezje ali Breginj–Brezje	pdkobarid.com, Odsek Breginj
29. 9.	**JULIJSKE ALPE**	**Pohod na Brinico ali Viškorško goro** (1.636 m n. m.)	PD Tolmin (S. Boljat): 051-622-962
3. 10.	**TOLMIN**, kinogledališče	**Dobrodošli pod našo streho** – Kulturno-izobraževalni dogodki Posoškega razvojnega centra: **(ne)vidni!** s fotografom in aktivistom dr. **Evgenom Bavčarjem**, igralko **Metko Pavšič**, slikarko **Stanko Golob**, reportažnim fotografom **Srdjanom Živulovićem** in **RTV Slovenija**	www.prc.si, FB Ljudska univerza Tolmin
5. 10.	**KOBARID**, osrednji trg	**Jestival okusov in umetnosti 2019 s koncertom Rudija Bučarja**	TIC Kobarid
5. 10. (10.00)	**GRAHOVO OB BAČI–KORITNICA**	**7. pohod po tematski poti Na svoji zemlji**	Alenka Zgaga: 041-601-248, drustvobaskadediscina@gmail.com
5. 10. (20.00)	**TOLMIN**, kinogledališče	**Naši ta stari pravjo tako**	FS Razor Tolmin, Boris Laharnar: 041-518-738
6. 10.	**KARNIJSKE ALPE**	**Pohod na Amariano** (1.906 m n. m.)	pdkobarid.com
6. 10.	**BENEČIJA**	**Praznik kostanja**	PD Tolmin (S. Boljat): 051-622-962
9. 10. (17.00)	**Tolmin**, Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin	**Ura pravljic z Lisico Mico**	Knjižnica: tolmin@kcktolmin.si, www.kcktolmin.si/zaotroke/lisica-mica
11. 10. (17.00)	**BOVEC**, Mala dvorana KD Bovec	**Ura pravljic z Lisico Mico**	Knjižnica: bovec@kcktolmin.si, 05/38-86-030
11.–12. 10.	**TOLMIN**	**Kmečki praznik in praznik frike**	
12. 10.	**KOBARID**, kulturni dom	**Revija lokalnih pevskih zborov**	Občina Kobarid
13. 10.	**ČRNI VRH**	**Burnjak v Črnem vrhu**	pdkobarid.com
16. 10.	**TOLMIN**, Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin	**Dobrodošli pod našo streho** – Kulturno-izobraževalni dogodki Posoškega razvojnega centra: **Znanje na zatožni klopi** s pisateljem dr. Miho Mazzinijem in nevrologom dr. Blažem Koritnikom	www.prc.si, FB Ljudska univerza Tolmin
19. 10. (15.00)	**KOBARID**, Kobariški muzej	**Dan Kobariškega muzeja**	Kobariški muzej
19. 10.	**KOBARID**, kulturni dom	**Gledališka predstava Matjaža Javšnika Striptiz**	King Kong Teater
20. 10.	**VISOKE TURE**	**Vzpon na Böse Nase** (2.227 m n. m.)	PD Tolmin (A. Lužnik): 051-387-864
20. 10.	**KOBARID**	**Izlet v neznano**	pdkobarid.com
23. 10. (17.00)	**TOLMIN**, Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin	**Ura pravljic z Lisico Mico**	Knjižnica: tolmin@kcktolmin.si, www.kcktolmin.si/zaotroke/lisica-mica
25. 10. (17.00)	**BOVEC**, Mala dvorana KD Bovec	**Ura pravljic z Lisico Mico**	Knjižnica: bovec@kcktolmin.si, 05/38-86-030
26. 10.	**ZAHODNI JULIJCI**	**Vzpon na Vrh Krnega dola (Mt. Cregnedul)** (2.351 m n. m.)	PD Tolmin (S. Boljat): 051-622-962

V rubriki *Koledar prireditev* objavljamo izključno prireditve, ki nam jih posredujete v uredništvo (telefonski številki: **05/38-41-502**, **05/38-41-510**; e-naslov: **socasnik@prc.si**). Informacije za objavo v naslednji številki ***SOČAsnika*** sprejemamo **do 9. oktobra 2019**. Objavili bomo tiste prireditve, ki se bodo **odvijale od 25. oktobra do 13. decembra 2019.**

Objava v Koledarju prireditev je **brezplačna**. Namenjena je informiranju prebivalcev, ne pa oglaševanju prireditev ali organizatorjev. Objavljamo samo naslednje podatke: datum in uro, kraj, naslov prireditve, kontaktnega organizatorja ter telefonsko številko ali e-naslov ali spletno stran. Če želite v SOČAsniku podrobneje najaviti prireditev v obliki članka, oglasa ali oglasnega sporočila, so vam informacije na voljo na spletni strani ***www.prc.si/socasnik/dodatno/cenik-oglasevanja***. Za morebitne spremembe pri posameznih prireditvah, ki nastanejo po zaključku redakcije, ne odgovarjamo.